

T. C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

AYDIN KUŞADASI BELEDİYESİ

2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2019

İÇERİK

AYDIN KUŞADASI BELEDİYESİ 2018 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
AYDIN KUŞADASI BELEDİYESİ 2018 YILI SAYIŞTAY PERFORMANS DENETİM RAPORU	84

AYDIN KUŞADASI BELEDİYESİ
2018 YILI
SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM
RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ.....	13
7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	13
8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	16
9. EKLER.....	60

KISALTMALAR

DİK	: Devlet İhale Kanunu
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
RG	: Resmi Gazete
TÜPRAŞ	: Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
TÜFE	: Tüketici Fiyat Endeksi
ÜFE	: Üretici Fiyat Endeksi
YHGK	: Yargıtay Hukuk Genel Kurulu

TABLolar

Tablo 1	: 2018 Yılı Bütçe Gelir Gerçekleşme Tablosu
Tablo 2	: 2018 Yılı Bütçe Gider Gerçekleşme Tablosu
Tablo 3	: Mevcut Olmayan Taşıtlara Ait Liste

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Taşınmazların Maliyet Bedeli veya Rayiç Değer Üzerinden Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması
2. Tahsis Edilen ve Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Yevmiye Madde Numaralarının Düzenli ve Müteselsil Olmaması
2. Yevmiye Defterinde Geriye Dönük Kayıt Yapılması
3. Kurum Mevduatlarının Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği Uyarınca Değerlendirilerek Nemalandırılmaması
4. Sayıştay İlamlarının Gereğinin Yerine Getirilmemesi
5. Avans İşlemlerinde Mevzuata Aykırı Uygulamaların Bulunması
6. Bankalardan Yapılan Borçlanma İçin Çevre ve Şehircilik Bakanlığında Onay Alınmaması
7. Sosyal Denge Sözleşmesinde Sözleşme Konusu Olmayan Hususların Yer Alması
8. Zabıta Personeli Maktu Fazla Çalışma Ücreti Ödemelerinde Tutarsızlıklar Bulunması
9. Hakediş Ödemelerinde Yüklenicilerin Sosyal Güvenlik Kurumu Prim Borçlarının Sorgulanmaması
10. 4734 Sayılı Kanunun 21 ve 22'nci Maddeleri Kapsamında Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında Kamu İhale Kurumunun Uygun Görüşü Alınmadan % 10'luk Sınırın Aşılması
11. İdare Adına Tescilli Araçların Mevcutlar İçinde Bulunmaması
12. Tahsil Edilen Avukatlık Vekâlet Ücretlerinin Emanet Hesaplarında İzlenmemesi
13. Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

14. Spor Kulüplerine Yapılan Nakdi Yardımların Temsil ve Tanıtma Giderleri Ödeneğinden Ödenmesi ve Hatalı Kaydedilmesi
15. Toprak Kayması Nedeniyle Evlerinde Tahliye Edilen Kişilere Uzun Yıllar Boyunca Kira Yardımı Yapılması
16. Belediye Sınırları içindeki Bazı İşletmelerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunmaları
17. Taşınmazların Kamu Kurum ve Kuruluşları Dışındaki Belediye Şirketi, Sendika ve Derneklere Tahsis Edilmesi
18. Kiraya Verilen Taşınmazların Mevcut Sözleşme Süresinin Uzatılması Suretiyle Aynı Kişilere Kiraya Verilmesi
19. Taşınmaz Kira Bedellerinin Günün Emsal ve Rayiç Bedellerine Göre Güncellenmemesi
20. Kiralama İhalelerinde Üzerine İhale Bırakılan İsteklilerin Sözleşme Yapmadıkları Halde İhale Yasaklısı Yapılmaması
21. İç Kontrol Sisteminin Düzenli Olarak Değerlendirilip Güncellenmemesi
22. Ön Mali Kontrol Biriminin Oluşturulmaması ve Ön Mali Kontrole Tabi Mali İşlemlerde Ön Mali Kontrol Uygulanmaması
23. Bazı Taşınırın Mevzuata Uygun Kaydedilmemesi ve Fiili Sayım Yapılmaması
24. Diğer Kurumlara Verilen Teminat Mektuplarının Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1.Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 'Mahalli idareler' başlıklı 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzelkişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin ise yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği de yine Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, kanunla büyük yerleşim merkezleri için özel yönetim biçimleri getirilebileceği de Anayasa'da belirtilerek büyükşehir belediyelerinin ve onlara bağlı idarelerin kuruluşuna cevaz verilmiştir.

Bunların yanı sıra merkezi idarenin, mahalli idareler üzerinde, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla idari vesayet yetkisine sahip olduğu da Anayasa'nın ilgili maddesinde hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden önceki dönemde tek başına İçişleri Bakanlığı eli ile kullanılmakta iken; sistem değişikliği sonrası denetim ve soruşturma konuları bağlamında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konular bağlamında ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

Yukarıda belirtilen Anayasa hükümleri doğrultusunda 13.07.2005 tarih ve 25874 sayılı Resmi Gazete'de (RG) yayımlanan 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 23.07.2004 tarih ve 25531 sayılı RG'de yayımlanan 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, belediyeler için temel yasal düzenlemeler olarak karşımıza çıkmaktadırlar.

5393 sayılı Kanun'un 'Belediyenin görev ve sorumlulukları' başlıklı 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik amacıyla adımlar atabileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

Yine 5216 sayılı Kanun'un 'Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları' başlıklı 7'nci maddesinde, gerek büyükşehir belediyelerinin ve gerekse de

büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Ayrıca büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi de vardır ve bu konu Kanun'da açıkça ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da Kanun'da belirtilmiştir.

Görüldüğü üzere belediyelere birçok kanuni görev verilmiştir. Kanun bu görevlerin hangilerine öncelik verileceği hususunda belediyenin malî durumunun ve hizmetin ivediliğinin dikkate alınacağını belirtmiştir.

Ayrıca belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanının belediye sınırlarını kapsadığı, fakat bununla birlikte belediye meclisinin kararı ile mücavir alanlara da belediye hizmetlerinin götürülebileceği mevzuatta hüküm altına alınmıştır. Burada değinilmesi gereken önemli bir nokta, büyükşehir belediyelerinin sınırlarının, il mülki sınırları ve büyükşehir ilçe belediyelerinin sınırlarının ise bu ilçelerin mülki sınırları olduğudur. Böylece mücavir alan kavramının büyükşehir belediyeleri bağlamında bir önemi kalmamıştır.

Belediyeler, yukarıda bahsi geçen görevleri yerine getirirken, yetkilerini belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanı eli ile kullanırlar. Bunlardan belediye meclisi, belediyenin karar organıdır ve halk tarafından seçilmiş üyelerden oluşur. Belediye encümeni ise belediye başkanı, belediye meclisince kendi üyeleri arasından seçilmiş üyeler, belediye başkanının belirlediği birim amirleri ve mali hizmetler birim amirinden oluşur ve kanunda yazılı görevlerinin yanı sıra belediye başkanının havale ettiği konuları görüşür. Belediye başkanı ise belediye idaresinin başı ve belediye tüzel kişiliğinin temsilcisidir ve halk tarafından seçilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek yetki ve görevi belediye başkanındadır. Başkan yardımcılığı kadrosu bulunan belediyelerde ayrıca meclis üyeleri arasından seçilen başkan yardımcılıklarının da oluşturulabileceği Kanun'da belirtilmiştir. Yine Kanun'da, belediyelerde hangi birimlerin zorunlu olarak oluşturulacağı ve hangi birimlerin ise belediye meclisi kararı ile oluşturulabileceği ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Sonuç olarak, büyükşehir belediyeleri

dışında kalan tüm il ve ilçe belediyelerinde belediye başkanı, başkan yardımcılıkları ve onlara bağlı birim müdürlükleri şeklinde bir teşkilatlanma öngörülmüştür.

5393 sayılı Kanun'un 'Norm kadro ve personel istihdamı' başlıklı 49'uncu maddesine göre, belediyelerin norm kadroları, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığı tarafından belirlenen ilke ve standartlar çerçevesinde belediye meclisi kararıyla belirlenir. Bu çerçevede belediyelerde kaç memur veya işçinin çalıştığı ya da çalışabileceği norm kadro cetvellerinde belirlenmiştir. Yine aynı maddede, belediye personelinin belediye başkanı tarafından atanacağı ve birim müdürlüğü ile üstü yönetici kadrolarına yapılan atamaların ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulacağı da hüküm altına alınmıştır.

Bunun yanı sıra, belediyelerde norm kadroya uygun olarak, kanunla belirlenmiş alanlarda, bazı uzman ve teknik personelin sözleşme ile çalıştırılabileceği ve bu personelin yürütecekleri hizmetler için ihdas edilmiş kadro unvanının gerektirdiği nitelikleri taşımalarının şart olduğu da mevzuatta belirtilmiştir.

Ayrıca kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurların, belediye başkanının talebi, kendilerinin ve kurumlarının muvafakatiyle, belediyelerin birim müdürü ve üstü yönetici kadrolarına geçici olarak görevlendirilebilecekleri de ilgili maddede açıklanmıştır.

Yukarıda bahsedildiği üzere belediyelerde temel anlamda, norm kadroya uygun şekilde; memur, işçi ve sözleşmeli personel istihdamı gerçekleştirilmektedir. Kanun, belediyelerin temel kamu hizmetlerini yapmaktan ziyade bir istihdam yaratma aracı haline dönüşmemesi için söz konusu personele ödenecek toplam yıllık tutara bir sınır getirmiş ve söz konusu sınırın aşılması durumunda yeni personel alımı yapılamayacağını ve eğer buna rağmen personel alınacak olursa ortaya çıkacak kamu zararının belediye başkanından tahsil edileceğini de ayrıca düzenlemiştir.

Yukarıda yer verilen istihdam çeşitlerinin yanı sıra, 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile birlikte belediye şirketleri aracılığı ile belediye hizmetlerinde çalıştırılan ve 02.04.2018 tarihi öncesi dönemde taşeron işçi olarak anılan şirket personeli de bulunmaktadır. Söz konusu şirketlere personel alımı noktasında da yukarıda yer verilen sınıra benzer bir düzenlemenin varlığını da belirtmekte fayda vardır. Bu düzenleme neticesinde büyükşehir ilçe belediyelerinin, şirket personeli de dâhil yıllık toplam personel gideri, ilgili

belediyenin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri toplamının yeniden değerlendirme oranında artırılması sonucu bulunacak tutarın yüzde kırkını aşamayacaktır.

Ayrıca, tüm belediyelerde 696 sayılı KHK kapsamına girmeyen ve 4734 sayılı Kanun kapsamında çalışmaya devam eden bir grup işçi de bulunmaktadır.

Kuşadası Belediyesinde ise dönem itibarıyla 163 memur, 26 sözleşmeli personel, 189 işçi ve toplam 629 belediye şirket işçisi olmak üzere toplam 1007 personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Belediyenin stratejik plânına ve performans programına uygun olarak belediye başkanı tarafından hazırlanan ve ayrıntılı harcama ve finansman programlarını da içeren bütçe, belediyenin malî yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Belediye başkanı ve harcama yetkilileri, bütçe dışı harcama yapamayacakları gibi bütçe ödeneklerinin verimli, tutumlu ve yerinde harcanmasından da sorumludur. Belediye başkanları tarafından hazırlanan bütçe tasarıları, görüşleri ile birlikte belediye meclisine sunulması maksadı ile encüme gönderilir ve encümenin sunduğu görüşün ardından mali yılbaşından itibaren belediye meclisi kararı ile yürürlüğe girer.

Büyükşehirlerde ise yukardaki sürecin yanı sıra, büyükşehir bütçe tasarısı ile büyükşehir ilçe belediyelerinden gelen bütçe tasarıları büyükşehir belediye meclisine sunulur ve bu tasarılar, meclis tarafından yatırım ve hizmetler arasında bütünlük sağlayacak biçimde, birlikte görüşülerek ve tek bütçe halinde bastırılmak üzere aynen veya değiştirilerek kabul edilir. Bu noktada, büyükşehir belediye meclisinin, ilçe belediye bütçeleri üzerinde değişiklik yapma yetkisinin sınırsız olmadığı konusu da vurgulanmalıdır.

Belediyeler tarafından hazırlanan bütçe tasarıları, konsolide edilmek ve 5018 sayılı Kanun uyarınca merkezi yönetim bütçe tasarısına eklenmek üzere Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderilir.

Her yıl bütçesinin kesinhesabı, belediye başkanı tarafından hesap döneminin bitiminden sonra nisan ayı içinde encüme sunulur. Kesinhesap, belediye meclisinin mayıs ayı toplantısında görüşülerek karara bağlanır.

Yukarıda bahsedilen kanuni düzenlemelerin yanı sıra, 27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı RG'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belediye

bütçesine ilişkin ayrıntılı düzenlemeler yapılmıştır. Buna göre, bütçeler temel anlamda; gider ve gelir bölümlerinden oluşur. Gider bütçesi dört bölümden oluşur ve bu bölümler sorumluluğun, faaliyet türlerinin, harcamanın hangi kaynaktan karşılandığının ve faaliyetlerin ekonomik ve mali anlamda çeşitlerinin belirlenmesine hizmet eder. Gelir bütçesi ise kurumların gelirlerinin çeşitlerini gösterir.

Adı geçen Yönetmelik, bütçe denkliğinin sağlanmasında bütçe gelirlerinin esas alınacağını ve gelirlerin giderleri karşılamaması halinde aradaki farkın, ilk olarak giderlerde indirim yapılması ya da yeni gelir kaynakları bulunması suretiyle giderilmeye çalışılacağını, buna rağmen denklik sağlanamaz ise, borçlanma yoluna gidilebileceğini hüküm altına almıştır.

Ayrıca gerek 5018 sayılı Kanun ve gerekse de Yönetmelik hükümleri uyarınca, bütçe gelirleri tahsil edildiği, bütçe giderleri ise ödendiği yılda muhasebeleştirilir. Bu anlamda, bütçe işlemlerinde, nakit esaslı muhasebe sisteminin kullanıldığını söylemek yanlış olmayacaktır.

Yukarıda yer verilen genel ifadelerden de görüleceği üzere, bütçe, belediyelerin hangi gelir kaynaklarını kullanarak hangi giderleri gerçekleştirmeyi planladığı ve Sonuç olarak, hangi aşamada bulunduğu noktasında bilgi sağlayan bir araçtır. Bu doğrultuda Kuşadası Belediyesinin 2018 yılı bütçe gelir ve gider gerçekleştirmelerine bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 1: 2018 Mali Yılı Bütçe Gelir Gerçekleşme Tablosu			
Gelirin Çeşidi	Bütçe Tahmini	Gelir Gerçekleşme	Gerçekleşme Oranı (%)
Vergi Gelirleri	73.615.000,00	51.490.890,56	70
Teşebbüs ve Mülkiyet Geliri	41.850.000,00	29.310.566,07	70
Alınan Bağış ve Yardımlar	3.050.000,00	6.916,64	23
Diğer Gelirler	35.015.000,00	39.749.472,36	114
Sermaye Gelirleri	2.870.000,00	2.745.287,74	96
Ret ve İadeler	0,00	-2.253.131,91	
Borçlanma	1.640.000	0,00	0
Toplam	158.040.000,00	121.050.001,46	76

Bütçede 158.040.000,00 TL gelir tahmini yapılmıştır. Bütçe uygulama sonucunda 121.050.001,46 TL gelir elde edilmiştir. Bütçe gelir tahminine göre gelir gerçekleşme oranı %76 olmuştur.

Tablo 2: 2018 Mali Yılı Bütçe Gider Gerçekleşme Tablosu			
Giderin Çeşidi	Toplam Ödenek	Gider Gerçekleşme	Gerçekleşme Oranı(%)
Personel Giderleri	40.141.576,59	38.278.945,82	95
Sosyal Güvenlik. Kurum Prim Gideri	7.237.438,04	6.518.889,64	90
Mal ve Hizmet Alım Gideri	91.846.773,79	83.770.111,92	91
Faiz Giderleri	4.500.969,21	4.500.969,21	100
Cari Transferler	3.535.402,35	3.404.218,95	96
Sermaye Giderleri	10.272.718,1	6.486.340,44	63
Yedek Ödenekler	505.121,59	0,00	0
Toplam	158.040.000,00	142.959.475,98	90

2018 yılında bütçe ile verilen toplam ödenek tutarı 158.040.000,00 TL'dir. Bu tutarın 142.959.475,98 TL'si harcanmıştır. Kullanılabilir ödeneye göre bütçe gerçekleşme oranı %90 olmuştur.

Kuşadası Belediyesinin kurucusu ve ortağı olduğu şirketler ise,

- Arya Turistik Tesisleri AŞ ve
- Kuşadası Belediyesi Personel AŞ dir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda, muhasebe hizmeti; gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemi olarak tanımlanmıştır. Yine yasal düzenlemelerde, muhasebe sistemi; mali işlemlerin yürütülmesinde, kaydedilmesinde ve raporlanmasında kullanılan hesap planları, defterler ve muhasebeleştirme süreçlerinin tamamı olarak ifade edilmektedir.

5018 sayılı Kanun'da, kamu hesaplarının standart bir muhasebe sistemi ve genel kabul

görmüş muhasebe prensiplerine uygun bir muhasebe düzenine göre oluşturulması ve tüm kaynakların muhasebeleştirilmesi ve raporlanması gerek mali saydamlığın ve gerekse de hesap verme sorumluluğunun sağlanabilmesi için zaruri görülmüştür.

Anılan Kanunda muhasebe sisteminin, karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulacağı ve yürütüleceği belirtilmiştir. Ayrıca kamu hesaplarının, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulacağı da hüküm altına alınmıştır.

Belediyelerin de arasında bulunduğu genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenir. Gerek RG’de ve gerekse de Kurul’un internet sayfasında, rapor tarihimiz itibari ile otuz adet standart yayımlanmıştır. Söz konusu standartlar, belediyeler tarafından tutulacak muhasebe kayıtlarının ve hazırlanacak mali tabloların oluşturulmasında yol gösterici özelliği olan ve kayıtlar ile tabloların taşınmaları gereken nitelikleri açıklayan son derece açık metinlerdir. Yine genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince uygulanacak çerçeve hesap planı ile düzenlenecek raporların şekil, süre ve türlerine ilişkin hususlar, Kurul’un belirlediği ve yukarıda bahsi geçen standartlar esas alınarak hazırlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinde yer almıştır. Bunun yanı sıra, belediyeler için; muhasebe işlemlerine, hesap planlarına ve işlemlerin muhasebeleştirilmesinde kullanılacak belgelerin şekil ve türlerine ilişkin düzenlemeler yukarıdaki Yönetmeliğe uygun olarak hazırlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile hayata geçirilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinde, belediyelerin muhasebelerinin dönemsellik, belgelendirme, maliyet esası, tarafsızlık, süreklilik ve parayla ölçülme gibi kavramlara göre yürütüleceği hüküm altına alınmıştır. Yine mevzuatta, bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda bir belgeye dayanmak sureti ile muhasebeleştirileceği belirtilmiştir. Bu bağlamda kamu gelir ve giderlerinin tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterilmesi gerektiğini ve böylece devlet muhasebe sisteminin, tahakkuk esaslı muhasebe sistemine dayandığını söylemek doğru olacaktır. Bunun yanı sıra, “bütçe gelirleri

tahsil edildiği, bütçe giderleri ise ödendiği yılda muhasebeleştirilir” denilmek sureti ile bütçe ile ilgili muhasebe kayıtlarında nakit esaslı sisteminin kullanıldığının da belirtilmesi yerinde olacaktır.

Yukarıda genel hatları ile açıklanan belediye muhasebe sisteminin çıktıları, mali raporlardır. Mali raporlar, kamu idaresinin mali durumu, performansı ve nakit akışları hakkında kullanıcılara kapsamlı bilgi sağlamak üzere muhasebe sistemleri üzerinden ortaya çıkartılan ürünlerdir.

Mali raporlama sonucunda kamu idarelerinin; kaynaklarının dağılımı ve kullanımı, faaliyetlerinin nasıl finanse edildiği ve nakit ihtiyacının nasıl karşılandığı, faaliyetlerini finanse edebilme ve sorumlulukları ile taahhütlerini yerine getirebilme yeteneği, mali durumu ve mali durumundaki değişiklikler, kaynaklarını bütçelerine uygun ve yasal şekilde kullanıp kullanmadıkları ve mali işlemlerinde saydam olup olmadıkları hakkında bilgi üretilir.

Mali raporlama kapsamında üretilen mali tabloların, kullanıcıların karşılaştırma yapabilmelerini mümkün kılmak için son üç dönemin verilerini de içermeleri ve herkes tarafından anlaşılmasını sağlayacak şekilde, açıklamaları ile birlikte hazırlanmaları esastır. Bu çerçevede, belediyeler için mali raporlama sonucunda yıllık dönemler itibarıyla oluşturulması zorunlu olan temel mali tablolar bilanço, faaliyet sonuçları tablosu ve nakit akış tablosu olmak üzere üç adet belirlenmiştir. Bunlardan bilanço ve faaliyet sonuçları tablolarına raporumuz içinde yer verilmiştir.

Bu kapsamda Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda sayılanlar denetime sunulmuş ve denetim bu tablo ve belgeler ile denetim ekibimizce aynı usul ve esasların 8’nci maddesine dayanılarak istenen diğer belgeler dikkate alınarak yürütülmüş ve sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Kasa sayım tutanağı
- Banka mevcudu tespit tutanağı

- Alınan çekler sayım tutanağı
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı
- Teminat mektupları sayım tutanağı
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol, idarenin amaçlarına, mevzuata ve belirlenmiş politikalarına uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem, süreç ve iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrol sistemi Maliye Bakanlığınca hazırlanan “İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar”a uygun olarak gerçekleştirilir. Söz konusu usul ve esaslar, iç kontrol

ve ön malî kontrol faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin işlem ve süreçleri belirlemiştir. Bunlar idarenin harcama ve malî hizmetler birimleriyle ön malî kontrol ve iç denetimle ilgili iş ve işlemlerdir.

İdare iç kontrol kurmak amacıyla ilgili “Usul ve Esaslar” ve “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi” doğrultusunda çalışmalar yürütmüş ve iç kontrol standartlarının gerektirdiği koşulları sağlayabilmek için bir eylem planı oluşturmuştur.

İlk eylem planı 31.12.2014 yılı sonuna değin yapılması gereken eylemleri içermekte olup bunlardan bazıları yeterli güvence sağlanamadığı değerlendirilmesiyle 2017 yılında güncellenen eylem planında yeni eylemler öngörülmüştür.

2014-2015 Stratejik planında iç kontrol sisteminin kurulmamış olması ve ön mali kontrolün etkin olmaması zayıflık olarak analiz edilmiş ve “İç Kontrol Sisteminin Oluşturulması” ve “Mali sistemin güçlendirilmesi” stratejik hedefleri arasında yer almıştır.

İdare bu çerçevede iç kontrol sistemine ilişkin standartlar ve şartları, COSO modeline dayanan “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi” doğrultusunda hazırlanan eylem planına dayalı olarak yürütmektedir. Bunlar dışında idareye özel standart ve şartlar belirlenmesine gerek görülmemiştir.

Söz konusu eylem planı, düzenli olarak revize edilmemiş olmakla birlikte en son olarak 2017 yılında birim yöneticilerine uygulanan bir kendini değerlendirme anketi yardımıyla gözden geçirilerek güncellenmiştir.

İdare eylem planında yer alan eylemlerin çoğunda, yeterli güvence sağlandığı ve bu gerekçeyle yeni bir düzenleme veya uygulamaya gerek duyulmadığı belirtilerek ilgili standartta gerekli koşullarının sağlandığı ifade edilmektedir.

Güvence sağlandığı belirtilen eylemlerin çoğunda mevzuat düzenlemeleri, talimatlar, eğitimler ve ilgili birimlerde hazırlanan raporlar vb. olarak ifade edilen çıktılar söz konusudur.

Bu çerçevede,

- Kontrol ortamı standardı şartlarından 21 şart için güvence sağlandığı ve 4 şart için yeni eylemler öngörüldüğü,
- Risk Değerlendirmesi standardında 9 şartın tamamı için güvence sağlandığı,

- Kontrol Faaliyetleri standardında 15 şart için güvence sağlandığı ve 2 şart için yeni eylemler öngörüldüğü,
- Bilgi ve İletişim standardında 18 şart için güvence sağlandığı ve 2 şart için yeni eylemler öngörüldüğü,
- İzleme standardında 5 şart için güvence sağlandığı ve iç denetim ilişkin 2 şart için güvence de sağlanmadığı halde yeni eylem öngörülmediği görülmektedir.

İç kontrol sisteminin, dinamik ve kurulmakla biten bir yapılandırma faaliyeti olmadığı dikkate alındığında özellikle izleme faaliyeti ile standartlara ilişkin koşulların ve bunlara ilişkin risklerin ve risklere ilişkin eylem ve kontrollerin yılda en az bir defa gözden geçirilerek güncellenmesi gereği açıktır.

İdare, gerekli bütün şartlar için eylemler ve kontroller oluşturmuştur. Buna rağmen kontrollerin varlığı, bir standart ve koşul için tek başına güvence sağlamamaktadır. Kontroller uygulanmaları ile ve uygulamanın iç kontrolün amaçlarına etkin hizmet edip etmemesine göre güvence sağlayacaklardır.

Kontrol ortamı standardı, personel ve yönetici davranışlarına ilişkin şartlar içerir ve bu standarda ilişkin koşullar için faaliyet ve çıktıların etkinliği değerlendirilerek yeni önlemler alınması gerekmektedir.

Riskler doğaları gereği sürekli değişen, farklılaşan ve bu nedenle de yönetilmeleri için dinamik güncelleme ve önlem alınmasını gerektiren faktörlerdir. Diğer yandan idarenin eylem planında yeterli güvence sağlandığı ifade edilmekle birlikte, yapılan incelemede iç kontrol faaliyetleri arasında risk değerlendirmesinin gerektiği önemde ele alınmadığı ve tamamlanamadığı değerlendirilmektedir. Bu nedenle periyodik güncellemelerde risk değerlendirmesinin yeniden ve öncelikle ele alınması gerekir. Nitekim riskli alanların öncelikle ele alınması İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarda belirtilen iç kontrol ilkelerinden biridir.

Bilgi ve iletişim standardına ilişkin şartların güvence sağlayabilmesi de sırasıyla kontrollerin varlığı, kontrollerin çalışır olması ve kontrol etkinliği çerçevesinde yeniden değerlendirilmelidir. Nitekim kontrollerin varlığı amacıyla yapılan incelemelerde başta strateji, risk yönetimi, yönetim, politikalar vb. gibi yönetim kontrolleri olmak üzere bilişim sistemleri kontrollerinde eksiklikler bulunduğu gözönüne alınmalıdır.

İzleme başlıklı iç kontrol standardı, iç kontrol sisteminin güçlendirilmesi,

güncellenmesi vb. gibi sürdürülebilirliğe ilişkin koşullar içermektedir. İdare yönetici görüşleri, iç ve dış denetim raporlarındaki bulguları, talep ve şikâyetler gibi bilgi kaynaklarını kullanarak eylem ve kontrol faaliyetlerini gözden geçirmeli ve iç kontrol sistemini revize etmelidir.

İşlevsel olarak bağımsız, süreçler ve kontroller hakkında denetim görüşü sağlayacak bir iç denetim biriminin varlığı iç kontrol sisteminin önemli bir parçasıdır. İç denetim birimi idarenin ihtiyaç duyduğu sistem hakkında bilgileri ve güvenceleri sağlayacak bir danışmanlık ve denetim organı durumundadır. İdarenin bir iç denetim birimi olmadığından iç kontrol sistemini revize ederken iç denetim danışmanlığından yararlanamadığı gibi, Sayıştay raporlarında iç kontrol sistemine ilişkin değerlendirme ve önerileri de dikkate almadığı gözlemlenmektedir. Bu itibarla iç denetim biriminin oluşturulması ve sistem bileşeni olarak görevini yerine getirmesi sağlanmalıdır.

Sonuç olarak, iç kontrol sisteminin mevcut haliyle kurulumunun tamamlanmış sayılamayacağı ve henüz amaçlarına uygun şekilde etkinlikle çalışan ve güvence sağlayan bir iç kontrol sisteminden sözedilemeyeceği değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Aydın Kuşadası Belediyesinin 2018 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Taşınmazların Maliyet Bedeli veya Rayiç Değer Üzerinden Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

Belediyenin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların maliyet bedeli veya rayiç değerlerinin tespit edildiği ancak bu taşınmazların bu değerler üzerinden kayıtlara alınmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’in 5’nci maddesinin iki ve üçüncü fıkralarında;

“(2) (Ek: 3/6/2014-2014/6455 K.) Ek 1’deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olan

Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazlar maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenler ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınır. Ancak;

a) Ek 1’deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazlardan maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen taşınmazlar,

b) Ek 1’deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazlar,

c) Ek 1’deki Kayıt Planının “Orta Malları” başlığı altında yer alan taşınmazlar,

ç) Ek 1’deki Kayıt Planının “Genel Hizmet Alanları” başlığı altında yer alan taşınmazlar,

d) Bakanlık tarafından iz bedeli ile takip edilmesine karar verilen taşınmazlar,

iz bedeli üzerinden kayıtlara alınır.

(3) (Ek: 3/6/2014-2014/6455 K.) Taşınmazların rayiç değeri; maliki kamu idaresince, başka bir kamu idaresinin yönetiminde veya kullanımında olanlar ise bu idarelerce tespit edilir.” Hükümü yer almaktadır.

Anılan Yönetmelik’in 03.06.2014 tarih 2014/6455 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile eklenen “Mevcut Taşınmazların Kaydına İlişkin İşlemler” başlıklı Geçici 1’inci maddesi hükmü uyarınca, taşınmazların en geç 30/9/2014 tarihine kadar emlak vergi değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması ve 31/12/2017 tarihine kadar ise maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

Kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince taşınmazların maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden niteliğine göre yönetmelik ekinde belirtilen formlara yazılması, mali hizmetler birimince bu formların konsolide edilerek bu Yönetmeliğin ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulması ve bu form ve icmal cetvellerinin esas alınarak muhasebe kayıtlarının yapılması gerekir.

Belediye tarafından 2017 yılında kıymet takdiri komisyonu kurulduğu bu komisyon tarafından bütün taşınmazların tek tek değerlerinin tespit edildiği ve değerlerin icmal edilerek

mali hizmetler birimine gönderildiği ancak henüz muhasebe kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

Belediyenin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınmaması; mali tablolara etkisi bakımından, bilançoda maddi duran varlıkları içerisinde yer alan 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabının kayıt ve tutar olarak gerçeği yansıtmamasına neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; özetle taşınmazların maliyet bedeli veya rayiç değer üzerinden muhasebe kayıtlarının yapılmasına dikkat edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, belediyenin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınmasının sağlanacağı ifade edildiğinden, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Tahsis Edilen ve Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Belediyenin diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis ettiği taşınmazlar ile belediyenin tahsisli kullandığı taşınmazların muhasebe kayıtlarında yer almadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe Muhasebe Yönetmeliğinin 25 maddi duran varlıklar hesap grubuna ilişkin işlemlerin anlatıldığı 187'nci maddesinin 2/a/5 bendinde;

“Kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazlar, bunlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenler ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılanlar yardımcı hesaplar itibarıyla izlenir.” Denilmektedir.

2018 Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planına göre;

- Kamu idaresinin diğer idarelere tahsis ettiği taşınmazları, niteliğine göre 250.02/251.02/252.02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar hesabında,
- Kamu idaresinin tahsisli kullandığı taşınmazları ise niteliğine göre 250.03/251.03/252.03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar Hesabında, izlenmesi gerekir.

Yapılan incelemede; Kuşadası Belediyesinin 23 (Yirmi Üç) adet taşınmazını başka idarelere tahsis edildiği halde ilgili yardımcı hesaplara aktarılmadığı için hala kendi kullanımında görüldüğü, 8(Sekiz) adet taşınmazın ise kendisine tahsis edilmiş şekilde kullandığı halde bu taşınmazlara bilançoda yer verilmediği anlaşılmıştır.

Kamu idaresi cevabında; özetle tahsis edilen ve tahsisli kullanılan taşınmazların 2019 yılından itibaren muhasebe kayıtlarına alınacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, tahsis edilen ve tahsisli kullanılan taşınmazların 2019 yılından itibaren muhasebe kayıtlarına alınacağı ifade edilmiştir. Ancak hatalı uygulama 2018 yılında devam etmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Yevmiye Madde Numaralarının Düzenli ve Müteselsil Olmaması

İdarenin 2018 yılı hesabını oluşturan ödeme emri belgeleri ve muhasebe işlem fişlerine yevmiye numaraları verilirken, bazı yevmiye numaralarının kullanılmayarak atlandığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları” başlıklı 43'üncü maddesinde,

“İşlemler, yevmiye tarih ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedilir; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli bir şekilde dağıtılır.” denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in “Kullanılacak defterler ve kayıt düzeni” başlıklı 44'üncü maddesinde ise

“Yevmiye defteri, kayda geçirilmesi gereken işlemlerin yevmiye tarih ve numarasıyla ve maddeler halinde düzenli olarak yazıldığı müteselsil sıra numaralı defterdir. Yevmiye defterine açılış kaydı yapıldıktan sonra, günlük işlemler muhasebeleştirme belgelerine dayanılarak kaydedilir.” düzenlemesi bulunmaktadır.

Yukarıda yer alan maddelerden de anlaşılacağı üzere yevmiye defterine kayıtların müteselsil olarak yapılması ve her bir işleme ayrı bir yevmiye numarası verilmesi

gerekmektedir.

İdarenin 2018 yılı yevmiye defterinde boş bırakılarak atlandığı tespit edilen yevmiye numaralarının sayısı 1037'dir.

Yevmiye numaralarının düzenli ve müteselsil olmaması, muhasebe kayıtlarının yazılım kullanılarak yapıldığı göz önüne alındığında, söz konusu yazılım ortamında kayıtların takip eden sıra numarası almaksızın yapılabildiğini göstermekte ve manipüle edilebileceği anlamına gelmektedir. Bu da kayıtların doğruluğu güvenliliği ve güvenilirliğine ilişkin bir risk oluşturmaktadır.

Bu itibarla, kullanılan yazılım üzerinde gerekli önleyici kontrollerin eklenmesi ile kaydedilen işlemlere müteselsil numara verilmesinin zorunlu hale getirilmesi ve yazılımın sıra numarası atlayarak işlem yapmaya izin vermemesinin sağlanması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; özetle yevmiye numaralarının düzenli ve müteselsil olmasına dikkat edileceği, böyle bir aksaklığa meydan verilmeyeceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, yevmiye numaralarının düzenli ve müteselsil olmasına dikkat edileceği, böyle bir aksaklığa meydan verilmeyeceği ifade edildiğinden, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Yevmiye Defterinde Geriye Dönük Kayıt Yapılması

Geçmiş tarih verilmek suretiyle geriye dönük yevmiye kaydı yapılabildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun “Kayıt zamanı” başlıklı 50’nci maddesinde;

“Bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir. Bütün mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve her muhasebe kaydının belgeye dayanması şarttır.” hükmü yer almaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları” başlıklı 43’üncü maddesinde;

“(1) İşlemler, yevmiye tarih ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye

defterine günlük olarak kaydedilir; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistimli bir şekilde dağıtılır.

...

(4) Muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verilir. Gerek yevmiye defteri ve gerekse büyük defter ve yardımcı defter kayıtlarında bu yevmiye numaraları esastır.”

Aynı Yönetmelik'in “Kullanılacak defterler ve kayıt düzeni” başlıklı 44'üncü maddesinde ise,

“Yevmiye defteri, kayda geçirilmesi gereken işlemlerin yevmiye tarih ve numarasıyla ve maddeler halinde düzenli olarak yazıldığı müteselsil sıra numaralı defterdir. Yevmiye defterine açılış kaydı yapıldıktan sonra, günlük işlemler muhasebeleştirme belgelerine dayanılarak kaydedilir.” denilmektedir.

Dolayısıyla muhasebe kayıtları yapılan işlemlerin yevmiye tarih ve numarası verilirken kayda geçirildikleri tarih esas alınmalıdır.

İdarenin 2018 yılı yevmiye defterinde geçmiş tarih verilmek suretiyle geriye dönük yevmiye kaydı yapılan işlem sayısı 956'dır.

Geçmiş tarih verilmek suretiyle geriye dönük yevmiye kaydı yapılabilmesi, muhasebe kayıtlarının yazılım kullanılarak yapıldığı göz önüne alındığında, söz konusu yazılım ortamında kayıtların geçmişe dönük yapılabilmesini göstermekte ve manipüle edilebileceği anlamına gelmektedir. Bu da kayıtların doğruluğu güvenliliği ve güvenilirliğine ilişkin bir risk oluşturmaktadır.

Kullanılan yazılım üzerinde gerekli önleyici kontrollerin oluşturulması ile kayıtların geçmişe dönük yapılabilmesinin engellenmesi ve yazılımın geriye dönük yevmiye kaydı oluşturacak şekilde işlem yapmaya izin vermemesinin sağlanması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; özetle 2019 yılından itibaren düzenli ve müteselsil kayıt yapılacağı ve geriye dönük kayıt yapılmayacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, 2019 yılından itibaren düzenli ve müteselsil kayıt yapılacağı ve geriye

dönük kayıt yapılmayacağı ifade edildiğinden, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: Kurum Mevduatlarının Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği Uyarınca Değerlendirilerek Nemalandırılmaması

Belediyeye ait mali kaynakların Kamu Haznedarlığı Yönetmeliğine aykırı olarak kamu sermayeli bankalarda değerlendirilmediği, nemalandırılmadığı ve Belediyenin bankalarla protokol yapmadığı görülmüştür.

Kamu Haznedarlığı Yönetmeliğinin 5'inci maddesinin ikinci fıkrasında; genel bütçe kapsamı dışındaki kamu idarelerinin, kendi bütçeleri veya tasarrufları altında bulunan her türlü mali kaynaklarını kamu sermayeli bankalarda Yönetmelikte belirtilen araçları kullanarak değerlendirmekle yükümlü oldukları ifade edilmiş;

Anılan Yönetmeliğin "Kaynakların değerlendirilmesi ve nemalandırma" başlıklı 6'ncı maddesinde,

"Kurumların mevduat, ters repo ve katılma hesabı olarak değerlendirmeyi öngördükleri mali kaynakları için uygulanacak vadeli mevduat ve ters repo faiz oranı ile katılma hesabı beklenen/tahmini getiri oranı, Ek-1'de yer alan ve ilgili vadelere karşılık gelen oranlardan daha yüksek olamaz."

"Diğer menfaatler" başlıklı 7'nci maddesinde;

"(1) Kurumlar mali kaynaklarının değerlendirilmesinde faiz veya kâr payı dışında aynı ya da nakdi herhangi bir menfaat temin edemez. Bankalar, bu fıkra hükmüne aykırı talepte bulunan kurumları, ilgili denetim kurumlarına ve/veya birimlerine iletmek üzere Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür."

(2) Kurumların aylık ve ücret ödemeleri ile faaliyetleri kapsamında bankalara yaptıkları tahsilat ve ödeme işlemlerine ilişkin olarak sağladıkları havale, elektronik fon transferi (EFT), para transferi ve benzeri bankacılık hizmetleri için yapılan protokoller kapsamında ortaya çıkan ücret ve hizmet bedellerinin bankalar veya Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş. tarafından üstlenilmesi birinci fıkra kapsamında değerlendirilmez."

"Diğer hususlar başlıklı" 12'nci maddesinde;

"Kurumlar, bankalarla yapacakları protokollerde bu Yönetmelik hükümlerine uygun"

düzenlemeler yapmakla yükümlüdür.” denilmektedir.

Buna göre kurum, her türlü mali kaynaklarını kamu sermayeli bankalarda açtıracağı hesaplarda değerlendirmekle yükümlüdür. Değerlendirmeyi öngördükleri mali kaynakları için uygulanacak vadeli mevduat faiz oranı, yönetmelik ekinde yer alan ilgili vadelere karşılık gelen oranlardan daha düşük olmayacaktır. Ayrıca idarenin işlem yaptığı her bankayla protokol yapması gerekmektedir.

Yapılan incelemede; kurum mali kaynaklarının kamu sermayeli bankalar dışındaki özel bankalarda açılan hesaplarda tutulduğu, mevduat tutarları az olmakla birlikte günlük veya haftalık olarak vadeli olarak değerlendirilmediği, bankalarla herhangi bir protokol yapılmadığından, bankalar tarafından havale ve elektronik fon transferi (EFT) ücreti, hesap işletim ücreti, aylık ve yıllık pos cihazı kullanma bedeli ve benzeri adlar altında ücret ve komisyon alındığı görülmüştür.

Mevduat hesaplarının Yönetmelik çerçevesinde değerlendirilmemesi, bankalarla protokol yapılmaması, idarenin mali kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması ve izlenebilmesini etkilemektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle kurum mevduatlarının kamu haznedarlığı yönetmeliğine uygun yürütüldüğü, gerekli nemalandırmaların yapıldığı, EFT ücreti, hesap işletim ücreti, yıllık pos cihaz kullanım bedeli talep eden bankalarla sözleşmenin feshi yoluna gidildiği, bu tür kesinti yapan bankalardan geri iade talebinde bulunulduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Kurum mevduatlarının kamu haznedarlığı yönetmeliğine uygun yürütüldüğü, gerekli nemalandırmaların yapıldığı ifade edilmiştir. Ancak idareye ait banka hesaplarının incelenmesinde idarenin mali kaynaklarının kamu sermayeli bankalar olan Ziraat Bankası, Halk Bankası, Vakıf Bank ve bunlara ait katılım bankalarında tutulmadığı görülmüştür. Belediyeye ait mali kaynakların bir özel banka olan Türk Ekonomi Bankası Kuşadası Şubesinde tutulduğu görülmüştür.

Bununla birlikte idareye ait nakit mevduat tutarları az olmakla birlikte günlük veya haftalık olarak vadeli olarak değerlendirilmediği tespit edilmiştir. Bu tutarların vadesiz hesaplarda tutulduğu görülmüştür.

Bankalarla protokol yapıldığı ve havale ve elektronik fon transferi (EFT) ücreti, hesap işletim ücreti, aylık ve yıllık pos cihazı kullanma bedeli ve benzeri adlar altında alınan ücret

ve komisyonların geri alındığı ifade edilmiş ancak bu hususların 2018 yılı sonu itibarıyla düzeltilmediği görülmüştür.

Bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 4: Sayıştay İlamlarının Gereğinin Yerine Getirilmemesi

İdarenin gelir kayıt ve belgeleri ile Sayıştay İlamları Cetvelinin incelenmesi sonucunda, 2011 ve 2018 yıllarında kesinleşen muhtelif tutarlı Sayıştay ilamlarının gereğinin yerine getirilmediği anlaşılmaktadır.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 53'üncü maddesinde

“(1) Sayıştay ilamları kesinleştikten sonra doksan gün içerisinde yerine getirilir. İlam hükümlerinin yerine getirilmesinden, ilamların gönderildiği kamu idarelerinin üst yöneticileri sorumludur.

(2) İlamlarda gösterilen tazmin miktarı hüküm tarihinden itibaren kanuni faize tabi tutularak, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil olunur.” denilmektedir.

Aynı Kanununun 9'uncu maddesinde ise

“...Hesabı bu Kanun hükümlerine göre zamanında ve tam olarak vermeyen sorumlular veya diğer ilgililer ile Sayıştay denetimine giren kamu idareleri görevlilerinden, denetleme ve yargılama sırasında, istenilen her çeşit bilgi, belge ve defterleri vermeyen ve denetleme ve yargılamayı güçleştirenlerin aylıkları, Sayıştayın istemi üzerine ilgili kamu idarelerince, hesabı veya istenen bilgi, belge ve defterleri eksiksiz verinceye kadar yarım olarak ödenir. Yarım aylık kesilmeye başlandığı tarihten itibaren muhasebe yetkilileri en çok üç ay, diğer görevliler ise Sayıştayca belli edilen süre içinde yine hesabı veya istenilen bilgi, belge ve defterleri vermez veya denetleme ve yargılamayı güçleştiren sebepleri ortadan kaldırmazlarsa, bu defa ilgili kamu idarelerince mevzuatındaki usule göre görevden uzaklaştırılarak haklarında gerekli soruşturma veya kovuşturma yapılır.

Sayıştay ilamlarının infazını izlemeyen ve gereklerini yerine getirmeyenler hakkında da üçüncü fıkradaki hükümler uygulanır.” denilmektedir.

Yukarıdaki hükümlere karşın ayrıntısı aşağıda gösterilen 35.846,43 TL'lik ilam hükmünün 2011 ve 2018 yıllarında kesinleşmiş olmalarına rağmen gereğinin yerine getirilmediği görülmüştür.

Tablo 3: İnfaz Edilmeyen Sayıştay İlamları		
İlamın Yılı	İlamın Kesinleşme Yılı	Tutar (TL)
2008	2011	4.020,60
2018	2018	31.825,83
TOPLAM		35.846,43

Kamu idaresi cevabında; aynen "2011-2018 yıllarında kesinleşen Sayıştay ilamlarının tutarı olan 35.846,43 TL tahsil edilmiş kalan 4.020,60 TL ile ilgili kanuni takip işlemleri başlatılmış süreç devam etmektedir. " denilmektedir.

Sonuç olarak, idare tarafından 35.846,43 TL'nin tahsil edildiği kalan 4.020,60 TL ile ilgili kanuni takip işlemlerinin başlatılmış olduğu ifade edilmiştir. Ancak tarafımıza gönderilen muhasebe işlem fişleri ve eki belgelerin yeniden incelenmesi neticesinde, sadece 31.825,83 TL'nin tahsil edildiği kalan 4.020,60 TL ile ilgili kanuni takip işlemlerinin başlatılmış olduğu görülmüştür.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 5: Avans İşlemlerinde Mevzuata Aykırı Uygulamaların Bulunması

Mevzuatta öngörülen avans verme limitinin aşıldığı, avansların süresinde mahsup edilmediği ve kullanılmayan avans tutarlarının süresinde iade edilmediği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun "Ön ödeme" başlıklı 35'inci maddesinde;

"Harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla, ilgili kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için avans vermek veya kredi açmak suretiyle ön ödeme yapılabilir. Verilecek avansın üst sınırları merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilir.

...

Her mutemet ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri, ilgili kanunlarında belirtilmemiş olması halinde avanslarda bir ay, kredilerde üç ay içinde muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade etmekle yükümlüdür. Süresi içerisinde mahsup edilmeyen avanslar hakkında 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde ön ödeme şekilleri, devir ve mahsup işlemleri, yapılacak ön ödemelerin idareler ve gider türleri itibarıyla miktarı ve oranlarının belirlenmesi, zorunlu hallerde yapılacak harcamalar için ön ödemenin tutarı ve mahsup süresi, mutemetlerin görevlendirilmesi ve diğer işlemlere ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. Diğer kamu idarelerinde ön ödemeye ilişkin usul ve esaslar bu madde hükümleri dikkate alınmak suretiyle ilgili mevzuatlarında düzenlenir” hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanunun 35’inci maddesine dayanılarak çıkarılan Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik’in 11’inci maddesinde; her mutemedin ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri, ilgili kanunlarında ayrıca belirtilmemiş olması halinde avanslarda bir ay, kredilerde ise üç ay içinde muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade ederek hesabını kapatmakla yükümlü olduğu, mutemetlerin işin tamamlanmasından sonra, yukarıdaki bir ve üç aylık sürelerin bitimini beklemeden, son harcama tarihini takip eden üç iş günü içinde ön ödeme artığını iade etmek ve süresinde mahsubunu yaparak hesabını kapatmak zorunda olduğu ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 123’üncü maddesinde Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik’in mahalli idareler hakkında da uygulanacağı ifade edilmiştir.

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun (İ) cetvelinin (ç) bendinde yapım işleri ile mal ve hizmet alımları için verilecek avansın parasal sınırı 1.350 TL olarak belirlenmiştir.

Yapılan incelemede; verilen avansların bir ay içinde mahsubunun yapılmadığı, özellikle Basın İlan Kurumu, Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (TÜPRAŞ) ve avukatlara verilen avansların neredeyse tamamının süresinde kapatılmadığı, kullanılan avans tutarlarının son harcama tarihini takip eden üç iş günü içinde iade edilmediği, bitüm alımı için TÜPRAŞ’a verilen ön ödemelerin avans sınırı olan 1350 TL’nin çok üstünde olduğu

görülmüştür.

Avansların mahsubunun bir ay içinde yapılması için avans sürelerinin takip edilmesi, kullanılmayan avans tutarlarının süresi içinde iade edilmesi için mutemetlerin uyarılması ve avans sınırını aşan ön ödeme tutarlarının kredi olarak verilmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; aynen " 2019 yılında mevzuat çerçevesinde gereği yapılacaktır. " denilmektedir

Sonuç olarak, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 6: Bankalardan Yapılan Borçlanma İçin Çevre ve Şehircilik Bakanlığından Onay Alınmaması

İdarenin en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin yüzde onunu geçen tutarda borçlanmaya gittiği, ancak bu borçlanma için Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayının alınmadığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 68'inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde;

"Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketler, en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının yılı içinde toplam yüzde onunu geçmeyen iç borçlanmayı belediye meclisinin kararı; yüzde onunu geçen iç borçlanma için ise meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayı ile yapabilir." denilmektedir.

Kurumun kesinleşmiş 2017 yılı bütçe geliri 101.763.486,68 TL olup, yeniden değerlendirme oranı ile arttırılması sonucu (%14,47) bulunan tutar 116.488.663,20 TL olmaktadır. Dolayısıyla bütçe gelirlerinin %10'u, 11.648.866,32 TL olmaktadır. Bu itibarla 2018 yılı içerisinde 11.648.866,32 TL'yi geçen tutardaki borçlanma için Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayının alınması gerekir.

İdarenin 2018 yılı içerisinde, 900.000 TL, 6.700.000 TL, 4.000.000 TL, 1.000.000 TL ve 600.000 TL olmak üzere toplam 13.200.000 (On üç milyon İki Yüz Bin) TL borçlandığı, ancak bu borçlanma tutarının belediyenin en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin yüzde onunu geçtiği halde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayının alınmadan borçlanmaya gittiği

görülmüştür.

Belediyeler, en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının yılı içinde toplam yüzde onunu geçmeyen iç borçlanmayı belediye meclisinin kararı; yüzde onunu geçen iç borçlanma için ise meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayı ile yapabilir.

Bu itibarla borçlanma limitleri ve prosedürleri konusunda mevzuat düzenlemelerine uyulması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Bankalarda yapılan borçlanmalar ile ilgili Çevre ve Şehircilik Bakanlığından onay alınacağı ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 68'inci maddesinin 1.fikrasının (e) bendi çerçevesinde işlem yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Bankalarda yapılan borçlanmalar ile ilgili Çevre ve Şehircilik Bakanlığından onay alınacağı ifade edildiğinden, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 7: Sosyal Denge Sözleşmesinde Sözleşme Konusu Olmayan Hususların Yer Alması

İdare ile yetkili memur sendikası arasında imzalanan ve 01.01.2018-31.12.2019 dönemine ilişkin memur toplu iş sözleşmesine, sözleşmenin konusu olmayan ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa aykırılık oluşturan hükümlerin konulduğu görülmüştür.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun "Mahalli idarelerde sözleşme imzalanması" başlıklı 32'nci maddesinin birinci fıkrasında,

"27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15'inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir. Bu sözleşme bu kanunun uygulanması

bakımından toplu sözleşme sayılmaz ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz.”

Denilmektedir.

Bu düzenlemeye göre imzalanacak toplu sözleşme, “sosyal denge ödemesi” ile ilgili olmalıdır. Sosyal denge ödemesini ilgilendirmeyen hükümler toplu sözleşmenin konusu değildir.

İdare ile yetkili memur sendikası arasında imzalanan Toplu İş Sözleşmesinin,

- *14'üncü maddesinde “...Belediyenin mevcut ya da açacağı kreş veya anaokullarından çalışanların çocukları ücretsiz yararlanır...”*,
- *23'üncü maddesinin (a) fıkrasında “Çalışanlar belediyenin şehir içi ulaşım olanaklarından ücretsiz olarak yararlanır”*,
- *24'üncü maddesinin (b) fıkrasında “8 Mart Dünya Kadınlar Gününde kadın çalışanlar ücretli izinli sayılırlar.”*,
- *25'inci maddesinin (a) fıkrasında “Çalışanlardan, tedavisi yurt içinde resmi kurumlarda yapılamayan hastaların tedavi giderleri yasal hükümler çerçevesinde özel kuruluşlarda ve gerekirse yurt dışında işverence karşılanır...”*
- *25'inci maddesinin (b) fıkrasında “Yılda bir kez tüm memurlara zorunlu tam teşekküllü çek-up yapılması, çek-up bulgularının olumsuz çıkması halinde daha ileri tetkiklerin yapılması işverence sağlanır.”* hükümleri yer almaktadır.

Belirtilen düzenlemelerin sosyal denge ödemeleriyle ilgileri bulunmadığından, 4688 sayılı kanunda belirtildiği üzere sosyal denge sözleşmelerinde yer almamaları ve sözleşme konusu dışında bunlara benzer hükümlerin sosyal denge ödemesine ilişkin sözleşmelere konu edilmemesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; aynen "Sosyal Denge Sözleşmesi konusu olmayan hususların tamamı Belediyemiz tarafından verilmiş bir hizmeti bulunmamaktadır sadece 8 Mart Dünya Kadınlar Gününde sınırlı sayıda kadınlara ücretli izin verilmekte olup, bundan sonra böyle bir uygulama yapılmayacaktır. Yetkili sendika ile yapılan sözleşmede yer alan yersiz maddeler ek protokol ile 2019 yılı içinde çıkartılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 8: Zabıta Personeli Maktu Fazla Çalışma Ücreti Ödemelerinde Tutarsızlıklar Bulunması

2018 Mali Yılı Bütçe Kanununa ekli K Cetvelinin “Ek Ders, Konferans ve Fazla Çalışma Ücretleri ile Diğer Ücret Ödemeleri Tutarları” başlığı altında; “Belediyeler ile bunlara bağlı müstakil bütçeli kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlarda (iktisadi işletmeler hariç), görevlerinin niteliği gereği 657 sayılı kanunda belirtilen çalışma süre ve saatlerine bağlı olmaksızın zabıta ve itfaiye hizmetlerinde fiilen çalışan personele (destek hizmeti yürüten personel hariç), belediye meclisi kararı ile tespit edilen tutar, fazla çalışma ücreti olarak maktuen ödenir” denilmektedir.

Yukarıda belirtilen düzenlemeye göre, zabıta için maktu fazla çalışma ücreti, personelin kadro unvanının zabıta olmasına göre değil, “işin niteliği gereği”, yani çalışma süre ve saatlerine bağlı olmaksızın zabıta hizmetinde “fiilen” çalışılıyor olması durumunda ödenmek üzere belirlenmektedir. Çalışma süre ve saatlerindeki çalışmalar, “(destek hizmeti yürüten personel hariç)”, denilmek suretiyle fiilen yapılan zabıta hizmeti olarak kabul edilmemiş ve maktu ödeme konusu dışında tutulmuştur.

İdarenin konu ile ilgili olarak sunduğu belgeler, maaş bordroları ve iş programlarında,

- Bazı zabıta personelinin iş programlarında yer almamasına rağmen,
- Bazı personele bazen ve kısmen fiili zabıta hizmetinde görevlendirilmesine rağmen sürekli görevlendirilen personel ile aynı maktu ücret ödenmek suretiyle,
- Bazı büro personelinin ise mesai saatlerinin uzun olduğu gerekçe gösterilerek

bu ödemededen yararlandırıldığı anlaşılmaktadır.

Hukuka uygunluk, uygulama birliği, belirlilik ve eşitliğin sağlanması açısından zabıta hizmetlerinde fiilen çalışan personele, iş programlarına dayanılarak ve sadece fiilen bu hizmeti yaptığı dönemleri itibarıyla maktu fazla çalışma ücreti ödenmesi ve destek hizmeti kapsamındaki görevler dolayısıyla yapılan çalışmaların maktu zabıta ücreti ödemesiyle ilişkilendirilmemesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; aynen "Zabıta hizmetlerinde görev yapmayan hiçbir zabıta

memuruna maktu ücret 20 19 yılı itibari ile verilmemektedir. Konu ile ilgili Müdürlük uyarılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 9: Hakediş Ödemelerinde Yüklenicilerin Sosyal Güvenlik Kurumu Prim Borçlarının Sorgulanmaması

İhale yöntemi ile gerçekleştirilen alımlara ait hakediş ödemelerinde yüklenicilerin Sosyal Güvenlik Kurumu prim borçlarının sorgulanmadığı tespit edilmiştir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 90'ıncı maddesinin ikinci fıkrasında; *"İşverenlerin hakedişleri, Kuruma idari para cezası, prim ve prime ilişkin borçlarının olmaması kaydıyla ödenir."* Denilmekte,

Sosyal Güvenlik Kurumu Prim ve İdari Para Cezası Borçlarının Hakedişlerden Mahsubu, Ödenmesi ve İlişiksizlik Belgesinin Aranması Hakkında Yönetmelik'in 6'ncı maddesinde;

İdarelerin, yaptığı ihaleler sonucunda işverene ödeyeceği her hakediş ödemesinden önce işverenin ve varsa alt işverenlerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna idari para cezası, prim ve prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borçlarının bulunup bulunmadığı hususunda sorgulama yapacakları,

İdarelerin ihale yoluyla yaptırdıkları her türlü işleri üstlenenlerin hakedişlerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna idari para cezası, prim ve prime ilişkin borçlarının olmaması kaydıyla ödeneceği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede; İhale yöntemi ile gerçekleştirilen mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ait hakediş ödemelerinden önce yüklenicilerin Sosyal Güvenlik Kurumuna idari para cezası, prim ve prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borçlarının bulunup bulunmadığı sorgulanmadan hakediş bedellerinin ödendiği görülmüştür.

İdarenin ihale yoluyla yaptığı alımlar sonucunda her hakediş ödemesi öncesinden yüklenicilerin Sosyal Güvenlik Kurumuna idari para cezası, prim ve prime ilişkin borçlarını sorgulaması ve prim borçlarını hakedişten mahsup ederek ödeme yapması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; Özetle hakediş ödemelerinde yüklenicilerin Sosyal Güvenlik Kurumu Prim borçlarının 2019 yılından itibaren hiçbir aksaklığa meydan vermeden sorgulanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, İhale yöntemi ile gerçekleştirilen alımlara ait hakediş ödemelerinde yüklenicilerin Sosyal Güvenlik Kurumu prim borçlarının 2019 yılından itibaren sorgulanacağı ifade edildiğinden, bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 10: 4734 Sayılı Kanununun 21 ve 22'nci Maddeleri Kapsamında Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında Kamu İhale Kurumunun Uygun Görüşü Alınmadan % 10'luk Sınırın Aşılması

2018 yılı mal ve hizmet alımlarının incelenmesi sonucunda; 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 21/f pazarlık usulü ve 22/d doğrudan temin maddeleri kapsamında yapılan mal ve hizmet harcamaların, bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu aştığı ve Kamu İhale Kurumunun uygun görüşünün alınmadığı görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin (1) bendinde; *“Bu Kanunun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz.”* denilmektedir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 21.1.1.2. maddesinde; *“Buna göre, 4734 sayılı Kanunun 62'inci maddesinin (1) bendine göre Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, gerek 21'inci maddesinin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iâşeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin % 10 unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşamayacaklardır.”*

21.2. maddesinde; *“4734 sayılı Kanunun 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde kurum ve kuruluşlar, yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarını dikkate alacaklardır. Kurum ve kuruluşlar, mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı % 10 oranını hesaplayacaklardır.”*

21.3.maddesinde; *“Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, ihale ve harcama*

yapmaya yetkili birimlerinin 4734 sayılı Kanununun 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yaptıkları harcamalarının, toplam ödeneklerinin % 10 oranını aşıp aşmadıklarını takip edeceklerdir” hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri karşısında; mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için 21/f ve 22/d kapsamında yapılan harcamaların, her biri için ayrı ayrı olmak üzere bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10 oranını aşıp aşmadığının takip edilmesi ve % 10 oranın aşılabacağına anlaşılması halinde, uygun görüş için Kamu İhale Kurumuna başvurulması gerekmektedir.

2018 yılında, 4734 sayılı Kanununun 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında mal alımları için yapılan harcama tutarı 6.400.571,89 TL, bütçeye bu amaçla konulmuş ödenek tutarı 21.249.503,00 TL’dir. Dolayısıyla mal alımları için bu oran %29,16 olarak gerçekleşmiştir.

Benzer şekilde 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında hizmet alımları için yapılan harcama tutarı 15.013.637,42 TL, bütçeye bu amaçla konulmuş ödenek tutarı 39.827.503,00 TL’dir. Dolayısıyla mal alımları için bu oran %37,70 olarak gerçekleşmiştir.

Kanunun 5. maddede belirtilen ilkelerine ve 62'nci maddede belirtilen kurallarına aykırı olarak ihaleye çıkılmasına izin verenler ve ihale yapanlar hakkında da 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun “Görevlilerin Ceza Sorumluluğu” başlıklı 60'ıncı maddesinde belirtilen müeyyidelerin uygulanacağı belirtilmiştir. İdareler de bu limitlerin geçilip geçilmediğini kontrol etmekle mükellef olup aksi durumda kanundaki cezai hükümlere tabi olacaklardır.

Sonuç olarak, mal ve hizmet alımlarında öngörülen üst sınırın aşılmasına rağmen uygun görüş alınmamasının mevzuata aykırı olduğu, kanunda ve tebliğde emredici hüküm niteliği taşıyan düzenlemelere riayet edilmesinin gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

%10 oranının aşılması mal ve hizmet alımlarına ilişkin harcamaların, 4734 sayılı Kanunda belirtilen temel ilkelere ve usullere uygun bir şekilde yapılmamasına neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; özetle 4734 sayılı kanununun 21 ve 22'nci maddeleri kapsamında yapılan mal ve hizmet alımlarında %10'luk sınırın aşılıp aşılmaması hususunda bütçenin personel hariç genel toplamı üzerinden hesaplandığı, %10'luk sınırın aşılmaması yolunda gerekli önlemlerin alındığı ve alınmaya devam edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, 4734 sayılı kanununun 21 ve 22'nci maddeleri kapsamında yapılan mal ve hizmet alımlarında %10'luk sınırın bütçenin personel hariç genel toplamı üzerinden hesaplandığı ifade edilmiştir. Ancak %10'luk sınırın tutarı bütçenin personel hariç genel toplamı üzerinden değil, mal ve hizmet alımları ve yapım işleri için ayrı ayrı olmak üzere bütçelerine bu amaçla konulan ödenekler üzerinden hesaplanması gerekmektedir.

%10'luk sınırın aşılmaması yolunda gerekli önlemlerin alındığı ve alınmaya devam edileceği ifade edildiğinden, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 11: İdare Adına Tescilli Araçların Mevcutlar İçinde Bulunmaması

Muhasebe kayıtlarında yer alan ve Kuşadası Belediyesi adına tescilli 18 adet aracın mevcutlar içinde bulunmadığı tespit edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinde; harcama yetkililerinin taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının bu Yönetmelikte belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan sorumlu olduğu belirtilmiş,

Anılan Yönetmeliğin 6'ncı maddesinde, kullanımda bulunan dayanıklı taşınırları buldukları yerde kontrol etmek, sayımlarını yapmak ve yaptırmak taşınır kayıt yetkililerinin görev ve sorumlulukları arasında sayılmış,

Aynı Yönetmeliğin 32'nci maddesinde ise, kamu idarelerine ait taşınırların, taşınır kayıt yetkililerinin görevlerinden ayrılmalarında, yılsonlarında ve harcama yetkilisinin gerekli gördüğü durum ve zamanlarda harcama yetkilisince, kendisinin veya görevlendireceği bir kişinin başkanlığında taşınır kayıt yetkilisinin de katılımıyla, en az üç kişiden oluşturulacak sayım kurulu tarafından sayımının yapılacağı ifade edilmiştir.

Varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını sağlamak” iç kontrol sisteminin de amaçlarından biridir. İdare kayıtlarında bulunmasına rağmen sözkonusu araçların fiilen bulunmaması, ilgili harcama birimlerinin ve mali hizmetler biriminin varlıkların korunması konusundaki ön mali kontrol ve iç kontrol yükümlülüklerinin yeterince yerine getiremediklerini göstermektedir.

Yapılan incelemede; trafik kayıtlarında belediye adına tescilli aşağıda plakası, markası, modeli, cinsi belirtilen 18 adet taşıtın mevcut olmadığı, hurdalıklarda da yer

almadığı ve üzerlerindeki tasarrufların izlenebileceği herhangi bilgi ve belge de bulunmadığı görülmüştür.

Tablo 3: Mevcut Olmayan Taşıtlara Ait Liste				
Sıra No	Plakası	Markası	Modeli	Cinsi
1	09 K 4607	Fatih	2001	Kamyon- Çöp Aracı
2	09 K 2833	Dodge	1992	Kamyon
3	09 K 2834	Ford	1992	Kamyon
4	09 K 2835	Desoto	1992	Kamyon- Açık Kasa
5	09 K 2836	Fargo	1992	Kamyon- Açık Kasa
6	09 HT 606	Fiat	1986	Kamyon- Açık Kasa
7	09 HL 196	Leyland	1985	Kamyon- Çöp Aracı
8	09 EN 574	BMC	1978	Kamyon- Çöp Aracı
9	09 EV 648	Bedford	1979	Kamyon- Açık Kasa
10	09 L 3847	Kanuni	2004	Motosiklet
11	09 L 3848	Kanuni	2004	Motosiklet
12	09 L 5989	Asya	2005	Motosiklet
13	09 L 7080	Lifan	2005	Motosiklet
14	09 L 7081	Lifan	2005	Motosiklet
15	09 L 7247	Jonway	2005	Motosiklet
16	09 L 7392	Lifan	2005	Motosiklet
17	09 L 7729	Lifan	2005	Motosiklet
18	09 K 0093	Honda	1978	Motosiklet

Söz konusu taşıtların akıbeti hakkında gerekli çalışmaların yapılması ve bu çerçevede edinilecek sonuçlar çerçevesinde gerekli idari ve mali işlemlerin ivedilikle gerçekleştirilmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; özetle idare adına tescilli araçların mevcutların içinde bulunmaması ile ilgili yapılan araştırmada listede yer alan araçların tamamının hurda araçlar

olduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, araçların tamamının hurda araçlar olduğu ifade edilmiştir. Ancak bu araçların hurdalıkta olmadığı gibi resmi olarak hurdaya ayrılmadığı, kayıtlardan düşülmediği görülmüştür. Bu araçların nerede olduğu tespit edilememiştir.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 12: Tahsil Edilen Avukatlık Vekâlet Ücretlerinin Emanet Hesaplarında İzlenmemesi

Belediye lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil olunan vekâlet ücretlerinin emanet hesabında izlenmediği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Avukatlık ücretinin dağıtımı" başlıklı 82'nci maddesinde;

"Belediye lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil olunan vekâlet ücretlerinin; avukatlara (49'uncu maddeye göre çalıştırılanlar dâhil) ve hukuk servisinde fiilen görev yapan memurlara dağıtımı hakkında 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekâlet Hakkında Kanun hükümleri kıyas yolu ile uygulanır." hükmüne yer verilmiş,

02.11.2011 tarihinde yürürlüğe giren 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin, "Yürürlükten kaldırılan ve uygulanmayacak hükümler ile atıflar" başlıklı 18'inci maddesinin 1'inci fıkrasında;

"2/2/1929 tarihli ve 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekâlet Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Diğer mevzuatta 1389 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanun Hükmünde Kararnameye yapılmış sayılır." hükmü yer almaktadır.

5393 sayılı Kanunun 82'nci maddesinde yapılan atıf dolayısıyla belediye avukatlık ücretlerinin dağıtımında, 659 sayılı KHK hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

659 sayılı KHK'nin "Davalardaki temsilin niteliği ve vekâlet ücretine hükmedilmesi ve dağıtımı" başlıklı 14'üncü maddesinde;

“ ...

(2) İdareler lehine karara bağlanan ve tahsil olunan vekâlet ücretleri, hukuk biriminin bağlı olduğu idarenin merkez teşkilatında bir emanet hesabında toplanarak idare hukuk biriminde fiilen görev yapan personele aşağıdaki usul ve sınırlar dâhilinde ödenir.

a) Vekalet ücretinin; dava ve icra dosyasını takip eden hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata %55'i, dağıtımın yapıldığı yıl içerisinde altı aydan fazla süreyle hukuk biriminde fiilen görev yapmış olmak şartıyla, hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara %40'ı (...)⁽¹⁾ eşit olarak ödenir.

b) Ödenecek vekâlet ücretinin yıllık tutarı; hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü, avukatlar için (10.000) gösterge (...)⁽¹⁾ rakamının, memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak aylık brüt tutarının oniki katını geçemez.

c) Yapılacak dağıtım sonunda arta kalan tutar, hukuk biriminde görev yapan ve (b) bendindeki tutarları dolduramayan hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara ödenir. Bu dağıtım sonunda arta kalan tutar üçüncü bütçe yılı sonunda ilgili idarenin bütçesine gelir kaydedilir. ...” hükmü yer almaktadır.

Vekâlet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde;

“İdareler lehine karara bağlanan ve tahsil edilen vekâlet ücretleri, dava ve icra takibini yapan hukuk biriminin bağlı olduğu idarenin merkez muhasebe birimi nezdinde açılan bir emanet hesabında toplanır.”,

6'ncı maddesinde;

“Emanet hesabında toplanan vekâlet ücretleri, vekâlet ücretinden yararlanacak kişilere yıllık tutarı; (10.000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak aylık brüt tutarın oniki katını geçmemek üzere, aşağıdaki şekilde dağıtılır.:

8'inci maddesinde;

“Emanet hesabında toplanan ve dağıtımı yapılamayan vekâlet ücretleri tahsilini takip eden üçüncü bütçe yılının sonunda gelir kaydedilir.” Denilmektedir.

İdare lehine karara bağlanan ve tahsil olunan vekâlet ücretlerinin 333.02.05 emanet hesabına kaydedilmesi, vekâlet ücretlerin dağıtımının bu hesaptan yapılması ve dağıtımı yapılamayan vekâlet ücretlerinin tahsilini takip eden üçüncü bütçe yılının sonunda idarenin bütçesine gelir kaydedilmesi gerekir.

Yapılan incelemede, idare lehine karara bağlanan ve tahsil olunan vekâlet ücretlerinin emanet hesabı yerine bütçeye gelir kaydedildiği ve vekâlet ücreti dağıtımında ödenen tutarın bütçeye gider olarak kaydedildiği görülmüştür.

İdare lehine karara bağlanan ve tahsil olunan vekâlet ücretlerinin 333.02.05 emanet hesabına kaydedilmemesi; tahsil edilen vekâlet ücretlerinin takibini zorlaştırmakta, dağıtımı yapılan vekâlet ücreti kadar bir tutarın daha önceden tahsil edilip edilmediği kontrolünü ortadan kaldırmakta ve mali tabloların doğruluğu ile güvenilirliğini etkileyebilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle tahsil edilen avukatlık vekâlet ücretlerinin 2019 yılından itibaren 333.02.05 emanet hesabına alınmaya başlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, tahsil edilen avukatlık vekâlet ücretlerinin 2019 yılından itibaren emanet hesaplarına alınacağı ifade edilmiştir. Ancak hatalı uygulama 2018 yılında devam etmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 13: Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

İdare sınırları içerisinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsilinin yapılmadığı görülmüştür.

27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı RG’de yayımlanarak yürürlüğe giren Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik’te; elektronik haberleşme altyapısı, elektronik haberleşme şebekesi, geçiş hakkı, geçiş hakkı sağlayıcısı, işletmeci, geçiş hakkı ücreti ve geçiş hakkı ücret tarifesi gibi pek çok husus açıklanmıştır. Aynı Yönetmelik’te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları Yönetmelik’te belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şeklinin sözleşmede yer alacağı hüküm altına alınmış, ayrıca 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik’e eklenmiştir.

Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği’nin 14’üncü

maddesinde ise; büyükşehir ve ilçe belediyelerinin cadde, bulvar, meydan ve sokaklarında yapılacak tüm kazılardan elde edilecek gelirlerin büyükşehir belediyesi bünyesinde açılacak alt yapı yatırım hesabında toplanacağı ve söz konusu kazılardan elde edilen gelirlerin ilgili belediyeye aktarılacağı belirtilmiştir.

Öte yandan 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 23'üncü maddesinde; büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları ile ilçe belediyelerinin tahsil ettikleri vergi ve diğer mali yükümlülükler dolayısıyla birbirlerine ödemeleri gereken paylar ile su, atık su ve doğalgaz bedellerini zamanında yatırmamaları halinde, ilgili belediyenin talebi halinde yükümlü belediyenin iller bankası payından kesileceği ve aktarmanın yapılmamasından kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden üst yöneticiler ile mali hizmetler müdürlerinin sorumlu olacakları hükme bağlanmıştır.

İdarenin 2018 yılı hesabının incelenmesinde, söz konusu bedellerin Büyükşehir Belediyesince tahsil edildiği, ancak idareye herhangi bir ücret aktarılmadığı, idarenin ise söz konusu gelirin tahsili için takibat yapmadığı görülmüştür. İdarenin gerekli takibat işlemlerini başlatması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; aynen "Telekomünikasyon altyapı ve şebekelerinden alınması gereken geçiş hakkı bedelleri ile ilgili tüm yazışmalar yapılmış olup, süreç devam etmektedir." denilmektedir.

Sonuç olarak, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 14: Spor Kulüplerine Yapılan Nakdi Yardımların Temsil ve Tanıtma Giderleri Ödeneğinden Ödenmesi ve Hatalı Kaydedilmesi

Spor kulüplerine yapılan nakdi yardımların bütçenin kar amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferler tertibi yerine temsil ve tanıtma giderleri tertibinden ödendiği ve dernek, birlik, kurum, kuruluş, sandık vb. kuruluşlara transferler bölümüne kaydedilmesi gerekirken tanıtma, ağırlama, tören, fuar, organizasyon giderleri bölümüne kaydedildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Hüküm Bulunmayan Haller" başlıklı 508'inci maddesinde; "*Bütçeye ilişkin olarak bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan ve ihtiyaç duyulan hallerde, Maliye Bakanlığınca genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için yapılan düzenlemeler esas alınır.*" denilmektedir.

Maliye Bakanlığınca yayımlanan 2017-2019 Dönemi Bütçe Çağrısı ve Bütçe

Hazırlama Rehberinde; kar amacı gütmeyen kuruluşların cari nitelikli ödemelerine katkı amaçlarıyla yapılan transferlerin 05.3 kar amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferler bölümünde yer alacağı belirtilmiştir.

İlgili Bakanlık tarafından çıkarılarak yayımlanan bütçe hazırlama rehberi olmadığından Maliye Bakanlığının yaptığı düzenlemelerin esas alınması gerekmektedir.

Mahalli idareler 2018 yılı Detaylı hesap planında dernek, birlik, kurum, kuruluş, sandık vb. kuruluşlara transferlerin 830.05.03.01.01 koduna kaydedileceği ifade edilmiştir.

Bir giderin bütçede yer aldığı tertibinde bulunan ödenek yerine başka bir harcama tertibinde yer alan ödenek kullanılarak yapılması, gider yapılırken harcama biriminde gerekli ön mali kontrolün yapılmadığını ve bu amaçla giderin bütçede yer alıp almadığına ve bütçedeki gidere ilişkin doğru tertibin kullanılması ve ilgili tertibinde kullanılabilir ödenek bulunup bulunmadığının kontrol edilmediğini göstermektedir. Bu durum gerekli iç kontrolün çalışmadığı anlamına gelmektedir.

İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 10'uncu maddesinde harcama birimlerinin ve mali hizmetler biriminin ön mali kontrolünün kapsamı belirtilmiştir.

Bu itibarla iç kontrolün bir parçası olarak harcama birimlerinde gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerle ilişkin tüm mali karar ve işlemlerin ön mali kontrolü yapılmalı ve idarenin bütçesi, bütçe tertibi, kullanılabilir ödenek tutarı, ayrıntılı harcama veya finansman programları, merkezi yönetim bütçe kanunu ve diğer malî mevzuat hükümlerine uygunluk yönlerinden kontrol edilmesi gerekir.

İdarenin 2018 yılı içerisinde spor kulüplerine 245.000,00 TL nakdi yardım yaptığı, yapılan yardımların bütçenin 03.06 temsil ve tanıtma giderleri tertibinden ödendiği ve muhasebe kayıtlarında 830.03.06.02.01 tanıtma, ağırlama, tören, fuar, organizasyon giderlerine kaydedildiği görülmüştür.

Spor kulüplerine yapılan nakdi yardımların; bütçenin 05.03 kar amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferler tertibinden ödenmesi, muhasebe kaydı olarak 830.05.03.01.01 dernek, birlik, kurum, kuruluş, sandık vb. kuruluşlara transferler bölümüne kaydedilmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; özetle spor kulüplerine yapılan nakdi yardımların 2019 yılından itibaren 830.05.03.01.01 dernek, birlik, kurum, kuruluş, sandık vb. kuruluşlara

transferler bölümüne kaydedileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, spor kulüplerine yapılan nakdi yardımların 2019 yılından itibaren 830.05.03.01.01 dernek, birlik, kurum, kuruluş, sandık vb. kuruluşlara transferler bölümüne kaydedileceği ifade edilmiştir. Ancak hatalı uygulama 2018 yılında devam etmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 15: Toprak Kayması Nedeniyle Evlerinde Tahliye Edilen Kişilere Uzun Yıllar Boyunca Kira Yardımı Yapılması

Üçüncü kişiler tarafından Kuşadası İlçesi, Kadınlardenizi Mahallesi, Süleyman Demirel Bulvarı No:48 adresinde bulunan ve tapuda 2103 ada 26 parselde kayıtlı taşınmaz üzerinde yapılan inşaat çalışmaları neticesinde toprak kayması olduğu, bu parselde komşu parselde yer alan bazı binaların bu kaymadan dolayı zarar gördüğü, Kuşadası Kaymakamlığının yazısına istinaden zarar gören binaların 14.11.2014 tarihinde Kuşadası Belediyesi tarafından tahliye edildiği, bu binalarda oturanların 2014 yılı sonuna kadar otel masraflarının karşılandığı ve 2015 yılından itibaren ise bu kişilere meclis kararıyla kira yardımı yapıldığı ve kira yardımlarının devam ettiği görülmüştür.

Bu kapsamda; 2015 yılında 36 ev sahibine aylık 500,00 TL, 2016 yılında 47 ev sahibine aylık 550,00 TL, 2017 yılında 48 ev sahibine aylık 700,00 TL, 2018 yılında 48 ev sahibine aylık 750,00 TL kira yardımı yapılmış ve 2019 yılında da kira yardım tutarı aylık 750,00 TL olarak devam etmektedir.

Meclis kararı ile heyelan bölgesinden tahliye edilen, evinden başka ikamet edecek evi bulunmayan, olay anında evinde oturan, tapu sahibi ve kira kontratını ibra eden ev sahiplerine kira yardımı yapılması ve kira yardımlarının ev sahiplerinin evlerine taşınana kadar devam etmesi kararlaştırılmıştır.

Toprak kaymasının durup durmadığının mevcut durumda tespit edilemediği ve toprak kayması ile güçlendirme çalışmalarının devam ettiği, çalışmalar bitse bile buraya tekrar yapı yapılıp yapılmayacağı bilinmediği ve ortaya konulmadığı, belediye ile arsa sahipleri ve inşaat çalışmalarını yapan kişiler arasında davaların devam ediyor olması ve davaların uzun yıllar sürecek olması dikkate alındığında bu binaların yıkılıp yeniden yaptırılması böylece ev sahiplerinin evlerine taşınması kısa sürede mümkün değildir.

İdare tarafından yapılan sosyal yardımlarda kişi ve hane geliri, sosyal güvenlik

durumu ve taşınmaz durumu gözönünde bulundurulurken kira yardımında gelir ve sosyal güvenlik durumu dikkate alınmamakta sadece taşınmaz durumu dikkate alınmaktadır. Bununla birlikte sosyal yardımların tutarı kira yardımı tutarına göre düşüktür. Dolayısıyla maddi durumu daha düşük kişiler sosyal yardımdan yararlanamaz iken gelir durumu nispeten daha iyi olan kişilere sosyal yardımlardan daha fazla bir tutarda kira yardımı yapılması sosyal yardım yönetmeliğine ve diğer mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Bununla birlikte bu yardımların 4 yıldan fazladır devam ediyor olması ve ev sahiplerinin evlerine taşınana kadar bu yardımların devam edecek olması çeşitli suiistimallere de neden olabilmektedir.

Ev sahiplerinin evlerine taşınmasının uzun yıllar alacak olması ve hatta buraya yeniden yapı yapmaya izin verilmemesi ihtimali bulunduğundan ev sahiplerine yardım yapılacaksa sosyal yardım yönetmeliği kapsamında yapılması ve ev sahipleri ile diğer kişilerin aynı şartlara tabi tutularak yardım yapılması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; aynen "Toprak kayması nedeniyle evlerinden tahliye edilen kişilere 01.01.2019 tarihinden itibaren herhangi bir kira yardımı yapılmamakta olup, bu uygulamaya son verilmiştir." denilmektedir.

Sonuç olarak, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 16: Belediye Sınırları içindeki Bazı İşletmelerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunmaları

2018 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesinde, Kuşadası Belediye sınırlarında işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyet yürüten işletmelerin varlığı tespit edilmiştir.

10.08.2005 tarih ve 25902 sayılı RG'de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'e göre Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bu Yönetmelik kapsamındaki işyerlerinin açılıp faaliyet göstermesi için ilgili belediyeden işyeri açma ve çalışma ruhsatının olması gerekmektedir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun "İşyeri Açma İzni Harcı" başlıklı 81'inci maddesinde; " *Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılması " İşyeri Açma İzni Harcına" tabidir.* " denilmektedir.

Kuşadası Vergi Dairesi Müdürlüğünden ve belediyeden alınan verilere göre; Kuşadası Belediyesi sınırları içinde 2018 yılı sonu itibarıyla 6849 adedinin ise işyeri açma ve çalışma ruhsatının olmadığı görülmüştür.

Gerekli kontrollerin yapılarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan işyerlerinin tespit edilmesi ve ruhsatlandırılması gerekmektedir.

6849 adet işletmenin işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunmaları gelir kaybına neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; özetle belediye sınırları içindeki bazı işletmelerin işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadığı konusu ile ilgili zabıta ekiplerimizce tespit çalışmasının yapıldığı, gerekli ihtarların verildiği, işyeri açma ve çalışma ruhsatı almayı hakeden işyerlerine harcı alınmak suretiyle ruhsatları verilmeye başlandığı, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alamayan yerlerle ilgili kapanış işlemlerinin devam ettiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, gerekli çalışmalara başlandığı anlaşıldığından, bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 17: Taşınmazların Kamu Kurum ve Kuruluşları Dışındaki Belediye Şirketi, Sendika ve Derneklere Tahsis Edilmesi

Belediyenin mülkiyetindeki taşınmazları kamu kurum ve kuruluşları dışındaki belediye şirketi, sendika ve derneklere tahsis ettiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanununun “Diğer kuruluşlarla ilişkiler” başlıklı 75’inci maddesinde; “*Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;*

c) (Değişik: 12/11/2012-6360/19 md.) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.

d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir

veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür.” hükmüne yer verilmiş

5018 sayılı Kamu mali yönetimi ve kontrol Kanununun 47’nci maddesinin birinci fıkrasında; *“Kamu idareleri, kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebilirler. Tahsis edilen taşınmaz, amaç dışı kullanılamaz.”* Hükmü yer almaktadır.

02.02.2018 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 16.10.2017 T. 2017/1 E., 5415/1 K. sayılı Sayıştay Genel Kurulu İçtihadı Birleştirme Kararına göre; belediyeler, ancak mahallî müşterek nitelikteki hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla belediye meclislerinin bu konuya ilişkin alacakları kararla ve sadece mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına taşınmaz tahsis edebileceklerdir.

Buna göre, belediyeler, taşınmazlarını sadece mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edebileceklerdir.(5393 sayılı Kanununun 15/6 maddesi ile 4706 Sayılı Kanunun Ek 4 maddesi kapsamındaki tahsisler hariç)

6085 sayılı Sayıştay Kanununun 58’inci maddesinin üçüncü fıkrasında; *“İçtihatların birleştirilmesi veya değiştirilmesi kararları Resmi Gazetede yayımlanır. Bu kararlara Sayıştay daire ve kurulları ile kamu idareleri ve sorumlular uymak zorundadır.”* Hükmü yer almaktadır.

Sayıştay Genel Kurulu İçtihadı Birleştirme kararların en önemli özelliği, benzer durumdaki tüm olaylar bakımında bağlayıcı olmasıdır. Bu özelliği ile diğer kararlarından ayrılır. Başka bir ifade ile içtihatları birleştirme kararı, genel ve soyut bir normu yorumladığından benzer tüm durumlar yönünden icrai bir nitelik taşımaktadır.

Yapılan incelemede; 1 adet taşınmazın Kuşadası Belediyesi şirketine, 1 adet taşınmazın sendikaya ve 6 adet taşınmazın derneklere olmak üzere toplam 8 adet taşınmazın tahsis edildiği görülmüştür.

Tahsis işlemlerinin mevzuata uygun hale getirilmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; özetle kamu kurum ve kuruluşları dışındaki belediye şirketi,

sendika ve derneklere yapılan taşınmaz tahsis işlemlerinin belediye meclis kararı ile iptal edildiği ve bu uygulamalara son verildiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, tahsis işlemlerinin iptal edildiği ifade edilmiş ancak hatalı uygulama 2018 yılında devam etmiştir. İptal edilen tahsis işlemlerinin uygulanıp uygulanmadığı takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 18: Kiraya Verilen Taşınmazların Mevcut Sözleşme Süresinin Uzatılması Suretiyle Aynı Kişilere Kiraya Verilmesi

2886 sayılı Kanuna göre kiraya verilen bazı taşınmazların kira süresi sonunda yeniden ihale düzenlenmeden süre uzatımı yoluyla kira bedelinde belirli bir artış yapılarak aynı kişilere yeniden kiraya verildiği tespit edilmiştir.

2886 sayılı DİK'nun Kapsam başlıklı 1'inci maddesi ile belediye mülkiyetindeki taşınmazların ancak bu Kanun hükümlerine göre kiraya verilebileceği, Kiralarda sözleşme süresi başlıklı 64'üncü maddesi ile belirli istisnalar haricinde, kiraya verilecek taşınmazların kira süresinin on yıldan çok olamayacağı ve taşınmazların üçüncü kişilere kiralanması işlemlerinin ise aynı Kanun'un 35'inci maddesinde sayılan ihale usulleri çerçevesinde yürütülmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

2886 sayılı DİK'nun 75'inci maddesinde; kamu idarelerine ait taşınmazlara ait kira sözleşmelerinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, işgal edilen taşınmaz malın idarenin talebi üzerine bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edileceği ve kira sözleşme bitim tarihi ile tahliye tarihi arasında ecrimisil alınacağı hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinde; 2886 sayılı DİK'nun 75'inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı ifade edilmiştir.

12.01.2011 tarihli 6101 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 10'uncu maddesiyle 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. 11.1.2011 tarihli 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun Dördüncü bölümünde kira sözleşmeleri düzenlenmiştir. Her ne kadar 6098 sayılı Kanunun 339'uncu maddesinin ikinci fıkrasında, "*Kamu kurum ve kuruluşlarının, hangi usul ve esaslar içinde olursa olsun yaptıkları bütün kira sözleşmelerine de bu hükümler uygulanır.*" ve Aynı Kanunun 347'nci maddesinin birinci fıkrasında "*...Kiraya veren, sözleşme süresinin bitimine*

dayanarak sözleşmeyi sona erdiremez....” Hükümleri var ise de 5393 sayılı Kanunun 15 ve 2886 sayılı Kanunun 75’inci maddesi yürürlükte bulunduğundan ve bu Kanunların özel kanun, 6098 sayılı Kanunun genel kanun olduğu dikkate alındığından belediyelere ait taşınmazlarda 2886 sayılı DİK’nun ecrimisil ve tahliyeye ilişkin 75’inci maddesinin uygulanması gerekmektedir. Nitekim yargı içtihatları da bu yöndedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 15’inci maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.” hükmünün Anayasaya aykırılığı savıyla açılan iptal davasına ilişkin Anayasa Mahkemesinin 08.12.2011 tarih ve 2010/77 E., 2011/163 K. No.lu Kararında; kamu hizmetlerinin sürekli, düzenli ve sistemli bir şekilde sürdürülebilmesi için kamu yararı amacıyla, belediyelere ait taşınmazların, kira sözleşmesi sonunda tahliyelerine ve ecrimisil ödenmesine ilişkin itiraz konusu kuralın Anayasa’nın hukuk devleti ilkesi ile çelişen bir yönünün bulunmadığı ve diğer kişiler ile aynı hukuksal konumda bulunmayan belediyelerin, kiraya verdikleri taşınmazlar hakkında, kira sözleşmesi sonunda farklı bir tahliye usulü öngörülerek ayrı hukuksal işleme tabi tutulmasında eşitlik ilkesine aykırılıktan söz edilemeyeceği belirtilmiştir.

Konusu, dava sebebi ve tarafları aynı olan ve kira sözleşmesi süresi sona eren özel idareye ait taşınmazın yeniden 2886 sayılı DİK gereği ihale prosedürü sonucu mu kiraya verileceği, yoksa kira sözleşmenin 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkındaki Kanun gereği kendiliğinden mi uzamış sayılacağı hususu ile ilgili Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin 28/06/2010 gün ve 2010/2636 E., 2010/9564 K. Sayılı kararı ile Danıştay 8. Dairesinin 06/05/2011 gün ve 2010/2150 E, 2011/2555 K sayılı kararı arasında çıkan kesin hüküm uyuşmazlığın giderilmesi için özel idare tarafından Uyuşmazlık Mahkemesine başvuru üzerine, Uyuşmazlık Mahkemesinin 04.09.2014 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 30.12.2013 tarih ve 2012/328 E., 2013/1752 K. No.lu Kararında;

6570 sayılı Kanunun 14. maddesi ile de devlete ait taşınmaz malların 2490 sayılı Kanun’a göre kiraya verilmesi halinde de bu Kanun’un uygulanacağını belirtildiği, ancak 2490 sayılı Kanun’un 01/01/1984 tarihinden itibaren 2886 sayılı Yasa ile yürürlükten kaldırılmış olması nedeniyle, kira sözleşmelerinin süre bitiminde aynı koşullarla bir yıl daha uzatılmış sayılacağına ilişkin 6570 sayılı Kanun’un 11. maddesinin, 2886 sayılı DİK kapsamına giren yerler hakkında uygulanmayacağı, 2886 sayılı Yasada sayılan idarelerin mülkiyetindeki taşınmazların kiralanmasının, yasa koyucu tarafından 2886 sayılı kanun

kapsamına dahil edildiği ve 6570 sayılı Kanun kapsamından çıkarıldığı, uyuşmazlığın çözümünde uygulanacak mevzuattaki önceliğin, özel kanun niteliğindeki 2886 sayılı Kanunda olması gerektiği, anılan Kanunla il özel idarelerine ait taşınmazların kiralanmasına ilişkin sözleşmelerin sona ermesi konusunda özel bir düzenleme getirilmiş olduğu belirtilmiş ve hüküm uyuşmazlığı Danıştay kararı lehine giderilmiştir.

Sayıştay Genel Kurulunun 21.01.1993 gün ve 4761/1 sayılı kararında; 2886 sayılı Kanuna göre kiraya verilen taşınmazlara 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanması imkânının olmadığı, belediyeler tarafından 2886 sayılı Kanuna göre kiraya verilen gayrimenkullere ait kira sözleşmelerinin yenilenmesi veya sona erdirilmesi konularında 2886 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerektiği ifade edilmiştir.

Danıştay 13. Hukuk Dairesinin 2015/2941 E. , 2015/3023 K. No.lu kararında;

“İdarenin ihale işlemlerini Devlet İhale Kanunu'nda yer alan ihalede açıklık, rekabetin sağlanması ve kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması ilkeleri uyarınca ihale usul ve kurallarına göre gerçekleştirmesi zorunludur. Bu nedenle, idare, mevcut ihtiyaçlarının devam etmesi durumunda dilediği kişi ile kira sözleşmesini yapamayacağından ve kanuna aykırı şekilde kira sözleşme süresini uzatamayacağından, kendisine ait taşınmazları 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nda öngörülen ilke ve kurallara göre yeniden ihale etmesi gerekir.

Söz konusu büfe, kira sözleşmesinin süresi dolduktan sonra yukarıda öngörülen mevzuat hükümleri uyarınca ancak ihale yoluyla kiralanabileceğinden, sözleşme süresi sonunda sözleşmenin yenilenmeyerek anılan yerin ihale yoluyla kiralanacağına dair dava konusu işlemde hukuka aykırılık, davanın reddine ilişkin Mahkeme kararında ise sonucu itibarıyla hukukî isabetsizlik bulunmamaktadır.”,

Danıştay 10. Dairesinin 19.12.1991 gün ve 1989/2736 E. ve 1991/3850 K. Sayılı kararında ise;

“...2886 sayılı Devlet İhale Yasasının 64'ncü maddesinde, bu yasa kapsamındaki idarelerin taşınır ve taşınmaz mallarını kiraya verme süreleri belirlenmiş olup; kira süresinin bitimi üzerine taşınmaz malın yeniden kiraya verilebilmesi, ancak yeniden ihale yapılması halinde mümkün bulunmaktadır. 2886 sayılı Yasaya göre ihale yapma zorunluluğu yönünden taşınmaz malın musakkaf olup olmaması önem taşımamaktadır. Musakkaf yapıların

kiralanması konusunu düzenleyen 6570 sayılı Yasa da, 2886 sayılı Yasadan kaynaklanan ihale yapma zorunluluğunu ortadan kaldırmamaktadır.

Bu itibarla, kira süresi dolan davalı Belediyeye ait parkın 2886 sayılı Yasaya göre kiraya verilmek üzere yeniden ihaleye çıkarılması yolundaki dava konusu işlemde mevzuata aykırılık olmayıp; davanın reddine ilişkin temyizden incelenen karar sonucu itibariyle yerinde bulunmaktadır.” denilmektedir.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 22.12.2010 tarih ve 2010/13671 E. ve 2010/696 K. sayılı kararında;

“...Davalı belediye kiralananı 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre dava dışı A.Ş.'ye kiralamış adı geçen şirket de sözleşmede verilen yetkiye dayanarak büfeleri davacı şirkete kiralamıştır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75/3'üncü maddesinde; Tahliyeye ilişkin koşullar ile birlikte kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren işgalin devam etmesi halinde sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edileceği, aksi halde ecrimisil alınacağı hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm, esasen 2886 sayılı Kanun ile Hazine tarafından kiraya verilen taşınmazlara ilişkin olmakla birlikte: 13.07.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinin 3'üncü fıkrasının 2'nci cümlesinde, 2886 sayılı Kanunun belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı hüküm bağlanmakla; belediyelere ait taşınmazların kira sözleşmelerinde de 2886 Sayılı Kanun'un, 75'inci maddesi hükümleri uygulanacaktır.

Hal böyle olunca, somut olayda 6570 Sayılı Kanun hükümlerinin uygulama yeri bulunmamakta; uyuşmazlığın 2886 Sayılı Kanun'un 75'inci maddesi çerçevesinde çözümlenmesi gerekmektedir.

Şu durumda, anılan yasal düzenlemeye göre taraflar arasındaki kira sözleşmesinin, kira süresinin dolduğu 11.03.2008 tarihinde sona ereceği, sürenin dolması ile, kira akdinin süresiz hale gelmeyip sözleşmenin sona ermesi nedeniyle davacının fuzuli şagil durumuna düştüğü davalı kiralayanın tahliye istemesinde haksız bir yön bulunmadığı anlaşılmalı, davanın reddine dair direnme kararı usul ve yasaya uygun olup; onanması gerekir.” denilmektedir.

Bununla birlikte kira sözleşmelerine ait uyuşmazlıkların ihtisas alanına girdiği Yargıtay 6. Hukuk dairesinin farklı kararlarında(2017 yılından itibaren 3. Hukuk dairesi); 2886 sayılı kanunun hükümleri karşısında 6098 sayılı kanunun 339 uncu maddesinin ikinci fıkrası ile 347'inci maddesinin birinci fıkrasının belediye taşınmazlarına uygulanma olanağı bulunmadığını belirtmiştir.(Yargıtay 6. Hukuk Dairesinin 2016/6434 E., 2016/6024 K. sayılı kararı, Yargıtay 6. Hukuk Dairesi 2015/9569 E., 2016/5709 K. sayılı kararı)

Yapılan incelemede ise, 2886 sayılı Kanuna göre kiraya verilen belediye mülkiyetindeki muhtelif taşınmazların kira süresi sonunda yeniden ihale düzenlenmeden encümen veya meclis kararıyla kira bedelinde belirli bir artış yapılarak süre uzatımı yoluyla aynı kişilere yeniden kiraya verildiği görülmüştür.

Belediyeye ait bu taşınmazların uzun süre önce kiraya verildiği bu tarihten sonra hiç ihale edilmediği ve kira sözleşmelerinin bu tarihe kadar uzatıldığı görülmüştür.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre 2886 sayılı Kanuna göre kiraya verilen taşınmazların sözleşme süresinin bitimine dayanarak sözleşmenin sona erdirilmesi, bu taşınmazların 2886 sayılı DİK ile 5393 sayılı Belediye Kanununda yer alan esaslar ve süreler dâhilinde ihale yapılmak suretiyle kiraya verilebileceği ve yenileme işlemlerinin aynı usuller çerçevesinde yapılabileceği değerlendirilmektedir.

2886 sayılı Kanuna göre kiraya verilmeyen(2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununa göre verilen veya ihalesiz verilen) taşınmazların ise, 6098 sayılı Kanunun 347'nci maddesinde yer alan; *“Kiraya veren, sözleşme süresinin bitimine dayanarak sözleşmeyi sona erdiremez. Ancak, on yıllık uzama süresi sonunda kiraya veren, bu süreyi izleyen her uzama yılının bitiminden en az üç ay önce bildirimde bulunmak koşuluyla, herhangi bir sebep göstermeksizin sözleşmeye son verebilir.”* hükmü uyarınca kira sözleşmelerinin on yıllık uzama süresi sonunda sona erdirilmesi, kiraya verilen taşınmazların 2886 sayılı Kanun kapsamına alınmasına, taşınmazlara uygulanacak mevzuat birliğinin sağlanmasına ve kira bedellerinin güncellenmesine neden olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; özetle kiraya verilen taşınmazların bir kısmının mevcut sözleşmelerinin iptal edildiği, diğerlerinin de ihaleye çıkarılması ile ilgili ve süre tespitleri konusunda meclise sevki sağlandığı, süre tespitine karar verilmesi neticesinde gerekli ihale çalışmalarına başlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, gerekli çalışmalara başlandığı ifade edildiğinden, bulgu konusu tespitin

devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 19: Taşınmaz Kira Bedellerinin Günün Emsal ve Rayiç Bedellerine Göre Güncellenmemesi

Belediyeye ait taşınmaz kira bedellerinin günün emsal ve rayiç bedellerini yansıtmadığı ve düşük kaldığı görülmüştür.

Taşınmaz kira dosyalarının incelenmesi sonucunda; taşınmazlara ait kira bedelinin her yıl meclis kararı ile Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) esas alınarak tespit edildiği ve hesaplanan bedelin yeni yıl kira bedeli olarak uygulandığı, emsal ve rayiç bedel mukayesesinin yapılmadığı anlaşılmıştır.

6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanunun kira artışını belirleyen 2 ve 3 üncü maddeleri, mülkiyet hakkının özüne dokunur nitelikte sınırlamalar içerdiği gerekçesiyle Anayasa Mahkemesinin 26.03.1963 tarih ve E.1963/3, K.1963/67 sayılı kararı ile iptal edilmiştir. Anayasa Mahkemesinin iptal kararı üzerine kira bedelinin belirlenmesine ilişkin kanun boşluğu Yargıtay'ın 18.11.1964 gün ve E.1964/2 K.1964/4 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı ve çeşitli Yargıtay kararları ile doldurulmuştur.

Kira bedeli tespit yöntemini belirleyen 18.11.1964 tarih E.1964/2 K.1964/4 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararında, kira bedelinin; olağan rayiçe göre tespit edilmesi ve bu rayiç tespit edilemez ise hak ve nesafete uygun olarak ekonomi esaslarına göre artışı öngörülmüştür.

Söz konusu Yargıtay İçtihadı Birleştirme kararı ile Yargıtay Hukuk Genel Kurulu (Y.H.G.K) ve Yargıtay Hukuk daireleri taraflar arasındaki kira ilişkisinin kurulmasından itibaren 3 yıldan fazla bir zaman geçmiş ise, kural olarak yeni dönem kira bedelinin emsal ve rayiç bedele göre belirlenmesi gerektiği yönünde kararlar vermektedir.

Y.H.G.K 09.02.2011 tarih ve 2010/3-645 E.2011/53 K. sayılı kararında;

“Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; dosya kapsamına göre, somut olayda yeni dönem kira parasının endeks uygulanmak suretiyle mi, yoksa hak ve nesafet ilkesi gereğince mi tespit edilmesi gerektiği noktasındadır.

Hemen belirtilmelidir ki; Anayasa Mahkemesinin, 6570 sayılı Yasanın 2. ve 3. maddelerinin iptaline ilişkin 26.03.1963 gün ve 3/67 sayılı kararı ile amacı kiracıyı korumak

olan 6570 sayılı Yasanın kira parasındaki "sınırlı artış" ilkesi esas itibarıyla benimsenmiştir.

Bu nedendir ki, kira parasının tespiti yöntemini belirleyen 18.11.1964 gün ve 2/4 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararında, kira parasının, hak ve nesafete uygun olarak ekonomi esaslarına göre, "sınırlı artışı" öngörülmüştür.

Uygulamada; şartlar değişmediği ve özel gelişmelerin varlığı ispat edilmedikçe, kira sözleşmesinde taraflarca olağan rayice uygun olarak kararlaştırılan kira parasının, yasa gereği yenilenen ilk üç yıl (dönem) Türkiye İstatistik Kurumunca yayınlanan Toptan Eşya Fiyat Endeksindeki artışın kira parasına yansıyan bölümü oranında artırımı esas alınarak bulunacak kira parasının o dönemin hak ve nesafet kurallarına uygun ve aşırı olmayan kira parası olduğu ilke olarak kabul edilmekte ve ona göre uygulama yapılmaktadır."

Y.H.G.K 09.12.1998 tarih ve 1998/3-854 E. 1998/896 K. sayılı kararında;

"Sözleşmelerde kira parasının artırılması sırasında ekonomik denge ve adaletin sağlanması için üç yıl veya daha uzun süre, özel neden sayılmıştır.

Davada kira sözleşmesi üç yıl süreli olduğundan bu husus hak ve nesafet ilkesinin uygulanmasını gerektiren özel nedendir.

Mahkemeye dayanılan Hukuk Genel Kurulu kararı sözleşme süresi bir yıl olan ve bir yılın sonunda yasa gereği uzayan yeni dönem kira parası ile ilgilidir.

O halde üçüncü yılın sonunda (veya sözleşme daha uzun süreli ise) bu sürenin bitiminde, 18.11.1964 gün ve 2/4 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararına göre yeni dönem kira parasının hâkim tarafından hak ve nesafet kurallarına göre tespit edilmesi gerekir."

Yargıtay 3. Hukuk Dairesi 07.04.2009 tarih ve E. 2009/1477, K. 2009/6126, sayılı kararında;

"Davada taraflar arasındaki ilk kira ilişkisi 1.7.2001 tarihli kira sözleşmesine dayanmakta olup, tespiti istenilen ilk kira dönemi (2006) akdin kurulmasından itibaren ki 5. dönemdir. Yargıtay'ın yerleşmiş uygulamalarına göre, akdin kurulduğu tarihten itibaren ilk 3 yıl endeks dönemi olup, bu 3 yılın sonunda ise kira tespiti hak ve nesafet kurallarına göre yapılacaktır. Somut olayda, tespiti istenilen dönem, akdin kurulmasından itibaren ki 5. dönem olduğundan dolayı, hak ve nesafet esaslarına göre kira bedelinin tespitinde bir isabetsizlik

yoktur.” denilmektedir.

Yargıtay’ın 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun dönemindeki yerleşik uygulamaları bu yönde olup buna göre; kira sözleşmelerinde kira bedelinin ilk üç yıl (dönem) Türkiye İstatistik Kurumunca yayınlanan Üretici Fiyatları Endeksindeki artış oranında artırılması, dördüncü yılın ise emsal ve rayiç bedele uygun olarak yeniden belirlenmesi gerekmektedir.

6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun 6101 sayılı Türk Borçlar Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun ile 1.Temmuz.2012 tarihi itibariyle yürürlükten kaldırılmış, kira sözleşmelerini de düzenleyen 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu bu tarih itibariyle yürürlüğe girmiştir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun kira bedelinin belirlenmesini düzenleyen 344’üncü maddesinde;

“Tarafların yenilenen kira dönemlerinde uygulanacak kira bedeline ilişkin anlaşmaları, bir önceki kira yılında tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranını geçmemek koşuluyla geçerlidir. Bu kural, bir yıldan daha uzun süreli kira sözleşmelerinde de uygulanır.

Taraflarca bu konuda bir anlaşma yapılmamışsa, kira bedeli, bir önceki kira yılının tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranını geçmemek koşuluyla hâkim tarafından, kiralananın durumu göz önüne alınarak hakkaniyete göre belirlenir.

Taraflarca bu konuda bir anlaşma yapıp yapılmadığına bakılmaksızın, beş yıldan uzun süreli veya beş yıldan sonra yenilenen kira sözleşmelerinde ve bundan sonraki her beş yılın sonunda, yeni kira yılında uygulanacak kira bedeli, hâkim tarafından tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranı, kiralananın durumu ve emsal kira bedelleri göz önünde tutularak hakkaniyete uygun biçimde belirlenir. Her beş yıldan sonraki kira yılında bu biçimde belirlenen kira bedeli, önceki fıkralarda yer alan ilkelere göre değiştirilebilir.” hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanunun 344’üncü maddesine göre, kira bedellerinin ilk beş yıl boyunca tüketici fiyat endeksindeki artış oranını geçmemek koşuluyla sözleşmede belirlenen oranda artırılması, beş yıldan uzun süreli veya beş yıldan sonra yenilenen kira sözleşmelerinde ve bundan sonraki her beş yılın sonunda, yeni kira yılında uygulanacak kira bedelinin, tüketici

fiyat endeksindeki artış oranı, kiralananın durumu ve emsal kira bedelleri göz önünde tutularak hâkim tarafından belirlenmesi gerekir.

Bu madde hükmü ile Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı ve Hukuk Genel Kurulu Kararında belirtilen üç yıllık süre beş yıl olarak değiştirilmiştir. 6217 sayılı Kanunun geçici 2'inci maddesinin birinci fıkrasında; 6098 sayılı Kanunun 344'üncü maddesinin işyeri kiralari bakımından 01.07.2020 tarihine ertelendiği, ikinci fıkrasında ise; 344 üncü maddesindeki tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranının esas alınacağına ilişkin hükmün birinci fıkra kapsamında olan kira sözleşmeleri ile akdedilmiş diğer kira sözleşmelerinin yenilenmesinde uygulanacağı ifade edilmiştir.

Buna göre 01.07.2020 tarihine kira bedellerinin ilk üç yıl tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranının esas alınarak artırılması, her 3 yılın sonunda ise emsale göre belirlenmesi ve 01.07.2020 tarihinden sonra ise her beş yılda bir emsal yapılması gerekir.

Yapılan incelemede, 2016 ve 2017 yılında kira bedellerinin encümen tarafından %10 oranında artırıldığı, 2018 yılında ise meclis tarafından %11,92 oranında artırıldığı, böylece encümen ve meclisin taşınmazların yeni kira yılında uygulanacak kira bedelini, taşınmazın konumu, çevresi, niteliği, kullanım şekli ve emsal ve rayiç kira bedellerini göz önünde bulundurmadan Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) oranı civarında artırdığı görülmüştür.

Belediye taşınmazlarının ilk kira başlangıçlarının çok eski yıllara dayanması, kira sözleşmelerinin kurulduğu tarihten bu yana kira bedelinin her yıl TÜFE oranı civarında artırılması, bu tarihe kadar kira sözleşmelerinde hiç emsal uygulanmaması belediyeye ait taşınmaz kira bedellerinin emsal ve rayiç kira bedellerine göre çok düşük kalmasına neden olmuştur.

Bu kapsamda;

Kira bedellerinin ilk üç yıl tüketici fiyat endeksi oranında artırılması, her üç yılın sonunda ise her bir kira sözleşmesi itibariyle yeni dönem başlangıcından önce bir komisyon marifetiyle kira bedelinin, tüketici fiyat endeksindeki artış oranı, taşınmazın konumu, çevresi, niteliği, kullanım şekli, gibi kira bedeline etki eden tüm nitelikler karşılaştırılarak emsal ve rayiç kira bedelleri göz önünde tutularak belirlenmesi ve idare tarafından kiracıya yazılı olarak bildirilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle taşınmazların kiraya verilmesi ile ilgili çalışmaların devam ettiği, ihaleye çıkartılacak taşınmazların günün emsal ve rayiç bedeller üzerinden kira tespitlerinin yapılıp ona göre ihale işlemlerinin yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, gerekli çalışmalara başlandığı ifade edildiğinden, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 20: Kiralama İhalelerinde Üzerine İhale Bırakılan İsteklilerin Sözleşme Yapmadıkları Halde İhale Yasaklısı Yapılmaması

2886 sayılı DİK'na göre ihale edilen taşınmaz kirala ihalelerinde üzerine ihale bırakılan bazı isteklilerin sözleşme yapmadıkları halde ihaleler katılmaktan yasaklanmadıkları görülmüştür.

2886 sayılı DİK'nun 57'nci maddesinde; Sözleşme yapılması gerekli olan hallerde müteahhitin bu zorunluluğa uymadığı takdirde geçici teminat gelir kaydedileceği ifade edilmiş,

2886 sayılı DİK'nun İdarelerce İhalelere Katılmaktan Geçici Yasaklama başlıklı 84 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında ise ; “Üzerine ihale yapıldığı halde usulüne göre sözleşme yapmayan istekliler ile sözleşme yapıldıktan sonra taahhüdünden vazgeçen ve mücbir sebepler dışında taahhüdünü sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirmeyen müteahhit veya müşteriler hakkında da, ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili bakanlık tarafından, bir yıla kadar ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilir ve bu kararlar Resmi Gazete'de ilan ettirildiği gibi ilgililerin müteahhitlik sicillerine işlenir.” hükmü yer almaktadır.

Buna göre üzerine ihale bırakılan istekliler sözleşme yapmadıkları takdirde ihalelere katılmaktan yasaklanmalıdır.

Yapılan incelemede 2016, 2017 ve 2018 yıllarında üzerine ihale bırakıldığı halde sözleşme imzalamayan 11 (Onbir) istekli olduğu ve bunların ihalelere katılmaktan yasaklanmadıkları görülmüştür.

Üzerine ihale yapıldığı halde usulüne göre sözleşme yapmayan isteklilerin ihalelere katılmaktan yasaklanmaları için bakanlığa bildirilmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; özetle kira ihalelerinde üzerine ihale bırakılan isteklilerin

sözleşme yapmadıkları durumlarda ihale yasaklısı yapılmasının sağlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, ihale bırakılan isteklilerin sözleşme yapmadıkları takdirde ihalelere katılmaktan yasaklanacakları ifade edildiğinden, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 21: İç Kontrol Sisteminin Düzenli Olarak Değerlendirilip Güncellenmemesi

İdarenin iç kontrol sistemini düzenli olarak değerlendirmeye tabi tutarak gerekli önlemleri almadığı gözlemlenmektedir.

İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 6'ncı maddesinde sistemin ilkeleri belirlenmiş, bu ilkeler arasında, İç kontrol sisteminin yılda en az bir kez değerlendirilip alınması gereken önlemlerin belirleneceği de yer almıştır.

Aynı Usul ve Esasların 8'inci maddesinde,

“İç kontrol düzenlemeleri ve iç kontrol sisteminin işleyişi, yöneticilerin görüşü, kişi ve/veya idarelerin talep ve şikâyetleri ile iç ve dış denetim sonucunda düzenlenen raporlar dikkate alınarak yılda en az bir kez değerlendirmeye tâbi tutulur ve gerekli önlemler alınır.” denilmektedir.

İdare söz konusu ilkelere 2017 yılında hazırladığı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında da yer vermiş olmasına rağmen, sisteme "izleme, gözden geçirme, değerlendirme ve yenileme" çevrimine uyacak bir işlerlik kazandıramamıştır.

İç kontrol sistemi, idarelerin karşı karşıya kaldığı risklere ve değişikliklere sürekli olarak uyum göstermesini gerektiren, sistem ve faaliyetlerin değişen hedeflere, ortama, kaynaklara ve risklere gerektiği biçimde uyum göstermesini sağlamak amacıyla sürekli olarak izlenmesi, gözden geçirilmesi ve bu çerçevede değerlendirilerek yenilenmesi çevrimine dayalı dinamik bir süreçtir.

Böylelikle iç kontrol aksaklıkları zamanında tespit edilebilir ve düzeltici önlemler alması gereken kişilere ve gerektiğinde üst yönetime iç kontrol sisteminin etkinliği hakkında doğru ve ikna edici bilgi sağlayarak, kontrol sürecinde karşılaşılan aksaklıkların idarenin hedeflerine önemli bir zarar vermeden önce düzeltilmesi imkânını geliştirir.

Bu nedenle sistemin sürdürülebilirliği ve amacına uygun hale getirilebilmesi için

idarenin hedefleri ile ilgili, anlamlı, risklere yönelik önemli kontrollerin değerlendirildiği etkili ve verimli bir izleme süreci geliştirilmeli ve “İç kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar”da sayılan temel ilkelerinden biri olarak her yıl en az bir kez iç kontrol sistemi yenilenmelidir.

İdare, yöneticilerin iç kontrolün etkili bir şekilde işleyip işlemediği konusunda bilgilendirilmesi, iç kontrolün eksik yönleri ile uygun olmayan kontrol yöntemlerinin belirlenmesi ve bunların önlem alması gereken doğru kişilere ve yöneticilere bildirilmesi için süreç ve yöntemler belirlemek ve idare birimlerinin katılımını artıracak eğitim, planlama oturumları ve toplantılar düzenlemek suretiyle iç kontrol sürecine odaklanabilir.

İzlemenin, yönetim sorumluluğu çerçevesinde yürütülen ve işlevsel bağımsızlıkları doğrultusunda iç ve dış denetim ile de desteklenen bir süreç olduğu gözönüne alınarak, iç denetim biriminin de sistemin bir bileşeni olarak işbirliği içinde iç kontrol bileşenleri ve süreçlerini değerlendirmesi sağlanmalı; izleme sürecinde görevli olanların da iç denetim ve Sayıştay raporlarında yer alan önerileri sistemin yenilenmesinde değerlendirmeleri beklenir.

Yine dikkate alınacak diğer önemli bilgi kaynağı, idareye gelen talep ve şikâyetlerdir. Bu talep ve şikâyetler de sistemin yenilenmesi ve önlem alınmasını gereken yönlerin belirlenmesi konusunda değerlidir.

Üst yöneticiler ve harcama yetkilileri, her yıl iç kontrol güvence beyanını düzenleyip birim faaliyet raporları ve idare faaliyet raporlarına eklemektedirler. Bu güvence beyanının iş ve işlemlerinin amaçlara, iyi malî yönetim ilkelerine, mevzuata ve kontrol düzenlemelerine uygunluk hakkında verildiği ve güvence sağlama sorumluluğunun doğru tasarlanmış ve amaca uygun şekilde işleyen bir kontrol sistemini işaret ettiği unutulmamalıdır.

Bu itibarla iç kontrol düzenlemeleri ve iç kontrol sisteminin işleyişinin, yöneticilerin görüşü, kişi ve/veya idarelerin talep ve şikâyetleri ile iç ve dış denetim sonucunda düzenlenen raporlar dikkate alınarak yılda en az bir kez değerlendirmeye tâbi tutulması ve gerekli önlemlerin alınması ile sistemin güvence sağlayan ve amacına uygun çalışacak yönde sürekli geliştirilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; aynen “2019 yılından itibaren İç Kontrol Eylem Planı çerçevesinde en az yılda bir kere İç kontrol ve Ön Mali Kontrole ilişkin Usul ve Esaslarına uygun iç kontrol sistemi yenilenecektir.” denilmektedir.

Sonuç olarak, bulgu konusu hususun devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 22: Ön Mali Kontrol Biriminin Oluşturulmaması ve Ön Mali Kontrole Tabi Mali İşlemlerde Ön Mali Kontrol Uygulanmaması

İdarenin ön mali kontrol faaliyetini yürütmek üzere bir birim oluşturmadığı ve "İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar" gereğince malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tâbi malî karar ve işlemlere, ön mali kontrol uygulamadığı görülmektedir.

Konu 2015 yılı Sayıştay raporunda da yer almaktadır.

Ön malî kontrol, harcama birimleri tarafından yapılan kontroller ile malî hizmetler birimi tarafından yapılan kontrollerden oluşur. Malî hizmetler birimi tarafından yapılacak ön malî kontrol, Usul ve Esaslarda belirtilen kontroller ile idarelerce yapılacak düzenlemeler çerçevesinde bu birim tarafından yapılması öngörülen kontrollerden meydana gelir.

Gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerle ilişkin malî karar ve işlemler, harcama birimleri ve malî hizmetler birimi tarafından idarenin bütçesi, bütçe tertibi, kullanılabilir ödenek tutarı, ayrıntılı harcama veya finansman programları, merkezi yönetim bütçe kanunu ve diğer malî mevzuat hükümlerine uygunluk yönlerinden kontrol edilir. Malî karar ve işlemler harcama birimleri tarafından kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması açısından da kontrol edilir. Malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tâbi malî karar ve işlemler "İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar"ın dördüncü kısmında sayılmaktadır.

5018 sayılı Kanununun 60'ıncı maddesinde, mali hizmetler birimi tarafından yürütülecek hizmetler arasında, ön malî kontrol faaliyetine de yer verilmiş ve

5436 sayılı Kamu Malî Yönetimi Ve Kontrol Kanunu İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 15'nci maddesinin son fıkrasında ise,

"5018 sayılı Kanununun 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasında malî hizmetler birimine verilen görevler, mahallî idarelerde ilgili mevzuatında yer alan hükümler çerçevesinde kurulacak birimler tarafından yerine getirilir. Bu maddede belirtilmeyen idarelerde söz konusu hizmetler, bu idarelerin mevcut yapılarında malî hizmetlerini yürüten birimler tarafından yerine getirilir." denilmek suretiyle ön mali kontrol faaliyetinin mahallî idarelerde ilgili mevzuatında yer alan hükümler çerçevesinde kurulacak birimler tarafından yerine

getirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Bu itibarla mahalli idarelerde ön mali kontrol faaliyetinin yerine getirilmesi için, öncelikle mevzuatına uygun şekilde mali hizmetler birimi içinde bir ön mali kontrol birimi oluşturulması gerekmektedir.

Ön mali kontrol faaliyetleri hem harcama birimleri hem de mali hizmetler birimi tarafından yürütülen iş ve işlemlerden oluşması sebebiyle, harcama birimleri ve mali hizmetler birimi tarafından yerine getirilecek hususların bir yönerge ile düzenlenmesi gerekir.

Bu çerçevede yapısı ve görev çerçevesi oluşturulan birime uygun görevlendirme yapılarak ön mali kontrol faaliyetinin başlatılması ve "İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar" gereğince malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tâbi malî karar ve işlemlere ilişkin mali kontrol süreci uygulanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; aynen “2019 yılı içinde ön mali kontrol görevlisi görevlendirilmesi yapıp İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar çerçevesinde mali kontrol sürecine başlanılacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak, bulgu konusu hususun devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 23: Bazı Taşınırların Mevzuata Uygun Kaydedilmemesi ve Fiili Sayım Yapılmaması

İdarenin doğrudan depolarına giren bitüm malzemenin 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı yerine 630 Giderler Hesabına kaydedildiği, taşıtların depolarına konulan akaryakıtın ise 630 Giderler Hesabı yerine 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedildiği ve taşınırların kayıtlı miktarları ile gerçek miktarlarının farklı olduğu görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliğinin 10’uncu maddesinde; ihtiyaç duyulduğunda kullanılmak üzere satın alınarak depolanan taşınırlar için taşınır işlem fişi düzenleneceği, doğrudan taşıtların depolarına konulan akaryakıt için ise taşınır işlem fişi düzenlenmeyeceği ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı Hesabın niteliği” başlıklı 115’inci maddesinde;

“kurumlarca satılmak, üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek

üzere edinilen ilk madde ve malzeme, yarı mamul, mamul, ticari mal, artık ve hurda gibi bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tüketilecek veya paraya çevrilecek varlıkların izlenmesi için kullanılır.” Denilmektedir.

Taşınır Mal Yönetmeliğinin 32’nci maddesinde de;

“Kamu idarelerine ait taşınırların, taşınır kayıt yetkililerinin görevlerinden ayrılmalarında, yıl sonlarında ve harcama yetkilisinin gerekli gördüğü durum ve zamanlarda sayımı yapılır.” denilmektedir.

Buna göre idarenin depolarına giren taşınırlar için taşınır işlem fişi düzenlenmesi ve 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının kullanılması, taşıtların depolarına konulan akaryakıtlar için ise taşınır işlem fişi düzenlenmemesi ve 630 Giderler Hesabının kullanılması gerekir.

İdare tarafından alımı yapılan bitümün idarenin depolarına konulduğu ancak bu alımlar için taşınır işlem fişi düzenlenmediği ve 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının kullanılmadığı, idare tarafından ihale edilen akaryakıt alımı kapsamında alınan akaryakıtın bir kısmının akaryakıt depolarına aktarıldığı, bir kısmının ise taşıt tanıma sistemi ile taşıtların depolarına konulduğu ancak doğrudan taşıtların depolarına konulan akaryakıt için taşınır işlem fişi düzenlendiği ve 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının kullanıldığı görülmüştür.

Bununla birlikte yıl sonlarında taşınırların fiili sayımları yapılmadığından taşınırların kayıtlı miktarları ile gerçek miktarlarının farklı olduğu görülmektedir.

Taşınırların mevzuata uygun kaydedilmemesi bilançoda yer alan 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının hatalı görünmesinde neden olmaktadır.

Bu itibarla taşınır kayıtlarının mevzuata uygun şekilde yapılması ve muhasebe kayıtlarının fiili duruma uygun hale getirilmesi sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; özetle belediyemizin taşınırlarla ilgili kayıtların 01.01.2019 tarihinden itibaren eksiksiz ve mevzuata uygun kaydedildiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, taşınırlara ilişkin kayıtların 01.01.2019 tarihinden itibaren eksiksiz ve mevzuata uygun olarak kaydedildiği ifade edilmiş olmasına rağmen hatalı uygulama 2018 yılında devam etmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 24: Diğer Kurumlara Verilen Teminat Mektuplarının Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

İdare tarafından kirialanan yerler için Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne ve ihtiyati tedbir kararı teminatı için mahkemeye teminat mektubu verildiği ancak bu teminat mektuplarının muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "914 Verilen teminat mektupları hesabı-Hesabın niteliği" başlıklı 444'üncü maddesinde;

"Verilen teminat mektupları hesabı, kurumlarca, bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak diğer kurumları veya kişilere verilen teminat mektuplarının izlenmesi için kullanılır."

Anılan Yönetmeliğin "Hesabın işleyişi" başlıklı 445'inci maddesinde;

"(1) Verilen teminat mektupları hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Borç

1) Kurumlarca, bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak diğer kurumları veya kişilere verilen teminat mektupları bu hesaba borç, 915- Verilen Teminat Mektupları Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) Teminat mektuplarından, usulüne göre geri alınanlar ile teminat mektuplarından kısmen serbest bırakılanlar bu hesaba alacak, 915- Verilen Teminat Mektupları Karşılığı Hesabına borç kaydedilir." Denilmektedir.

Buna göre idare tarafından bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak diğer kurum veya kişilere teminat mektubu verilmesi halinde bunların 914 Verilen teminat mektupları hesabı ve 915 Verilen Teminat Mektupları Karşılığı Hesabında izlenmesi gerekir.

Yapılan incelemede; ihtiyati tedbir kararı teminatı için mahkemeye 886.800,00 TL tutarında, kirialanan 2 adet taşınmaz için Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne 94.080,00 TL tutarında teminat mektubu verildiği ancak verilen teminat mektuplarının

muhasebe kayıtlarında yer almadığı görölmüştür.

Verilen teminat mektuplarının muhasebe kayıtlarında yer almaması 914 Verilen teminat mektupları hesabı ile 915 Verilen Teminat Mektupları Karşılığı Hesabının 980.880,00 TL eksik görünmesine neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; özetle diğer kurumlara verilen teminat mektuplarına ait muhasebe kaydının yapıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, verilen teminat mektuplarına ait muhasebe kaydı yapıldığı ifade edilmiştir. Ancak hatalı uygulama 2018 yılında devam etmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>

9. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR
BİLANÇO

	2016 Yılı	2017 Yılı	2018 Yılı		2016 Yılı	2017 Yılı	2018 Yılı
AKTİF HESAPLAR				PASİF HESAPLAR			
1 - DÖNEN VARLIKLAR	67.915.523,75	70.991.893,62	71.560.308,65	3 - KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	104.590.110,77	90.171.360,36	116.472.933,63
10 - Hazır Değerler	1.943.682,68	1.899.605,07	2.072.366,11	30 - Kısa Vadeli İç Mali Borçlar	19.318.590,98	19.978.216,29	25.182.382,78
100 - Kasa Hesabı	0,00	0,00	0,00	300 - Banka Kredileri Hesabı	19.318.590,98	19.978.216,29	25.182.382,78
101 - Alınan Çekler Hesabı	0,00	286.000,00	0,00	303 - Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı	0,00	0,00	0,00
102 - Banka Hesabı	1.896.086,67	1.612.518,14	2.008.288,36	304 - Cari Yılda Ödenecek Tahviller Hesabı	0,00	0,00	0,00
103 - Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı (-)	0,00	0,00	0,00	307 - Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar Hesabı	0,00	0,00	0,00
104 - Proje Özel Hesabı	0,00	0,00	0,00	308 - Ertelemiş Finansal Kiralama Borçlanma Maliyetleri Hesabı	0,00	0,00	0,00
105 - Döviz Hesabı	0,00	1.086,93	1.086,93	309 - Kısa Vadeli Diğer İç Mali Borçlar Hesabı	0,00	0,00	0,00
106 - Döviz Gönderme Emirleri Hesabı (-)	0,00	0,00	0,00	31 - Kısa Vadeli Dış Mali Borçlar	0,00	0,00	0,00
108 - Diğer Hazır Değerler Hesabı	0,00	0,00	0,00	310 - Cari Yılda Ödenecek Dış Mali Borçlar Hesabı	0,00	0,00	0,00
109 - Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı	47.596,01	0,00	62.990,82	32 - Faaliyet Borçları	20.629.562,80	24.474.694,54	23.660.861,87
11 - Menkul Kıymet ve Varlıklar	5.200,00	860,00	68.950,00	320 - Bütçe Emanetleri Hesabı	20.629.562,80	24.474.694,54	23.660.861,87
110 - Hisse Senetleri Hesabı	0,00	0,00	0,00	322 - Bütçeleştirilecek Borçlar Hesabı	0,00	0,00	0,00
111 - Özel Kesim Tahvil Senet ve Bonoları Hesabı	0,00	0,00	0,00	329 - Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı	0,00	0,00	0,00
112 - Kamu Kesimi Tahvil Senet ve Bonoları Hesabı	0,00	0,00	0,00	33 - Emanet Yabancı Kaynaklar	13.978.705,17	12.224.879,33	14.122.305,12
117 - Menkul Varlıklar Hesabı	5.200,00	860,00	68.950,00	330 - Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı	3.809.039,36	3.849.320,24	4.753.580,38

T.C. Sayıştay Başkanlığı

12 - Faaliyet Alacakları	48.950.350,88	49.689.305,03	49.492.928,06	333 - Emanetler Hesabı	10.169.665,81	8.375.559,09	9.368.724,74
120 - Gelirlerden Alacaklar Hesabı	6.665.493,23	635.800,26	2.148.464,05	34 - Alınan Avanslar	0,00	0,00	0,00
121 - Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı	38.394.918,77	47.078.263,58	41.859.486,33	340 - Alınan Sipariş Avansları Hesabı	0,00	0,00	0,00
122 - Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı	3.608.370,18	1.678.371,49	5.187.639,48	349 - Alınan Diğer Avanslar Hesabı	0,00	0,00	0,00
126 - Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı	281.568,70	296.869,70	297.338,20	36 - Ödenecek Diğer Yükümlülükler	50.113.864,76	29.634.377,70	49.644.716,36
127 - Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı	0,00	0,00	0,00	360 - Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı	21.937.273,74	5.450.452,89	11.678.937,29
13 - Kurum Alacakları	10.941.788,27	12.877.851,15	13.002.918,65	361 - Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı	12.703.708,93	6.859.166,31	15.937.147,07
132 - Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı	0,00	0,00	0,00	362 - Fonlar Veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı	8.764.649,49	10.936.544,53	14.253.236,00
137 - Takipteki Kurum Alacakları Hesabı	10.941.788,27	12.877.851,15	13.002.918,65	363 - Kamu İdareleri Payları Hesabı	992.964,70	992.964,70	2.781.979,17
139 - Diğer Kurum Alacakları Hesabı	0,00	0,00	0,00	368 - Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı	5.715.267,90	5.395.249,27	4.993.416,83
14 - Diğer Alacaklar	396.320,82	204.695,72	301.361,06	37 - Borç ve Gider Karşılıkları	0,00	3.799.065,31	3.799.065,31
140 - Kişilerden Alacaklar Hesabı	396.320,82	204.695,72	301.361,06	372 - Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	0,00	3.799.065,31	3.799.065,31
15 - Stoklar	178.433,67	831.355,29	1.062.542,63	379 - Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabı	0,00	0,00	0,00
150 - İlk Madde ve Malzeme Hesabı	178.433,67	831.355,29	1.062.542,63	38 - Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	549.247,06	59.987,19	59.987,19
153 - Ticari Mallar Hesabı	0,00	0,00	0,00	380 - Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı	0,00	0,00	0,00
157 - Diğer Stoklar Hesabı	0,00	0,00	0,00	381 - Gider Tahakkukları Hesabı	549.247,06	59.987,19	59.987,19
16 - Ön Ödemeler	468.174,18	546.191,29	778.947,11	39 - Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesabı	140,00	140,00	3.615,00
160 - İş Avans ve Kredileri Hesabı	0,00	0,00	0,00	391 - Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı	0,00	0,00	0,00
161 - Personel Avansları Hesabı	0,00	0,00	0,00	397 - Sayım Fazlaları Hesabı	140,00	140,00	3.615,00
162 - Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı	468.174,18	537.916,29	760.752,11	399 - Diğer Çeşitli Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesabı	0,00	0,00	0,00
164 - Akreditifler Hesabı	0,00	0,00	0,00	4 - UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	38.388.590,65	63.192.000,39	60.288.826,91
165 - Mahsup Dönemine Aktarılan Avans ve Krediler Hesabı	0,00	8.275,00	18.195,00	40 - Uzun Vadeli İç Mali Borçlar	0,00	0,00	0,00
166 - Proje Özel Hesabından Verilen Avans ve Akreditifler Hesabı	0,00	0,00	0,00	400 - Banka Kredileri Hesabı	0,00	0,00	0,00

T.C. Sayıştay Başkanlığı

167 - Doğrudan Dış Proje Kredi Kullanımları Avans ve Akredifleri Hesabı	0,00	0,00	0,00	403 - Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı	0,00	0,00	0,00
18 - Gelecek Aylara Ait Giderler	0,00	0,00	0,00	404 - Tahviller Hesabı	0,00	0,00	0,00
180 - Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı	0,00	0,00	0,00	407 - Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar Hesabı	0,00	0,00	0,00
181 - Gelir Tahakkukları Hesabı	0,00	0,00	0,00	408 - Ertelemiş Finansal Kiralama Borçlanma Maliyetleri Hesabı	0,00	0,00	0,00
19 - Diğer Dönen Varlıklar	5.031.573,25	4.942.030,07	4.780.295,03	409 - Uzun Vadeli Diğer İç Mali Borçlar Hesabı	0,00	0,00	0,00
190 - Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı	5.031.573,25	4.942.030,07	4.780.295,03	41 - Uzun Vadeli Dış Mali Borçlar	0,00	0,00	0,00
191 - İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı	0,00	0,00	0,00	410 - Dış Mali Borçlar Hesabı	0,00	0,00	0,00
197 - Sayım Noksanları Hesabı	0,00	0,00	0,00	42 - Faaliyet Borçları	0,00	0,00	0,00
198 - Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabı	0,00	0,00	0,00	429 - Diğer Faaliyet Borçları Hesabı	0,00	0,00	0,00
2 - DURAN VARLIKLAR	140.767.380,46	147.018.375,72	149.358.896,90	43 - Diğer Borçlar	23.187.798,43	51.790.273,48	48.887.100,00
21 - Menkul Kıymet ve Varlıklar	0,00	0,00	0,00	430 - Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı	374.697,74	331.497,74	168.497,74
217 - Menkul Varlıklar Hesabı	0,00	0,00	0,00	438 - Kamuya Olan Ertelemiş Veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı	22.813.100,69	51.458.775,74	48.718.602,26
22 - Faaliyet Alacakları	3.599.733,72	1.363.433,79	4.897.790,22	44 - Alınan Avanslar	0,00	0,00	0,00
220 - Gelirlerden Alacaklar Hesabı	604.682,60	229.448,84	742.190,83	440 - Alınan Sipariş Avansları Hesabı	0,00	0,00	0,00
222 - Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı	2.995.051,12	1.078.544,95	4.060.636,73	449 - Alınan Diğer Avanslar Hesabı	0,00	0,00	0,00
226 - Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı	0,00	55.440,00	94.962,66	47 - Borç ve Gider Karşılıkları	15.200.792,22	11.401.726,91	11.401.726,91
227 - Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı	0,00	0,00	0,00	472 - Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	15.200.792,22	11.401.726,91	11.401.726,91
23 - Kurum Alacakları	0,00	0,00	0,00	479 - Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabı	0,00	0,00	0,00
232 - Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı	0,00	0,00	0,00	48 - Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	0,00	0,00	0,00
239 - Diğer Kurum Alacakları Hesabı	0,00	0,00	0,00	480 - Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı	0,00	0,00	0,00
24 - Mali Duran Varlıklar	3.033.478,27	6.797.578,27	7.790.998,51	481 - Gider Tahakkukları Hesabı	0,00	0,00	0,00
240 - Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı	0,00	0,00	543.420,24	49 - Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	0,00	0,00	0,00
241 - Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı	3.033.478,27	6.797.578,27	7.247.578,27	499 - Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesabı	0,00	0,00	0,00
247 - Sermaye Taahhütleri Hesabı (-)	0,00	0,00	0,00	5 - ÖZ KAYNAKLAR	65.704.202,79	64.646.908,59	44.157.445,01

T.C. Sayıştay Başkanlığı

25 - Maddi Duran Varlıklar	132.687.738,96	137.420.962,10	135.232.846,22	50 - Net Değer	104.886.287,30	95.530.102,91	82.551.804,69
250 - Arazi ve Arsalar Hesabı	58.852.433,41	58.943.128,84	57.813.125,84	500 - Net Değer Hesabı	104.886.287,30	95.530.102,91	82.551.804,69
251 - Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	36.101.943,51	36.101.958,51	36.101.958,51	51 - Değer Hareketleri	0,00	0,00	0,00
252 - Binalar Hesabı	29.783.255,99	29.783.262,99	29.783.262,99	511 - Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı	0,00	0,00	0,00
253 - Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı	4.106.396,27	4.634.515,46	4.438.697,95	519 - Değer Hareketleri Sonuç Hesabı	0,00	0,00	0,00
254 - Taşıtlar Hesabı	3.898.253,92	3.841.270,53	3.912.316,53	57 - Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	9.169.630,77	9.169.630,77	9.169.630,77
255 - Demirbaşlar Hesabı	5.860.188,88	7.215.347,24	8.565.527,23	570 - Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı	9.169.630,77	9.169.630,77	9.169.630,77
256 - Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabı	0,00	0,00	0,00	58 - Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları	-45.248.776,37	-33.701.715,12	-27.087.494,56
257 - Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-9.574.668,68	-11.134.274,54	-13.417.795,90	580 - Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı (-)	-45.248.776,37	-33.701.715,12	-27.087.494,56
258 - Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı	3.659.935,66	8.035.753,07	8.035.753,07	59 - Dönem Faaliyet Sonuçları	-3.102.938,91	-6.351.109,97	-20.476.495,89
259 - Yatırım Avansları Hesabı	0,00	0,00	0,00	590 - Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı	0,00	0,00	0,00
26 - Maddi Olmayan Duran Varlıklar	0,00	0,00	0,00	591 - Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı (-)	-3.102.938,91	-6.351.109,97	-20.476.495,89
260 - Haklar Hesabı	307.839,35	623.504,59	695.328,83				
264 - Özel Maliyetler Hesabı	0,00	0,00	0,00				
268 - Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-307.839,35	-623.504,59	-695.328,83				
28 - Gelecek Yıllara Ait Giderler	0,00	0,00	0,00				
280 - Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı	0,00	0,00	0,00				
281 - Gelir Tahakkukları Hesabı	0,00	0,00	0,00				
29 - Diğer Duran Varlıklar	1.446.429,51	1.436.401,56	1.437.261,95				
294 - Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı	1.824.225,86	2.085.335,06	2.129.833,76				
297 - Diğer Çeşitli Duran Varlıklar Hesabı	0,00	0,00	0,00				
299 - Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-377.796,35	-648.933,50	-692.571,81				
AKTİF TOPLAMI	208.682.904,21	218.010.269,34	220.919.205,55	PASİF TOPLAMI	208.682.904,21	218.010.269,34	220.919.205,55
9 - NAZIM HESAPLAR				9 - NAZIM HESAPLAR			
90 - Ödenek Hesapları	0,00	0,00	0,00	90 - Ödenek Hesapları	0,00	0,00	0,00

T.C. Sayıştay Başkanlığı

900 - Gönderilecek Bütçe Ödenekleri Hesabı	0,00	0,00	0,00	901 - Bütçe Ödenekleri Hesabı	0,00	0,00	0,00
906 - Mahsup Dönemine Aktarılan Kullanılacak Ödenekler Hesabı	0,00	0,00	0,00	905 - Ödenekli Giderler Hesabı	0,00	0,00	0,00
91 - Nakit Dışı Teminat ve Kişilere Ait Menkul Kıymet Hesapları	7.288.982,72	9.673.430,00	4.282.169,00	907 - Mahsup Dönemine Aktarılan Ödenekler Hesabı	0,00	0,00	0,00
910 - Alınan Teminat Mektupları Hesabı	7.288.982,72	9.673.430,00	4.282.169,00	91 - Nakit Dışı Teminat ve Kişilere Ait Menkul Kıymet Hesapları	7.288.982,72	9.673.430,00	4.282.169,00
912 - Kişilere Ait Menkul Kıymetler Hesabı	0,00	0,00	0,00	911 - Alınan Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı	7.288.982,72	9.673.430,00	4.282.169,00
92 - Taahhüt Hesapları	12.487,22	12.487,22	8.998.569,03	913 - Kişilere Ait Menkul Kıymet Emanetleri Hesabı	0,00	0,00	0,00
920 - Gider Taahhütleri Hesabı	12.487,22	12.487,22	12.487,22	92 - Taahhüt Hesapları	12.487,22	12.487,22	8.998.569,03
922 - Kamu-Özel İş Birliği Modeli Taahhütleri Hesabı	0,00	0,00	0,00	921 - Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı	12.487,22	12.487,22	12.487,22
930 - Verilen Garantiler Hesabı	0,00	0,00	0,00	923 - Kamu-Özel İşbirliği Modeli Taahhütleri Karşılığı Hesabı	0,00	0,00	0,00
934 - Borç Üstlenim Taahhütleri Hesabı	0,00	0,00	0,00	931 - Verilen Garantiler Karşılığı Hesabı	0,00	0,00	0,00
948 - Başka Birimler Adına İzlenen Alacaklar Hesabı	0,00	0,00	311.155,77	935 - Borç Üstlenim Taahhütleri Karşılığı Hesabı	0,00	0,00	0,00
990 - Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değeri	0,00	0,00	8.674.926,04	949 - Başka Birimler Adına İzlenen Alacak Emanetleri Hesabı	0,00	0,00	311.155,77
993 - Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri	0,00	0,00	0,00	999 - Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı	0,00	0,00	8.674.926,04
TOPLAM	7.301.469,94	9.685.917,22	13.280.738,03	TOPLAM	7.301.469,94	9.685.917,22	13.280.738,03
GENEL TOPLAM	215.984.374,15	227.696.186,56	234.199.943,58	GENEL TOPLAM	215.984.374,15	227.696.186,56	234.199.943,58

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap				GİDERİN TÜRÜ	2016	2017	2018
	I	II	III	IV				
630	01				Personel Giderleri	31.938.830,69	33.199.363,09	38.278.945,82
630	01	01			Memurlar	9.702.301,42	10.573.819,92	12.256.327,20
630	01	01	01		Temel Maaşlar	2.860.630,06	3.201.999,77	3.934.060,61
630	01	01	01	01	Temel Maaşlar	2.860.630,06	3.201.999,77	1.378.965,38
630	01	01	01	02	Taban Aylığı	0,00	0,00	2.555.095,23
630	01	01	02		Zamlar ve Tazminatlar	2.991.412,52	3.372.030,80	4.001.122,37
630	01	01	02	01	Zamlar ve Tazminatlar	2.991.412,52	3.372.030,80	4.001.122,37
630	01	01	04		Sosyal Haklar	3.664.297,25	3.817.412,91	4.079.383,34
630	01	01	04	01	Sosyal Haklar	3.664.297,25	3.817.412,91	4.079.383,34
630	01	01	05		Ek Çalışma Karşılıkları	168.879,08	180.712,99	241.693,78
630	01	01	05	01	Ek Çalışma Karşılıkları	168.879,08	180.712,99	241.693,78
630	01	01	09		Diğer Giderler	17.082,51	1.663,45	67,10
630	01	01	09	01	Diğer Giderler	17.082,51	1.663,45	67,10
630	01	02			Sözleşmeli Personel	1.006.356,93	1.098.951,11	1.850.948,22
630	01	02	01		Ücretler	532.024,25	579.301,31	992.090,83
630	01	02	01	02	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel Ücretleri	532.024,25	579.301,31	992.090,83
630	01	02	02		Zamlar ve Tazminatlar	0,00	0,00	6.286,78
630	01	02	02	02	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel Zam ve Tazminatları	0,00	0,00	6.286,78
630	01	02	04		Sosyal Haklar	469.113,73	479.616,23	773.369,47
630	01	02	04	02	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel Sosyal Hakları	469.113,73	479.616,23	773.369,47
630	01	02	09		Diğer Giderler	5.218,95	40.033,57	79.201,14

630	01	02	09	02	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personelin Diğer Giderleri	5.218,95	40.033,57	79.201,14
630	01	03			İşçiler	20.925.467,39	21.302.792,66	23.803.123,81
630	01	03	01		Ücretler	11.958.389,82	12.224.568,77	12.890.512,26
630	01	03	01	01	Sürekli İşçilerin Ücretleri	11.958.389,82	12.224.568,77	12.890.512,26
630	01	03	02		İhbar ve Kıdem Tazminatlar	827.730,73	856.066,11	2.382.229,13
630	01	03	02	01	Sürekli İşçilerin İhbar ve Kıdem Tazminatları	827.730,73	856.066,11	2.382.229,13
630	01	03	03		Sosyal Haklar	3.888.408,93	4.041.808,50	3.952.409,04
630	01	03	03	01	Sürekli İşçilerin Sosyal Hakları	3.888.408,93	4.041.808,50	3.952.409,04
630	01	03	04		Fazla Mesailer	624.601,03	704.079,44	624.118,64
630	01	03	04	01	Sürekli İşçilerin Fazla Mesailerini	624.601,03	704.079,44	624.118,64
630	01	03	05		Ödül ve İkramiyeler	3.584.491,86	3.375.218,40	3.904.777,91
630	01	03	05	01	Sürekli İşçilerin Ödül ve İkramiyeleri	3.584.491,86	3.375.218,40	3.904.777,91
630	01	03	09		Diğer Ödemeler	41.845,02	101.051,44	49.076,83
630	01	03	09	01	Sürekli İşçilerin Diğer Ödemeleri	41.845,02	101.051,44	49.076,83
630	01	05			Diğer Personel	304.704,95	223.799,40	368.546,59
630	01	05	01		Ücret ve Diğer Ödemeler	304.704,95	223.799,40	368.546,59
630	01	05	01	51	Belediye Başkanına Yapılan Ödemeler	22.709,13	1.833,30	1.629,39
630	01	05	01	52	Belediye Meclis Üyelerine Yapılan Ödemeler	105.373,68	129.333,46	122.825,53
630	01	05	01	90	Diğer Personelle Yapılan Diğer Ödemeler	176.622,14	92.632,64	244.091,67
630	02				Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	5.673.972,94	5.949.218,64	6.518.889,64
630	02	01			Memurlar	1.105.345,96	1.236.466,26	1.489.102,37
630	02	01	06		Sosyal Güvenlik Kurumuna	1.105.345,96	1.236.466,26	1.489.102,37
630	02	01	06	01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	717.392,00	759.667,31	917.723,28
630	02	01	06	02	Sağlık Primi Ödemeleri	387.953,96	476.798,95	571.379,09
630	02	02			Sözleşmeli Personel	175.306,52	192.373,29	305.218,76
630	02	02	04		İşsizlik Sigortası Fonuna	0,00	0,00	152,49
630	02	02	04	01	İşsizlik Sigortası Fonuna	0,00	0,00	152,49
630	02	02	06		Sosyal Güvenlik Kurumuna	175.306,52	192.373,29	305.066,27
630	02	02	06	01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	115.633,86	121.992,76	193.456,70

630	02	02	06	02	Sağlık Primi Ödemeleri	59.672,66	70.380,53	111.609,57
630	02	03			İşçiler	4.393.320,46	4.520.379,09	4.693.984,17
630	02	03	04		İşsizlik Sigortası Fonuna	390.434,07	401.795,80	417.243,68
630	02	03	04	01	İşsizlik Sigortası Fonuna	390.434,07	401.795,80	417.243,68
630	02	03	06		Sosyal Güvenlik Kurumuna	4.002.886,39	4.118.583,29	4.276.740,49
630	02	03	06	01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	2.632.947,77	2.611.848,29	2.712.080,07
630	02	03	06	02	Sağlık Primi Ödemeleri	1.369.938,62	1.506.735,00	1.564.660,42
630	02	05			Diğer Personel	0,00	0,00	30.584,34
630	02	05	04		İşsizlik Sigortası Fonuna	0,00	0,00	2.718,59
630	02	05	04	01	İşsizlik Sigortası Fonuna	0,00	0,00	2.718,59
630	02	05	06		Sosyal Güvenlik Kurumuna	0,00	0,00	27.865,75
630	02	05	06	01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	0,00	0,00	17.670,94
630	02	05	06	02	Sağlık Primi Ödemeleri	0,00	0,00	10.194,81
630	03				Mal ve Hizmet Alım Giderleri	46.701.779,11	48.469.949,28	75.088.101,49
630	03	01			Üretime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	500,00	0,00	0,00
630	03	01	01		Hammadde Alımları	500,00	0,00	0,00
630	03	01	01	01	Hammadde Alımları	500,00	0,00	0,00
630	03	02			Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	3.520.525,08	5.655.091,90	2.620.811,53
630	03	02	01		Kırtasiye ve Büro Malzemesi Alımları	250.282,69	158.294,23	33.693,91
630	03	02	01	01	Kırtasiye Alımları	876,31	202,62	760,67
630	03	02	01	02	Büro Malzemesi Alımları	9.413,63	294,38	2.708,10
630	03	02	01	03	Periyodik Yayın Alımları	4.761,50	940,00	959,96
630	03	02	01	04	Diğer Yayın Alımları	0,00	200,00	0,00
630	03	02	01	05	Baskı ve Cilt Giderleri	234.181,25	156.657,23	29.265,18
630	03	02	01	90	Diğer Kırtasiye ve Büro Malzemesi Alımları	1.050,00	0,00	0,00
630	03	02	02		Su ve Temizlik Malzemesi Alımları	0,00	214.586,76	182.189,07
630	03	02	02	01	Su Alımları	0,00	214.586,76	182.189,07
630	03	02	03		Enerji Alımları	2.703.755,24	4.751.237,85	1.172.741,21
630	03	02	03	01	Yakacak Alımları	91.562,34	53.191,69	0,00

630	03	02	03	02	Akaryakıt ve Yağ Alımları	1.634.732,78	2.773.861,34	0,00
630	03	02	03	03	Elektrik Alımları	977.460,12	1.924.184,82	1.172.741,21
630	03	02	04		Yiyecek, İçecek ve Yem Alımları	9.565,50	3.530,23	7.391,68
630	03	02	04	01	Yiyecek Alımları	0,00	1.867,15	3.400,00
630	03	02	04	02	İçecek Alımları	1.776,81	0,00	0,00
630	03	02	04	90	Diğer Yiyecek, İçecek ve Yem Alımları	7.788,69	1.663,08	3.991,68
630	03	02	05		Giyim ve Kuşam Alımları	1.490,58	14.536,20	0,00
630	03	02	05	01	Giyecek Alımları	390,58	14.536,20	0,00
630	03	02	05	03	Tören Malzemeleri Alımları	1.100,00	0,00	0,00
630	03	02	06		Özel Malzeme Alımları	225.905,99	63.869,30	95.264,38
630	03	02	06	90	Diğer Özel Malzeme Alımları	225.905,99	63.869,30	95.264,38
630	03	02	07		Güvenlik ve Savunmaya Yönelik Mal, Malzeme ve Hizmet Alımları, Yapımları ve Giderleri	7.638,14	80,00	0,00
630	03	02	07	09	Güvenlik ve Savunmaya Yönelik Diğer Giderler	7.638,14	80,00	0,00
630	03	02	09		Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları	321.886,94	448.957,33	1.129.531,28
630	03	02	09	01	Bahçe Malzemesi Alımları ile Yapım ve Bakım Giderleri	70.788,05	447.626,80	810.428,37
630	03	02	09	90	Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları	251.098,89	1.330,53	319.102,91
630	03	03			Yolluklar	91.733,18	64.078,78	15.917,00
630	03	03	01		Yurtiçi Geçici Görev Yollukları	54.525,54	11.351,29	9.724,84
630	03	03	01	01	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları	54.525,54	11.351,29	9.724,84
630	03	03	03		Yurtdışı Geçici Görev Yollukları	37.207,64	52.727,49	6.192,16
630	03	03	03	01	Yurtdışı Geçici Görev Yollukları	37.207,64	52.727,49	6.192,16
630	03	04			Görev Giderleri	2.273.990,46	1.326.463,17	2.300.667,61
630	03	04	02		Yasal Giderler	377.724,67	403.111,84	1.510.897,14
630	03	04	02	03	Kusursuz Tazminatlar	0,00	1.343,75	0,00
630	03	04	02	04	Mahkeme Harç ve Giderleri	345.436,40	394.778,06	1.499.539,93
630	03	04	02	90	Diğer Yasal Giderler	32.288,27	6.990,03	11.357,21
630	03	04	03		Ödenecek Vergi, Resim, Harçlar ve Benzeri Giderler	2.284,79	93.794,75	95.260,10
630	03	04	03	90	Diğer Vergi, Resim ve Harçlar ve Benzeri Giderler	2.284,79	93.794,75	95.260,10

630	03	04	04		Kültür Varlıkları Alımı ve Korunması Giderleri	1.893.981,00	829.556,58	694.510,37
630	03	04	04	01	Arkeolojik Kazı Giderleri	2.360,00	0,00	0,00
630	03	04	04	02	Restorasyon ve Yenileme Giderleri	1.891.621,00	829.556,58	694.510,37
630	03	05			Hizmet Alımları	35.262.039,41	33.744.612,13	56.272.884,06
630	03	05	01		Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	18.854.350,95	12.819.964,03	21.808.880,63
630	03	05	01	01	Etüt-Proje Bilirkişi Ekspertiz Giderleri	59.000,00	3.540,00	7.434,00
630	03	05	01	03	Bilgisayar Hizmeti Alımları	45.789,00	66.375,00	94.195,86
630	03	05	01	04	Müteahhitlik Hizmetleri	4.183.369,22	3.819.522,39	3.308.811,69
630	03	05	01	05	Harita Yapım ve Alım Giderleri	2.478,00	54.280,00	72.570,00
630	03	05	01	08	Temizlik Hizmet Alım Giderleri	13.153.673,41	7.048.619,94	17.585.760,55
630	03	05	01	09	Özel Güvenlik Hizmeti Alım Giderleri	1.381.573,12	1.826.876,70	567.059,46
630	03	05	01	11	Hizmet Alımı Suretiyle Çalıştırılan Personele Yapılacak Kıdem Tazminatı Ödemeleri	0,00	0,00	13.831,55
630	03	05	01	90	Diğer Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	28.468,20	750,00	159.217,52
630	03	05	02		Haberleşme Giderleri	374.699,33	389.304,75	466.159,76
630	03	05	02	01	Posta ve Telgraf Giderleri	235.301,62	271.627,53	374.619,94
630	03	05	02	02	Telefon Abonelik ve Kullanım Ücretleri	139.287,71	117.677,22	91.539,82
630	03	05	02	03	Bilgiye Abonelik ve İnternet Erişimi Giderleri	110,00	0,00	0,00
630	03	05	04		Tarifeye Bağlı Ödemeler	680.400,54	541.044,56	493.979,32
630	03	05	04	01	İlan Giderleri	293.980,61	96.675,74	138.567,85
630	03	05	04	02	Sigorta Giderleri	125.554,53	77.235,89	143.612,72
630	03	05	04	03	Komisyon Giderleri	260.865,40	367.132,93	211.798,75
630	03	05	05		Kiralar	788.187,73	1.627.968,26	2.576.109,07
630	03	05	05	02	Taşıt Kiralaması Giderleri	776.994,74	913.714,12	1.197.452,20
630	03	05	05	03	İş Makinası Kiralaması Giderleri	4.777,99	162.903,13	290.517,07
630	03	05	05	05	Hizmet Binası Kiralama Giderleri	0,00	505.634,00	1.066.116,00
630	03	05	05	90	Diğer Kiralama Giderleri	6.415,00	45.717,01	22.023,80
630	03	05	09		Diğer Hizmet Alımları	14.564.400,86	18.366.330,53	30.927.755,28
630	03	05	09	03	Kurslara Katılma ve Eğitim Giderleri	25.239,50	57.080,84	38.482,82

630	03	05	09	90	Diğer Hizmet Alımları	14.539.161,36	18.309.249,69	30.889.272,46
630	03	06			Temsil ve Tanıtma Giderleri	3.757.010,72	4.846.376,81	6.578.932,02
630	03	06	01		Temsil Giderleri	742.710,04	784.173,34	1.022.519,16
630	03	06	01	01	Temsil, Ağırılama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	742.710,04	784.173,34	1.022.519,16
630	03	06	02		Tanıtma Giderleri	3.014.300,68	4.062.203,47	5.556.412,86
630	03	06	02	01	Tanıtma, Ağırılama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	3.014.300,68	4.062.203,47	5.556.412,86
630	03	07			Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	641.722,05	1.351.284,56	4.307.454,79
630	03	07	01		Menkul Mal Alım Giderleri	28.766,77	12.078,06	89.786,57
630	03	07	01	01	Büro ve İşyeri Mal ve Malzeme Alımları	8.804,03	3.158,06	596,18
630	03	07	01	02	Büro ve İşyeri Makine ve Teçhizat Alımları	8.660,21	7.670,00	11.446,00
630	03	07	01	03	Avadanlık ve Yedek Parça Alımları	1.611,49	0,00	0,00
630	03	07	01	04	Yangından Korunma Malzemeleri Alımları	2.129,60	0,00	0,00
630	03	07	01	90	Diğer Dayanıklı Mal ve Malzeme Alımları	7.561,44	1.250,00	77.744,39
630	03	07	02		Gayri Maddi Hak Alımları	1.326,49	295,00	0,00
630	03	07	02	01	Bilgisayar Yazılım Alımları ve Yapımları	1.326,49	295,00	0,00
630	03	07	03		Bakım ve Onarım Giderleri	611.628,79	1.338.911,50	4.217.668,22
630	03	07	03	01	Tefrişat Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	690,30
630	03	07	03	02	Makine Teçhizat Bakım ve Onarım Giderleri	97.315,41	148.804,11	43.991,78
630	03	07	03	03	Taşıt Bakım ve Onarım Giderleri	281.428,50	461.985,99	654.917,38
630	03	07	03	04	İş Makinası Onarım Giderleri	197.350,45	670.593,82	783.537,61
630	03	07	03	90	Diğer Bakım ve Onarım Giderleri	35.534,43	57.527,58	2.734.531,15
630	03	08			Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	1.154.258,21	1.482.041,93	2.984.216,52
630	03	08	01		Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	33.338,53	19.216,31	2.387.707,14
630	03	08	01	90	Diğer Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	33.338,53	19.216,31	2.387.707,14
630	03	08	06		Yol Bakım ve Onarımı Giderleri	1.120.919,68	1.462.825,62	596.509,38
630	03	08	06	01	Yol Bakım ve Onarımı Giderleri	1.120.919,68	1.462.825,62	596.509,38
630	03	09			Tedavi ve Cenaze Giderleri	0,00	0,00	7.217,96
630	03	09	09		Diğer İlaç Giderleri	0,00	0,00	7.217,96

630	03	09	09	90	Diğer İlaç Giderleri	0,00	0,00	7.217,96
630	04				Faiz Giderleri	1.904.429,19	2.223.572,39	4.500.969,21
630	04	02			Diğer İç Borç Faiz Giderleri	1.904.429,19	2.223.572,39	4.500.969,21
630	04	02	09		Diğer İç Borç Faiz Giderleri	1.904.429,19	2.223.572,39	4.500.969,21
630	04	02	09	01	Tl Cinsinden Diğer İç Borç Faiz Giderleri	1.904.429,19	2.223.572,39	4.500.969,21
630	05				Cari Transferler	7.063.709,55	5.186.284,13	2.288.169,64
630	05	02			Hazine Yardımları (Mahalli İdare Yardımları)	381.582,20	491.711,86	48.997,19
630	05	02	06		Giderlere Katılma Payları	381.582,20	491.711,86	48.997,19
630	05	02	06	19	Diğer Yönetim Giderlerine Katılma Payları	381.582,20	491.711,86	48.997,19
630	05	03			Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	5.564.978,63	3.178.861,85	840.758,73
630	05	03	01		Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara	5.564.978,63	3.178.861,85	840.758,73
630	05	03	01	01	Dernek, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık Vb. Kuruluşlara	5.564.978,63	3.178.861,85	840.758,73
630	05	04			Hane Halkına Yapılan Transferler	1.117.148,72	1.515.710,42	1.398.413,72
630	05	04	01		Burslar ve Harçlıklar	342.490,00	519.080,00	276.280,00
630	05	04	01	01	Yurtiçi Burslar ve Harçlıklar	342.490,00	519.080,00	276.280,00
630	05	04	02		Eğitim Amaçlı Diğer Transferler	1.400,00	0,00	0,00
630	05	04	02	01	Eğitim Amaçlı Diğer Transferler	1.400,00	0,00	0,00
630	05	04	07		Sosyal Amaçlı Transferler	773.258,72	996.630,42	1.086.103,73
630	05	04	07	01	Muhtaç ve Körlere Yardım	205.945,75	291.487,95	392.452,42
630	05	04	07	51	Muhtaç Asker Ailelerine Yardım	132.268,92	129.204,31	159.274,75
630	05	04	07	90	Diğer Sosyal Amaçlı Transferler	435.044,05	575.938,16	534.376,56
630	05	04	09		Hane Halkına Yapılan Diğer Transferler	0,00	0,00	36.029,99
630	05	04	09	01	Hane Halkına Yapılan Diğer Transferler	0,00	0,00	36.029,99
630	11				Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	172.829,06	163.369,08	431.684,16
630	11	04			Maddi Duran Varlıkların Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Farklar	172.829,06	163.369,08	431.684,16
630	12				Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	5.522,69	73.457,57	1.320.141,20
630	12	01			Vergi Gelirlerinin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	3.645,13	38.993,37	852.046,76

630	12	01	02		Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	2.125,13	21.255,72	59.983,97
630	12	01	02	09	Mülkiyet Üzerinden Alınan Diğer Vergiler	2.125,13	21.255,72	59.983,97
630	12	01	03		Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	1.520,00	16.937,65	6.753,74
630	12	01	03	02	Özel Tüketim Vergisi	0,00	16.937,65	5.703,74
630	12	01	03	09	Dahilde Alınan Diğer Mal ve Hizmet Vergileri	1.520,00	0,00	1.050,00
630	12	01	06		Harçlar	0,00	800,00	785.309,05
630	12	01	06	09	Diğer Harçlar	0,00	800,00	785.309,05
630	12	03			Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.457,30	16.486,56	35.120,63
630	12	03	01		Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	1.457,30	1.875,56	35.120,63
630	12	03	01	01	Mal Satış Gelirleri	750,00	0,00	0,00
630	12	03	01	02	Hizmet Gelirleri	707,30	1.875,56	35.120,63
630	12	03	06		Kira Gelirleri	0,00	14.611,00	0,00
630	12	03	06	01	Taşınmaz Kiraları	0,00	14.611,00	0,00
630	12	05			Diğer Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	420,26	17.977,64	432.973,81
630	12	05	02		Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar	0,00	0,00	1.905,00
630	12	05	02	04	Kamu Harcamalarına Katılma Payları	0,00	0,00	1.905,00
630	12	05	03		Para Cezaları	111,83	17.796,14	423.064,31
630	12	05	03	02	İdari Para Cezaları	0,00	16.560,35	416.833,30
630	12	05	03	04	Vergi Cezaları	111,83	1.235,79	6.231,01
630	12	05	09		Diğer Çeşitli Gelirler	308,43	181,50	8.004,50
630	12	05	09	01	Diğer Çeşitli Gelirler	308,43	181,50	8.004,50
630	13				Amortisman Giderleri	3.054.685,77	2.812.922,11	2.408.196,91
630	13	01			Maddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	2.794.173,86	2.497.256,87	2.336.372,67
630	13	01	03		Tesis, Makine ve Cihazların Amortisman Giderleri	721.530,98	676.954,60	735.624,70
630	13	01	04		Taşıtların Amortisman Giderleri	366.896,00	401.923,68	377.079,66
630	13	01	05		Demirbaşların Amortisman Giderleri	1.705.746,88	1.418.378,59	1.223.668,31
630	13	02			Maddi Olmayan Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	260.511,91	315.665,24	71.824,24
630	13	02	01		Haklar Amortisman Giderleri	260.511,91	315.665,24	71.824,24
630	14				İlk Madde ve Malzeme Giderleri	4.760.911,47	6.382.665,27	13.016.640,95

630	14	01		Kırtasiye Malzemeleri	153.274,67	370.264,86	373.476,28
630	14	02		Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzemeleri	48.869,18	145.942,80	46.298,51
630	14	03		Tıbbi ve Laboratuar Sarf Malzemeleri	19.438,89	19.230,01	114.244,41
630	14	04		Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	261.648,22	538.418,16	3.712.781,60
630	14	05		Temizleme Ekipmanları	236.957,74	547.058,78	980.576,18
630	14	06		Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiye Malzemeleri	184.649,37	362.400,19	369.119,75
630	14	07		Yiyecek	171.297,67	263.116,56	241.752,73
630	14	08		İçecek	30.706,55	72.716,52	98.082,42
630	14	09		Canlı Hayvanlar	19.529,00	24.999,95	0,00
630	14	10		Zirai Maddeler	1.095.858,18	1.158.110,61	1.311.071,71
630	14	11		Yem	1.040,05	1.200,00	0,00
630	14	12		Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	1.224.270,22	1.645.385,55	2.712.947,21
630	14	13		Yedek Parçalar	585.252,42	492.668,94	896.335,52
630	14	14		Nakil Vasıtaları Lastikleri	139.460,49	152.564,95	425.485,42
630	14	15		Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	29.625,03	149.464,60	191.244,64
630	14	16		Spor Malzemeleri Grubu	411.450,81	173.476,87	47.054,62
630	14	17		Basıncılı Ekipmanlar	354,00	1.162,30	708,00
630	14	99		Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	147.228,98	264.483,62	1.495.461,95
630	20			Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	823.236,83	2.768.646,50	5.706.307,78
630	20	01		Gelirlerden Alacaklardan Silinenler	823.236,83	2.768.646,50	5.706.307,78
630	20	01	01	Vergi Gelirleri	656.525,96	1.375.043,28	283.363,12
630	20	01	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	159.656,08	401.620,01	5.249.803,85
630	20	01	05	Diğer Gelirler	7.054,79	991.983,21	173.140,81
630	99			Diğer Giderler	210.863,69	315.010,77	81.774,00
630	99	99		Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	210.863,69	315.010,77	81.774,00
GİDERLER TOPLAMI					102.310.770,99	107.544.458,83	149.639.820,80

0	Yardımcı Hesap				GELİRİN TÜRÜ	2016	2017	2018
	I	II	III	IV				
600	01				Vergi Gelirleri	44.774.814,72	43.918.572,34	57.152.342,07
600	01	02			Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	25.962.866,50	25.215.457,44	34.457.761,80
600	01	02	09		Mülkiyet Üzerinden Alınan Diğer Vergiler	25.962.866,50	25.215.457,44	34.457.761,80
600	01	02	09	51	Bina Vergisi	16.295.499,86	16.635.539,95	22.750.282,75
600	01	02	09	52	Arsa Vergisi	5.292.023,83	5.469.175,96	8.644.529,85
600	01	02	09	53	Arazi Vergisi	70.621,42	66.978,89	73.785,85
600	01	02	09	54	Çevre Temizlik Vergisi	4.304.721,39	3.043.762,64	2.989.163,35
600	01	03			Dâhilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	4.984.298,03	4.109.154,94	5.912.844,83
600	01	03	02		Özel Tüketim Vergisi	4.133.017,72	3.488.785,99	4.748.639,08
600	01	03	02	51	Haberleşme Vergisi	50.576,87	82.577,99	53.246,59
600	01	03	02	52	Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi	4.082.440,85	3.406.208,00	4.695.392,49
600	01	03	09		Dâhilde Alınan Diğer Mal ve Hizmet Vergileri	851.280,31	620.368,95	1.164.205,75
600	01	03	09	51	Eğlence Vergisi	358.110,20	212.866,78	394.814,66
600	01	03	09	53	İlan ve Reklam Vergisi	493.170,11	407.502,17	769.391,09
600	01	06			Harçlar	13.827.650,19	14.593.959,96	16.781.735,44
600	01	06	09		Diğer Harçlar	13.827.650,19	14.593.959,96	16.781.735,44
600	01	06	09	51	Bina İnşaat Harcı	3.677.763,20	3.738.076,88	3.141.506,03
600	01	06	09	52	Hayvan Kesimi Muayene ve Denetleme Harcı	203,50	0,00	58,50
600	01	06	09	53	İşgal Harcı	3.991.389,83	2.322.236,10	5.144.313,27

600	01	06	09	54	İşyeri Açma İzni Harcı	148.128,86	184.615,71	221.452,39
600	01	06	09	56	Ölçü ve Tartı Aletleri Muayene Harcı	48,00	3.114,00	0,00
600	01	06	09	57	Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı	0,00	0,00	10.856,84
600	01	06	09	58	Tellallık Harcı	231.702,28	260.146,96	103.433,17
600	01	06	09	60	Yapı Kullanma İzni Harcı	2.236.150,15	2.873.572,95	3.405.460,41
600	01	06	09	99	Diğer Harçlar	3.542.264,37	5.212.197,36	4.754.654,83
600	03				Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	23.276.213,7	20.793.017,27	32.659.522,90
						12.336.679,3		
600	03	01			Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	7	13.676.649,99	20.064.774,70
600	03	01	01		Mal Satış Gelirleri	343.206,25	1.315.393,00	1.767.546,55
600	03	01	01	01	Şartname, Basılı Evrak, Form Satış Gelirleri	248.706,25	194.776,50	272.263,81
600	03	01	01	99	Diğer Mal Satış Gelirleri	94.500,00	1.120.616,50	1.495.282,74
						11.993.473,1		
600	03	01	02		Hizmet Gelirleri	2	12.361.256,99	18.297.228,15
600	03	01	02	03	Avukatlık Vekâlet Ücreti Gelirleri	87.687,50	143.950,44	232.186,33
600	03	01	02	40	Otopark İşletmesi Gelirleri	0,00	1.660,26	1.565,17
600	03	01	02	51	Çevre ve Esenlik Hizmetlerine İlişkin Gelirler	4.524.706,93	4.780.806,00	6.972.531,66
600	03	01	02	58	Su Hizmetlerine İlişkin Gelirler	7.650,41	19.367,40	7.789,62
600	03	01	02	60	Tarımsal Hizmetlere İlişkin Gelirler	17.450,00	14.750,00	9.055,00
600	03	01	02	99	Diğer Hizmet Gelirleri	7.355.978,28	7.400.722,89	11.074.100,37
600	03	04			Kurumlar Hasılatı	598,90	2.197,55	3.734,45
600	03	04	05		Mahalli İdareler Kurumlar Hasılatı	598,90	2.197,55	3.734,45
600	03	04	05	59	Ulaştırma Hizmetlerine İlişkin Kurumlar Hasılatı	598,90	2.197,55	3.734,45
						10.937.998,1		
600	03	06			Kira Gelirleri	3	7.112.534,13	12.591.013,75
						10.937.998,1		
600	03	06	01		Taşınmaz Kiraları	3	7.112.534,13	12.591.013,75
600	03	06	01	02	Ecrimisil Gelirleri	34.812,52	1.430.834,87	1.969.275,03
600	03	06	01	04	Spor Tesisi Kira Gelirleri	0,00	770,00	0,00

600	03	06	01	99	Diğer Taşınmaz Kira Gelirleri	10.903.185,61	5.680.929,26	10.621.738,72
600	03	09			Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	937,38	1.635,60	0,00
600	03	09	09		Diğer Gelirler	937,38	1.635,60	0,00
600	03	09	09	99	Diğer Çeşitli Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	937,38	1.635,60	0,00
600	04				Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	2.083.741,00	65.227,74	6.916,64
600	04	03			Diğer İdarelerden Alınan Bağış ve Yardımlar	1.977.500,00	6,00	0,00
600	04	03	02		Sermaye	1.977.500,00	6,00	0,00
600	04	03	02	03	Diğerlerinden Alınan Bağış ve Yardımlar	1.977.500,00	6,00	0,00
600	04	04			Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar	106.241,00	65.221,74	6.916,64
600	04	04	01		Cari	2.300,00	65.219,74	1.000,00
600	04	04	01	01	Kurumlardan Alınan Bağış ve Yardımlar	0,00	64.919,74	0,00
600	04	04	01	02	Kişilerden Alınan Bağış ve Yardımlar	2.300,00	300,00	1.000,00
600	04	04	02		Sermaye	103.941,00	2,00	5.916,64
600	04	04	02	01	Kurumlardan Alınan Bağış ve Yardımlar	0,00	1,00	0,00
600	04	04	02	02	Kişilerden Alınan Bağış ve Yardımlar	750,00	0,00	5.916,64
600	04	04	02	03	Kurumlardan Alınan Şartlı Bağış ve Yardımlar	103.191,00	1,00	0,00
600	05				Diğer Gelirler	28.744.917,58	36.416.531,51	39.330.496,30
600	05	01			Faiz Gelirleri	197,00	214,35	9.253,70
600	05	01	08		Vergi, Resim ve Harç Gecikme Faizleri	101,00	214,35	7.693,42
600	05	01	08	01	Vergi, Resim ve Harç Gecikme Faizleri	101,00	214,35	7.693,42
600	05	01	09		Diğer Faizler	96,00	0,00	1.560,28
600	05	01	09	99	Diğer Faizler	96,00	0,00	1.560,28
600	05	02			Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar	19.447.116,46	23.357.663,47	29.305.797,40
600	05	02	02		Vergi ve Harç Gelirlerinden Alınan Paylar	19.056.120,13	23.328.118,33	29.113.931,23
600	05	02	02	51	Merkezi İdare Vergi Gelirlerinden Alınan Paylar	19.056.120,13	23.328.118,33	27.595.871,74

600	05	02	02	52	Çevre Temizlik Vergisinden Alınan Paylar	0,00	0,00	1.518.059,49
600	05	02	04		Kamu Harcamalarına Katılma Payları	74.919,94	29.544,14	180.099,84
600	05	02	04	52	Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payı	3.900,00	11.570,50	0,00
600	05	02	04	53	Yol Harcamalarına Katılma Payı	71.019,94	17.973,64	180.099,84
600	05	02	08		Mahalli İdarelere Ait Paylar	0,00	0,00	11.766,33
600	05	02	08	54	Otopark Gelirlerinden İlçe ve İlk Kademe Belediyeleri Payları	0,00	0,00	11.766,33
600	05	02	09		Diğer Paylar	316.076,39	1,00	0,00
600	05	02	09	99	Diğer Paylar	316.076,39	1,00	0,00
600	05	03			Para Cezaları	6.724.786,72	9.233.495,26	5.544.131,74
600	05	03	02		İdari Para Cezaları	1.292.616,37	6.148.018,73	0,00
600	05	03	02	99	Diğer İdari Para Cezaları	1.292.616,37	6.148.018,73	0,00
600	05	03	04		Vergi Cezaları	5.431.011,85	2.981.861,85	5.541.563,20
600	05	03	04	01	Vergi ve Diğer Amme Alacakları Gecikme Zamları	2.761.075,12	2.600.063,07	2.610.046,29
600	05	03	04	08	6552 Sayılı Kanun Kapsamında Geç Ödeme Zammı	2.119,54	2.335,97	50,01
600	05	03	04	11	6736 Sayılı Kanun Kapsamında Geç Ödeme Zammı	569,00	9.841,34	9.550,98
600	05	03	04	12	6736 Sayılı Kanun Kapsamında Tüfe/Üfe Tutarı	1.399.637,86	0,00	114,98
600	05	03	04	13	6736 Sayılı Kanun Kapsamında Katsayı Tutarı	1.199.460,71	0,00	0,00
600	05	03	04	14	7020 Sayılı Kanun Kapsamında Geç Ödeme Zammı	0,00	2.865,27	5.496,94
600	05	03	04	15	7020 Sayılı Kanun Kapsamında Yi/Üfe Tutarı	0,00	165.350,20	0,00
600	05	03	04	16	7020 Sayılı Kanun Kapsamında Katsayı Tutarı	0,00	150.502,46	2.998,54
600	05	03	04	17	7143 Sayılı Kanun Kapsamında Geç Ödeme Zammı	0,00	0,00	4.446,30
600	05	03	04	18	7143 Sayılı Kanun Kapsamında Yi/Üfe Tutarı	0,00	0,00	1.376.935,25
600	05	03	04	19	7143 Sayılı Kanun Kapsamında Katsayı Tutarı	0,00	0,00	1.481.706,93
600	05	03	04	91	Usulsüzlük, Vergi Ziyarı ve Kaçakçılık Cezaları	68.149,62	50.903,54	50.216,98
600	05	03	09		Diğer Para Cezaları	1.158,50	103.614,68	2.568,54
600	05	03	09	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Para Cezaları	1.158,50	103.614,68	2.568,54
600	05	09			Diğer Çeşitli Gelirler	2.572.817,40	3.825.158,43	4.471.313,46
600	05	09	01		Diğer Çeşitli Gelirler	2.572.817,40	3.825.158,43	4.471.313,46

600	05	09	01	01	İrat Kaydedilecek Nakdi Teminatlar	4.039,84	540,00	84.143,77
600	05	09	01	02	İrat Kaydedilecek Hisse Senedi ve Tahviller	14.992,11	0,00	0,00
600	05	09	01	03	İrat Kaydedilecek Teminat Mektupları	0,00	0,00	29.553,74
600	05	09	01	06	Kişilerden Alacaklar	580,07	1.039,72	139.087,69
600	05	09	01	51	Otopark Yönetmeliği Uyarınca Alınan Otopark Bedeli	0,29	0,00	0,00
600	05	09	01	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler	2.553.205,09	3.823.578,71	4.218.528,26
600	25				Kamu İdarelerinden Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan Varlıklardan Elde Edilen Gelirler	328.145,00	0,00	14.047,00
600	25	01			Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdarelerinden Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan Varlıklardan Elde Ed	328.145,00	0,00	0,00
600	25	01	06		Bedelsiz Olarak Alınan Taşıtlar	328.145,00	0,00	0,00
600	25	05			Mahalli İdarelerden Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan Varlıklardan Elde Edilen Gelirler	0,00	0,00	14.047,00
600	25	05	09		Bedelsiz Olarak Alınan Diğer Duran Varlıklar	0,00	0,00	14.047,00
GELİRLER TOPLAMI						99.207.832,08	101.193.348,86	129.163.324,91
FAALİYET SONUCU (+/-)						3.102.938,91	-6.351.109,97	20.476.495,89

EK 2: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Başlığı	Yılı	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Elektrik ve Doğalgaz İçin Ödenen Güvence Bedellerinin, Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında İzlenmemesi.	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	226 Verilen Depozito ve Teminatlar hesabına gerekli kayıtlar yapıldığından bulgu konusu 2018 denetiminde tekrarlanmamıştır.
Güney Ege Kalkınma Ajansı Payının, Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi.	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusu işlem ve miktarların 363 Kamu İdareleri Payları hesabına alındığı görüldüğünden bulgu konusu 2018 yılı denetimlerinde tekrarlanması gerekmemiştir.
Yurt İçi Görev Yolluğu Avanslarının, Personel Avansları Hesabında Takip Edilmemesi.	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Yurt İçi Görev Yolluğu Avanslarının, Personel Avansları Hesabında ayırımının yapıldığı görüldüğünden bulgunun 2018 yılı denetiminde tekrarlanması gerekmemiştir.
Bütçe Emanetlerinde Yer Alan Bazı Tutarların, Zamanaşımı Dolayısıyla Bütçeye Gelir Kaydedilmemesi.	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bütçe Emanetlerinde Yer Alan ve zamanaşımına uğramış miktarların gelir kaydedilmesi işlemi gerçekleştiğinden bulgunun dayanağı kalmamış olup 2018 yılı raporunda yer almasına da gerek kalmamıştır.
Kira Süresi Sona Eren Taşınmazların,	2017	Kısmen	Kira süresi sona erenlerle ilgili Belediye meclisine gerekli taleplerin

Tahliye Edilmeden ve İhaleye Çıkılmadan Encümen Tarafından Kira Süresinin Uzatılması ve Ecrimisil Alınmaması.		Yerine Getirildi	yapılmış olduğu ve Komisyon çalışmasının raporunun beklendiği görülmüştür. Diğerlerinde ise ecrimisil tahakkuklarının yapıldığı ve tahsilat yoluna gidildiği görüldüğünden, bulgu 2018 yılında tekrarlanmamıştır.
Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması.	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Yapı kayıt belgesi işlemlerine göre cins değişikliği yapılması çalışmalarına başlandığı değerlendirildiğinden bulgunun 2018 yılı denetiminde tekrarlanmasına gerek görülmemiştir.
Bazı Taşınmazların, Kamu Kurumlarına Yirmi Beş Yıldan Daha Fazla Olarak Tahsis Edilmesi ve Kamu Kurumu Dışındaki Tüzel Kişilere Tahsis Edilmesi.	2017	Kısmen Yerine Getirildi	İdarenin bulgu konusu hakkında gerekli düzenlemelerin yapılması için girişimlerde bulunduğu ve yılı içinde bulgu konusunun dayanağı olacak başkaca bir tahsis vb. işlem bulunmadığından konunun tekrarlanmasına gerek bulunmamıştır.
Belediyenin Bilişim Sistemi ve Yönetim Politikasının, Standartlara Uygun Olmaması.	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusunun teknik detaylı denetim çalışmaları gerektirmesi ve idarenin bilişim sistemlerinin bu haliyle standartlara uymadığının belirtildiği yüzeysel bir bulgu ile konu edilmesinin yeterli olmadığı değerlendirilmiş ve bilişim sistemlerinin standartlara uygunluğunun uzun süreli çalışmalar gerektirdiği ve ilgili teknik servislerce başlanan çalışmaların mevcut haliyle yeterli olduğu görülmüş ve sonraki denetim dönemlerinde detaylı olarak değerlendirilmek üzere 2018 yılında bilişim sistemleri hususların bulgu konusu edilmesine gerek görülmemiştir.
İç Kontrolle İlgili Bazı Çalışmaların Yapılmaması.	2017	Kısmen Yerine Getirildi	İdarenin iç kontrol yükümlülüklerini yerine getirmek için başından beri bir çaba içinde olduğu ve gerek insan kaynakları yetersizlikleri ve gerek diğer bir çok olumsuz faktör sebebiyle ilerleme düzeylerinin gerektiği kadar

			olumlu sonuç almaya engel olduğu değerlendirilmiş ve bazı iç kontrol unsurlarındaki zayıflıkların raporlanmasının idarenin iç kontrol çalışmalarına katkı sağlamayacağı düşünülerek bulgu tekrarlanmamıştır. Bunun yanında idarenin iç kontrol çalışmalarının yürütüldüğü ve bu çalışmaların dokümantasyon açısından da eksikliğin bulunmadığı ve çalışmaların devam ettiği belirtilmelidir.
Temmuz Ayında, Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporunun Yayınlanmaması.	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Temmuz Ayında, Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporunun Yayınlanması için gerekli çalışmaların yürütüldüğü görülmüş ve ayrıca web sayfasının stratejik planlar faaliyet raporları performans programı vb. kurumsal bilgilerle donatılması için uzun süreli bir çalışmanın başlatılması gereği ve diğer bilişim sistemi kontrolleri çerçevesinde yapılması gerekenler şifahi olarak belirtilmiş ve idare personeli dokümanlarla desteklenmiş ve bu nedenle diğer gereklilikler yanında spesifik kalan bulgu konusunun tek başına tekrarlanmasına gerek görülmemiştir.
Muhasebe Yetkilisi Olarak Görevlendirilen Personelin Sertifikasının Bulunmaması.	2017	Yerine Getirilmedi	Sertifikalı personel bulunmadığından dolayı geçici olarak memur personel görevlendirilmiştir. 2018 Yılı Mali Raporında 4 numara ile bulgu konusu yapılmıştır fakat bu bulgu Rapor Değerlendirme Kurulu görüşü doğrultusunda idaresine yazılacak hususlar bölümüne alınmıştır.
775 Sayılı Gecekondu Kanunu Hükümlerine Göre Oluşturulan Fon Hesabının Amacı Dışında Kullanılması ve Fonlar veya Diğer	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	2018 yılı öncesi yapı kayıt hesabına aktarılan tutarların bu dönemden sonra ilgili fon hesabına aktarımı sağlanmıştır. Bu tespit sonrasında bulgunun dayanağı kalmadığından 2018 yılı raporunda tekrarlanması gereği

Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabının Kullanılmaması.			kalmamıştır.
Personel Performans Ölçütlerinin Hazırlanmaması.	2017	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusunun düzeltilmesi uzun çalışmalar gerektirdiğinden ve gerekli çalışmalara başlandığı anlaşıldığından 2018 yılı denetiminde bulgu konusu yapılmamıştır. Sonraki denetim dönemlerinde izlenecektir.
3213 Sayılı Maden Kanunu, 5686 Sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu ve 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu Gereği Alınması Gereken Belediye Paylarının, İlgili Kurumlardan Talep ve Takibinin Yapılmaması.	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu kiralamalardan tahsilat ve takibatların başlamış olduğunun görülmesi ile bulgu konusunun tekrarlanmasına gerek görülmemiştir.
Sendika Üyesi Memurlardan, Sendika Aidatına Ek Olarak Ayrıca Dayanışma Aidatı Kesintisinin Yapılması.	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Sendika Üyesi Memurlardan, Sendika Aidatına Ek Olarak Ayrıca Dayanışma Aidatı Kesintisi yapılmadığı, sadece sendika üyesi olmayan personelden kesinti yapıldığı görülmekle bulgunun 2018 yılında tekrarlanmasına gerek duyulmamıştır.
Belediyenin İller Bankasındaki Sermaye Payının, Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına Kaydedilmemesi.	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	2018 yılı itibarıyla 240 hesaba gerekli kayıt işlemleri yapılarak sermaye payı takip edilmeye başlanmıştır. Bu itibarla konu 2018 yılı raporunda bulgu konusu yapılmamıştır.
Belediyeye Ait Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması ve Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması.	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu üzerine değer tespitleri yapılmış fakat kayıt yapılırken yapılan hatalardan dolayı muhasebe kayıtlarının 2019 yılında oluşturulacağı belirtilmiştir. Bulgu 2018 yılı raporunda 27 numaralı bulgu olarak yer

			almıştır. Daire ve RDK görüşleri ile denetim görüşünün dayanakları arasında alınmış ve denetim görüşünün şartlı görüş olmasının sebepleri arasında yer almıştır.
Belediyeye Bağışlanan/Devredilen Kitap, Tablo ve Kültürel Eserlerin Muhasebe Kaydının Yapılmaması.	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Muhasebe kayıtları devam etmektedir. Muhasebe kayıtlarının 2018 yılı içinde yapılmaya başlanması ve yılı içinde ayrıca kaydı gereken yeni bir varlık sözkonusu olmaması sebebiyle bulgu konusunun tekrarlanmasına gerek görülmemiştir.
Tahsis Edilen Taşınmazların Muhasebe Kaydının Yapılmaması.	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Kayıt yapılırken yapılan hatalardan dolayı muhasebeleştirme işlemlerinin yapılamadığı ve muhasebe kayıtlarının 2019 yılında oluşturulacağı belirtilmiştir. Konu 2018 yılında 26 numaralı bulgu olarak yer almıştır. RDK ve Daire görüşleri doğrultusunda bu bulgu denetim görüşünün dayanakları arasına alınmış ve Kurumun mali denetim görüşünün Şartlı görüş olarak verilmesine sebep olmuştur.

AYDIN KUŞADASI BELEDİYESİ
2018 YILI
SAYIŞTAY PERFORMANS DENETİM
RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. ÖZET.....	84
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	85
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	85
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	86
5. GENEL DEĞERLENDİRME.....	86
6. DENETİM BULGULARI.....	88

TABLÖLAR

Tablo 1

: Harcama Birimlerinin Hedef ve Gösterge Sayıları ve İzleme Durumu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Bulguları

1. Stratejik Planda Hazırlık Dönemi ve Programına Yer Verilmemiş Olması
2. Stratejik Planın Üst Politika Belgeleriyle İlişkilendirilmemiş Olması
3. Stratejik Planda Hedefler Ölçülebilir Olarak İfade Edilmediği Halde Performans Göstergeleri Belirlenmemiş Olması
4. Stratejik Planda Amaç ve Hedeflere İlişkin Tahmini Maliyetler ve Kaynakların Gösterilmemiş Olması
5. Faaliyet Raporunda Birim Faaliyet Raporlarının İdare Faaliyet Raporu Olarak Birleştirilmemiş Olması ve Raporda Üst Yönetici Güvence Beyanı Verilmemiş Olmaması
6. Faaliyet Raporunda Denetim Sonuçlarına Yer Verilmemesi
7. Faaliyet Raporunda Performans Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeylerine Yer Verilmemiş Olması

1. ÖZET

Bu rapor, Aydın Kuşadası Belediyesi'nin performans denetimi sonuçlarını ve bulgularını içermektedir.

6085 sayılı Kanunun 36'ncı maddesi uyarınca, Sayıştay “*hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim*” olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

Aydın Kuşadası Belediyesi'nin hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirilmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan,
- 2018 yılı Performans Programı,
- 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu ve
- Faaliyet sonuçlarının ölçümünde kullanılan veri kayıt sistemleri.

Stratejik yönetim ve performans esaslı bütçeleme sistemi kapsamında hazırlanmış olan 2015-2019 Stratejik Planı, 2018 yılı Performans Programı ve 2018 yılı Faaliyet Raporu, mevcudiyet, zamanlılık ve sunum başlıkları altında şekil ve raporlama gerekliliklerine uyumu ile ilgililik, ölçülebilirlik, iyi tanımlama, tutarlılık, doğrulanabilirlik ve geçerlilik gibi içeriğe ilişkin kriterler açısından incelenmiştir.

Yapılan inceleme sonucunda, Aydın Kuşadası Belediyesinde ikinci stratejik planın uygulama döneminin son yılına girilmiş olmasına rağmen performans yönetim sisteminin başarılı bir şekilde kurulamadığı, yürütülemediği ve sistemin yeniden tasarlanarak ele alınması gerektiği görülmüştür. Mevcut durumda yasal düzenlemelerle belirlenen unsurların söz konusu belgelerde ve sistemde genel olarak bulunmadığı veya olması gereken nitelikte bulunmadığı tespit edilmiştir.

Bu çerçevede;

- Stratejik plan, performans programı ve faaliyet raporunda yer alan bölüm ve bilgilerin ilgili mevzuatta belirtildiği şekil ve içeriğe sahip olacak şekilde düzenlenmesi,
- Stratejik plan performans programı ve faaliyet raporunda yer alan bölüm ve bilgilerin durum analizi ve raporlama gibi amaçlarına uygun şekilde ve hesap verme

sorumluluğunun sağlanmasına yönelik olduklarının unutulmaması,

- Bilgilerin yıllar itibarıyla kıyaslamaya imkân verecek şekilde, açık, anlaşılır, detaylı ve yeterli bir şekilde raporlanması,
- Amaç, hedef, stratejik hedef, performans göstergeleri ve diğer unsurların ilgili rehberlerde belirtildiği şekilde, birbirleriyle ilgili, tutarlı iyi tanımlanmış olmaları,
- Veri kayıt sistemlerinde faaliyetlerle stratejik plan ve performans programı arasındaki ilişkinin kurulması ve sistem kontrollerinin daha etkin bir hale getirilmesi,
- Faaliyet raporunda performans hedefleri ve göstergelerine yer verilmesi ve gerçekleşme bilgilerinin raporlanması ile ortaya çıkan sapmaların ikna edici bir şekilde gerekçelendirilmesi,

Önem arz etmektedir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri

değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilir.

Bu çerçevede, Kuşadası Belediyesinin yayımladığı 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan, 2018 yılı Performans Programı ve 2018 yılı (Taslak) İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

2018 yılı performans denetimi kapsamında Aydın Kuşadası Belediyesi'nin yayımladığı 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan, 2018 yılı Performans Programı ve 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

2018 yılı performans denetimi kapsamında Aydın Kuşadası Belediyesi'nin yayımladığı 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan, 2018 yılı Performans Programı ve 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Yapılan inceleme sonucunda; Kurumun, 2015-2019 yılı Stratejik Planının, 2018 yılı Performans Programının ve 2018 yılı Faaliyet Raporunun mevcut olduğu görülmüş ve ilgili dokümanların mevzuatta belirtilen zamanlılık ve sunum kriterlerine uyum açısından incelenmiş ve bu incelemelerin sonucunda, söz konusu dokümanların bulgularda belirtilen nedenlerle bazı şartları kısmen sağlamadığı kanaatine varılmıştır.

Stratejik Plan ve Performans Programı, performans bilgisinin içeriğine yönelik aranan

şartlardan ilgililik, ölçülebilirlik ve iyi tanımlanma açısından, İdare Faaliyet Raporu ise performans bilgisinin içeriğine yönelik şartlardan tutarlılık, doğrulanabilirlik, geçerlilik/ikna edicilik açısından incelenmiş ve bu incelemelerin sonucunda, söz konusu dokümanların genel olarak gereken şartları taşımadığı kanaatine varılmıştır.

Stratejik plan ve performans programına ilişkin incelemede, yasal düzenlemelerle belirlenen bütün unsurların eksiksiz olarak bulunmadığı veya olanlardan bazılarının gereken nitelikte olmadığı, üst politika belgeleri ile stratejik planın ilişkisinin kurulmaması ve hazırlık sürecine değinilmemesi gibi nedenlerle stratejik plan içeriği, stratejik planda amaç ve hedeflere ilişkin tahmini maliyetler ve kaynakların gösterilmemesi ve hedefler ölçülebilir olmadığı halde performans göstergeleri belirlenmemiş olması sebebiyle stratejik plan, performans programı ve buna bağlı olarak performans bütçe arasındaki zorunlu bağlantının güçleştiği tespit edilmiştir.

Faaliyet raporunun incelenmesinde stratejik planlama sürecinin hesap verme sorumluluğunun da yerine getirilebilmesi için raporlama gereklerine eksiksiz uyulmasının sağlanması, stratejik planlama döngüsünün izleme ve değerlendirme süreçleriyle katma değer yaratacak şekilde sürdürülebilmesi ve öncelikle yasal gerekliliklere uyan bir raporlama için kurumsal kabiliyet ve kapasite değerlendirilmesinin amacına uygun şekilde yapılması, performans bilgi sisteminin değerlendirilmesi ve mali bilgilerin iç ve dış denetim sonuçlarıyla desteklenerek sunulması gerekliliklerine değinilmiştir.

Stratejik yönetim kapsamında 2019 yılı ve sonrasında yürütülecek çalışmaların ilgili yasal mevzuata ve özellikle de Belediyeler İçin Stratejik Planlama Rehberi'ne uygun olarak yürütülmesi gerekmektedir. Geliştirme ve iyileştirme faaliyetleri kapsamında;

- Stratejik planlama ve performans yönetim süreçlerinin üst yöneticiler tarafından sahiplenilmesi ve onların süreçlere aktif katılımlarının ve takip sisteminin işlerliğinin sağlanması,
- Hazırlık çalışmalarına ve bunların belgelenmesine mutlak surette önem verilmesi,
- Planlama uygulama izleme değerlendirme ve raporlama döngüsündeki sorumlulukların açık şekilde belirlenerek yerine getirilmesinin sağlanması,
- Stratejik planlama ve performans yönetim süreçlerinin belediye'deki tüm birimlerin iş yapma rutinlerinin içinde olan esas işlerinden biri olarak görülmesi, yalnızca mali hizmetlere ilişkin bir bilgi toplama faaliyeti olarak görülmemesi,

- Harcama birimlerinin faaliyet raporlamasını yasal gereklilikler çerçevesinde belli ve kıyaslanabilir bir formatta üretebilmelerinin sağlanması,
- Harcama birimlerinin iç kontrol ve risk yönetimi faaliyetlerinin stratejik yönetim sürecinin ayrılmaz parçaları olarak ele alınması,
- Yeni döneme ilişkin stratejik planın uzun dönemli ölçülebilir hedef ve göstergeleri içermesi için mevzuatta ve rehberlerde yer alan bütün detaylı çalışmaların özenle ve eksiksiz olarak yürütülmesi,
- Hem stratejik plan hem de stratejik planın yıllık uygulaması niteliğindeki performans programının kaynak belirleme ve maliyetlendirme işlemlerinin gerçekçi, birbiriyle uyumlu, ilişkili ve yıllar itibarıyla sürdürülebilir ve izlenebilir nitelikte oluşturulması,
- İzleme ve değerlendirme faaliyetleri ile gerektiğinde ve amaç ve hedeflerden sapmalar tespit edildiğinde hızla güncelleme yapılabilmesi ve iyileştirici tedbirlerin alınması,
- Veri kayıt sistemlerinin stratejik amaçlar, hedefler, performans hedefleri, göstergeler, faaliyetler, maliyetler ve bütçe (mali kaynaklar) arasında ilişkili bir yapı şeklinde geliştirilmesine özen gösterilmesi,
- Performans bilgisi üretilen veri kayıt sistemlerine ilişkin risk değerlendirmelerinin ve bilişim sistemi kontrollerinin geliştirilmesi ve etkinleştirilmesi,
- Saydamlık ve hesapverebilirlik ilkelerinin gereği olarak mali işlem ve süreçlerle stratejik planlama performans programları ve faaliyet raporlarının kamuoyunca erişilebilir olmasının sağlanması,

Hem faaliyet sonuçlarının saydamlık ve iyi yönetim ilkeleri çerçevesinde doğru ve güvenilir bir şekilde raporlanmasına ve hesapverebilirliğin gerçekleşmesine katkı sağlayacak, hem de performans yönetim sisteminin idarenin iyi yönetim sürecini destekleyecek bir nitelik kazanmasına yardım edecektir.

6. DENETİM BULGULARI

A. Stratejik Planın Değerlendirilmesi

BULGU 1: Stratejik Planda Hazırlık Dönemi ve Programına Yer Verilmemiş Olması

İdarenin 2015-2019 Stratejik Planında, hazırlık süreci ve faaliyetlerine değinilmediği görülmektedir.

2006 tarihli Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Hazırlık dönemi ve programı" başlıklı 8'nci maddesinde "*Kamu idareleri stratejik planlarını hazırlamaya başlamadan önce hazırlık programında yer alan tüm hususları gerçekleştirmek zorundadır.*" denilmektedir.

İdarenin 2015-2019 dönemi stratejik planında, hazırlık çalışmalarına başlanmasına ilişkin Başkanlık Makam onayı, Stratejik plan ekibi, hazırlık sürecinin mevzuatta nasıl olması gerektiğine ilişkin düzenlemeler ve Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzunda yer alan planlama sürecinin evrelerini gösteren tablo dışında hazırlık sürecine ilişkin unsurlara yer verilmemekte ve kurumun planlama hazırlık sürecinin gereklerini ne düzeyde yerine getirdiğini belirtmediği görülmektedir. Aynı şekilde planlama çalışmalarında danışmanlık desteği alınmış fakat planda bu hususta da değinilmemiştir.

Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte hazırlık dönemi ve programı, 8'nci maddede düzenlenmiştir.

"(1) Kamu idarelerinin stratejik planlama süreci hazırlık dönemi ile başlar. Üst yönetici tarafından bir iç genelge ile çalışmaların başlatıldığı duyurulur.

(2) Çalışmaların sevk ve idaresini yürütmek üzere strateji geliştirme biriminin koordinatörlüğünde bir stratejik planlama ekibi kurulur. Stratejik planlama ekibi hazırlık dönemine ilişkin faaliyetleri ve zaman çizelgesini içeren bir hazırlık programı oluşturur.

(3) Hazırlık programında aşağıdaki hususlara yer verilir.

- a) Stratejik planlama sürecinin aşamaları,*
- b) Bu aşamalarda gerçekleştirilecek faaliyetler,*
- c) Aşama ve faaliyetlerin tamamlanacağı tarihleri gösteren zaman çizelgesi,*
- ç) Sorumlu birim ve kişiler,*
- d) Eğitim ihtiyacı,*
- e) Gerek duyulması hâlinde danışmanlık hizmeti ihtiyacı,*
- f) Planlama sürecinin gerektirdiği masraflar ile beşerî ve teknik kaynak ihtiyacı.*

(4) İdareler, hazırlık programını oluştururken, geçiş takviminde buldukları yeri,

beşerî kaynaklarını, organizasyon yapısını, teknik donanımlarını, idare ölçeğini ve benzeri hususları dikkate alır.

(5) Kamu idareleri stratejik planlarını hazırlamaya başlamadan önce hazırlık programında yer alan tüm hususları gerçekleştirmek zorundadır.”

Üst yöneticiler düzenlemede belirtildiği üzere hazırlık programını idare içinde duyurmalı ve stratejik planlama sürecinin ana aşamaları ve çıktıları bu program çerçevesinde izlenmeli ve kontrol edilmelidir. (Kontrol, 2018 tarihli yönetmelik gereğince Strateji Geliştirme Kurulunun görevidir)

Bu itibarla stratejik planlama hazırlık sürecinin gerektirdiği tüm çalışmaların yerine getirildiğinin ve elde edilen sonuçların bu çalışmalara dayandırıldığı izlenebilmesi, ilgili taraflarca sürecin ve sonuçlarının sahiplenilmesi ve süreçte görev alanların yönetim ve koordinasyon sorumluluklarını yerine getirebilmeleri açısından hazırlık çalışmalarının detaylı şekilde stratejik planda yer alması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; aynen " Bundan sonra hazırlanacak 2020-2024 dönemi stratejik planda hazırlık dönemi ve programına yer verilmeye başlanmıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak, bulgu konusu hususun devam edip etmediği takip eden denetim dönemlerinde izlenecektir.

BULGU 2: Stratejik Planın Üst Politika Belgeleriyle İlişkilendirilmemiş Olması

İdarenin Stratejik planının üst politika belgeleri ile ilişkilendirilmediği görülmüştür.

Stratejik planın kalkınma planı, orta vadeli program ve faaliyet alanı ile ilgili diğer ulusal, bölgesel ve sektörel plan ve programlara uygun olarak hazırlanması gerekir.

5393 sayılı Belediye Kanununun “Stratejik plân ve performans programı” başlıklı 41’nci maddesinde, Belediye başkanının, stratejik plân ve yıllık performans programını, kalkınma plânı ve programı ile varsa bölge plânına uygun olarak hazırlayacağı belirtilmektedir.

2006 tarihli Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Plan ve programlarla ilişki” başlıklı 12’nci maddesinde de konu tekrarlanmıştır.

“ Kamu idarelerinin stratejik planları, kalkınma planı, orta vadeli program ve faaliyet alanı ile ilgili diğer ulusal, bölgesel ve sektörel plan ve programlara uygun olarak hazırlanır.

Kamu idareleri, stratejik planlarını hazırlarken orta vadeli programda yer alan amaç, politikalar ve makro büyüklükler ile orta vadeli malî planda belirlenen teklif tavanlarını dikkate alarak yıllar itibarıyla amaç ve hedefler bazında kaynak dağılım tahmininde bulunur.”

İdarenin 2015-2019 Stratejik Planının hazırlanması süreci, Onuncu Kalkınma Planı uygulama dönemine tekabül etmektedir.

2013 tarihli Onuncu Kalkınma Planı'nın 12'nci paragrafında,

“Onuncu Kalkınma Planının etkin uygulanması amacıyla orta vadeli programlar (OVP), yıllık programlar, kurumsal stratejik planlar, bölgesel gelişme ve sektör stratejileri, Kalkınma Planı esas alınarak hazırlanacaktır. Kamu kuruluşları politikalarını, yatırımlarını, kurumsal ve hukuki düzenlemelerini bu çerçevede tespit edeceklerdir “ denilmektedir.

Buna dayanarak, Kalkınma Bakanlığınca bir sorumluluklar tablosu oluşturulmuş ve 3.06.2014 itibarıyla mahalli idarelere sorumlu oldukları amaç hedef ve politikalar, paragraf numaraları bazında belirtilerek, idarelerin stratejik planlarını hazırlarken belirledikleri amaç ve hedeflerini sözkonusu sorumluluk alanlarına da hizmet edecek şekilde belirlemeleri gerektiği, *“İdarelerin stratejik planlarının üst politika belgesi olan kalkınma planına uygun olması ve faaliyetlerinin kalkınma planında belirtilen amaç hedef ve politikaları desteklemesi beklenmektedir”* denilmek suretiyle hatırlatılmıştır.

Bu çerçevede idarenin stratejik planı hazırlanırken, yürürlükteki kalkınma planı, öncelikli dönüşüm programları, orta vadeli programlar, belediyelerle ilgili diğer ulusal planlar ve programlarla, belediyelerle ilgili bölgesel/sektörel planlar ve programların değerlendirilerek bu belgelerde genel olarak belediyelere ve özel olarak da idareye bir görev verilip verilmediği analiz edilmeli ve bu görevin gerektirdiği ihtiyaçlar ve göreve ilişkin hedef ve göstergelerin stratejik plana yansıtılması gerekirdi.

2018'de yenilenen “Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” te ise konuya ilişkin olarak,

“Kamu idarelerinin stratejik planları; kalkınma planı, hükümet programı ve faaliyet alanlarıyla ilgili diğer ulusal, bölgesel, sektörel ve tematik plan, program ve stratejilerde yer

alan ve idarelerin sorumluluğunda olan politika, amaç, hedef, tedbir ve eylemler gözetilerek hazırlanır ve uygulanır.” şeklinde daha kesin ve detaylı bir düzenlemede bulunmaktadır.

2018 yılı içinde yayımlanan Belediyeler İçin Stratejik Planlama Rehberi’nde ise üst politika belgeleri analizine özel bir bölüm ayrılmış, üst politika belgelerinin analizi ve bu belgelerde idareye verilen görevlerin planda gözardı edilmemesi için ayrıca bir şablona da yer verilmiştir.

İdarenin bir sonraki stratejik planını hazırlarken, düzenlemelere uygun olarak üst politika belgeleri analizi yapması ve amaç, hedef, politika ve öncelikleri çerçevesinde üst politika belgeleriyle uyumlu ve tutarlı bir stratejik plan ortaya koyması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; aynen "2020-2024 dönemi Stratejik planda üst politika belgeleri ile ilişkilendirmesi konusunda gerekli çalışmalar yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak, bulgu konusu hususun devam edip etmediği takip eden denetim dönemlerinde izlenecektir.

BULGU 3: Stratejik Planda Hedefler Ölçülebilir Olarak İfade Edilmediği Halde Performans Göstergeleri Belirlenmemiş Olması

Stratejik planda belirlenen hedefler ölçülebilir olmadığı halde, hedefin gerçekleştiğinin ölçülebilmesine yönelik performans göstergelerinin belirlenmediği görülmektedir.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununda kamu idarelerine stratejik amaçlar ve ölçülebilir hedefler saptamak, performanslarını önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla stratejik plan hazırlama görevi verilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda belediyeyi stratejik plana uygun olarak yönetmek, Büyükşehir belediye başkanının görevlerinden birisi olarak belirtilmiş ve bu çerçevede, belediye idaresinin kurumsal stratejilerini oluşturmak, belediye faaliyetlerinin performans ölçütlerini belirlemek, izlemek ve değerlendirmek, bunlarla ilgili raporları meclise sunmanın da başkanın görevleri arasında sayılmıştır.

Bu çerçevede bir yönetim aracı olan stratejik planlamanın en önemli unsurlarından biri ölçülebilir hedefler koymak ve bu hedeflerin ölçülebilir ifade edilemediği durumlarda ise

gerçekleşmeleri izleyebilmek amacıyla önceden belirlenmiş performans göstergeleri belirlemektir.

Stratejik planlama ile muhtemel bir performans açığının kapatılması amaçlanmaktayken, hedeflerin ölçülebilir olmadığı ve ilerlemelerin önceden belirlenmiş göstergelerle desteklenmediği bir durumda süreç yönetilemez ve belirlenen amaç ve hedeflere ulaşılabilmesi için gerekli tedbirler alınamaz. Elde edilen sonuçlar subjektif olarak yorumlanabileceği gibi manipüle edilerek de raporlanabilir. Belediyenin stratejik plana uygun şekilde yönetilmesindeki karar alma süreçleri, faaliyetlerin ilerlemesine ilişkin doğru bilgi ve raporlardan mahrum kalınacağı gibi idari hesap verebilirliğin gerçekleşmesinde de zafiyet oluşacaktır. Zira önceden belirlenmiş ölçütlere dayanmayan bir faaliyet raporlaması idarenin ve hiçbir biriminin gerçek performansını güvenilir şekilde ortaya koyamayacak ve stratejik planlama döngüsünde anlam ifade etmeyecektir.

Hedeflerin ölçülebilir olarak ifade edilemediği durumlarda ölçüm kriterlerinin stratejik planda yer alması gereken unsurlardan olduğu, Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzunda belirtilmiş ve bu durumda hedefe yönelik performans göstergelerine yer verilmesi gerekliliği, kılavuzun performans göstergelerine ilişkin detaylı açıklamalar yapılan bölümünde ayrıca ifade edilmiştir.

Performans göstergeleri, gerçekleşen sonuçların önceden belirlenen hedefe ne ölçüde ulaşıldığının ortaya konulmasında kullanılmak üzere ve ilgili düzenlemelerde tanımlanan nitelikleri karşılayacak şekilde stratejik planlama aşamasında belirlenmelidir.

2018 yılında yenilenen “Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu” ve 2019 yılında yayımlanan “Belediyeler İçin Stratejik Planlama Rehberi” stratejik planlamaya ilişkin detaylı açıklama ve yöntemlere yer vermekte ve “Belediyeler İçin Stratejik Planlama Rehberi” ayrıca bir gösterge seti de içermektedir.

Bu itibarla idarenin bir sonraki stratejik planını hazırlarken belirtilen mevzuat ve rehberlerden yararlanarak gerekli tüm unsurları stratejik planına yansıtması ve performans göstergelerine de bu çerçevede önem vermesi ve eksikliklerini gidermesi beklenmektedir.

Kamu idaresi cevabında; aynen "2020-2024 dönemi Stratejik plan hazırlanırken belirtilen mevzuat rehberlerinden yararlanılarak gerekli tüm unsurlar stratejik plana yansıtılacak ve performans göstergelerine de bu çerçevede önem verilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak, bulgu konusu hususun devam edip etmediği takip eden denetim dönemlerinde izlenecektir.

BULGU 4: Stratejik Planda Amaç ve Hedeflere İlişkin Tahmini Maliyetler ve Kaynakların Gösterilmemiş Olması

Stratejik planda amaç ve hedeflere ilişkin tahmini maliyetlerle kaynakların gösterilmediği görülmektedir.

Stratejik planlama ve bütçeleme birer yönetim aracıdır. 5393 sayılı Belediye Kanunu da Belediye Başkanını belediyeyi stratejik plana uygun olarak yönetmek ve bütçeyi stratejilere uygun hazırlamak ve uygulamakla görevli ve yetkili kılmıştır. Söz konusu görevlerin yerine getirilebilmesi stratejik plan ve bütçe arasında bir bağlantı kurulmasını gerektirir.

Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte de Stratejik planın, bizzat kaynak dağılımlarını da içerecek şekilde tanımlanmış olması, kaynakların tahmin edilmesinin planlama için önemini göstermektedir.

Stratejik planda tahmini kaynaklara yer verebilmek için öncelikle amaç ve hedeflerin tahmini maliyetlerinin bilinmesi gerekir. Stratejik Planlama Kılavuzunda da bu maliyetlendirmenin nasıl yapılacağı ayrıntılı olarak açıklanmış ve tüm amaç ve hedefleri içeren beş yıllık tahmini maliyet tablosunun stratejik planda yer alması gereken unsurlardan biri olduğu belirtilmiştir.

Bu itibarla hedeflerin gerçekleştirilmesi için gerekli faaliyet program ve projelerin tahmini maliyetleri değerlendirilmeli ve faaliyet dönemine ilişkin toplam maliyet tahmin edilerek planda gösterilmelidir. Böylelikle performans programı ve bütçelerde faaliyet, proje ve harcama önceliklerinin neler olacağı konusunda karar alma sürecine destek sağlanmış olur.

Diğer yandan maliyetlerin kaynaklarla karşılanabilmesi için yıllar itibariyle hangi kaynaklardan hangi gelirlerin elde edileceğinin tahmin edilerek planda gösterilmesi gerekir.

Tahmini maliyetlerin ve kaynakların karşılaştırması belirtilen kılavuzda gösterilen tablolar yardımıyla yapılmalı ve strateji değişikliği durumu veya kaynak yetersizliklerinde alternatif strateji, hedef ve faaliyetler bu çerçevede analiz edilmelidir.

Sözkonusu maliyet ve kaynak tahminlerinin stratejik planda yapılması, performans programlarının ve bütçelerin hazırlanabilmesini kolaylaştıracaktır. Nitekim bu belgeler faaliyet program ve projelerin maliyet ve kaynak ihtiyaçlarının yıllar bazında detaylı olarak gösterilmesi ve stratejik planla uyumlu olması gereken belgeler olup idarenin stratejik plana uygun şekilde yönetilmesine katkı sağlamaları gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; aynen "2020-2024 dönemi stratejik planda yer alan amaç ve hedeflerin maliyetlerini gösterir kaynaklar, bütçe ve performans göstergeleri üzerinden değerlendirilecek kaynak tahminleri yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak, bulgu konusu hususun devam edip etmediği takip eden denetim dönemlerinde izlenecektir.

B. Performans Programının Değerlendirilmesi

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

C. Faaliyet Raporunun Değerlendirilmesi

BULGU 5: Faaliyet Raporunda Birim Faaliyet Raporlarının İdare Faaliyet Raporu Olarak Birleştirilmemiş Olması ve Raporda Üst Yönetici Güvence Beyanı Verilmemiş Olmaması

İdare faaliyet raporunda birimlerin faaliyet raporlarının biraraya getirildiği, fakat sözkonusu birim faaliyet raporlarının idarenin faaliyet raporu olarak konsolide edilmediği görülmüştür.

Faaliyet raporunun Performans Bilgileri bölümünde kurumun faaliyet ve proje bilgilerinin müdürlükler bazında ilerleyen sayfalarda yer aldığı belirtilmiş ve rapor birimler bazında içeriğin birbiri ardına eklendiği bir düzende tamamlanmıştır.

Faaliyet raporları 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 41'nci, maddesinde düzenlenmiştir.

"Üst yöneticiler ve bütçeyle ödenek tahsis edilen harcama yetkililerince, hesap verme sorumluluğu çerçevesinde, her yıl faaliyet raporu hazırlanır. Üst yönetici, harcama yetkilileri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporlarını esas alarak, idaresinin faaliyet sonuçlarını gösteren idare faaliyet raporunu düzenleyerek kamuoyuna açıklar"

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik, idare faaliyet raporlarının nasıl hazırlanacağına ilişkin düzenlemelerde bulunmaktadır.

"İdare faaliyet raporu, birim faaliyet raporları esas alınarak, idarenin faaliyet sonuçlarını gösterecek şekilde üst yönetici tarafından hazırlanır. Üst yöneticiler, idare faaliyet raporlarının içeriğinden ve raporlarda yer alan bilgilerin doğruluğundan mahalli idarelerde meclislerine karşı sorumludur."

Yönetmeliğin "Birim ve idare faaliyet raporlarının şekli" başlıklı 19'ncu maddesine göre, birim ve idare faaliyet raporlarının yönetmelik ekinde, yer alan şekle uygun olarak hazırlanması gerekir. Birim faaliyet raporlarında sadece harcama birimine ilişkin bilgilere yer verilir. Birim faaliyet raporlarında birim yöneticisinin; idare faaliyet raporlarında üst yöneticinin sunuş metnine yer verilir.

Yine, İdare faaliyet raporlarına, yönetmelik eklerinde yer alan üst yönetici tarafından imzalanan "İç Kontrol Güvence Beyanı" ile mali hizmetler birim yöneticisi tarafından imzalanan " Mali Hizmetler Birim Yöneticisinin Beyanı", birim faaliyet raporlarına ise harcama yetkilisi tarafından imzalanan "İç Kontrol Güvence Beyanı" eklenir.

İdarenin birim faaliyet raporlarında harcama birimleri bazında iç kontrol güvence beyanları verilmiş olmasına rağmen idare faaliyet raporu için "Mali Hizmetler Birim Yöneticisinin Beyanı" ve üst yöneticinin "İç Kontrol Güvence Beyanı" faaliyet raporuna eklenmemiştir.

Faaliyet raporlarının mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğunu sağlayacak şekilde faaliyet sonuçlarını tüm yönleriyle açıklayacak şekilde hazırlanması gerekir.

Bu çerçevede birim faaliyetlerinin yönetmelikte belirtilen şekilde birleştirilmesi, birim faaliyetlerine ilişkin olarak harcama birimlerinde verilen güvencelerin tutarlılığı açısından konsolide edilmiş olarak mali hizmetler yöneticisi tarafından güvence verilmesi ve nihayetinde bütün faaliyet raporu içeriği bilgilerin doğruluğu tamlığı ve güvenilirliğiyle ilgili üst yönetici tarafından güvence beyanı verilerek, düzenlemelere uygun şekilde hazırlanması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; aynen "Bundan sonraki yıllar için hazırlanacak faaliyet raporlarında birim faaliyet raporları idare faaliyet raporu olarak birleştirilerek, 'Mali Hizmetler Birim Yöneticisinin Beyanı' ve üst yöneticinin 'İç Kontrol Güvence Beyanı' vermesi

sağlanacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak, bulgu konusu hususun devam edip etmediği takip eden denetim dönemlerinde izlenecektir.

BULGU 6: Faaliyet Raporunda Denetim Sonuçlarına Yer Verilmemesi

Faaliyet raporun Mali Bilgiler bölümünde dış denetim sonuçlarına yer verilmediği görülmüştür.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin 18/c maddesi gereğince Mali bilgiler başlığı altında, kullanılan kaynaklara, bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri ile meydana gelen sapmaların nedenlerine, varlık ve yükümlülükler ile yardım yapılan birlik, kurum ve kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgilere, temel mali tablolara ve bu tablolara ilişkin açıklamalara yer verileceği, ayrıca, iç ve dış mali denetim sonuçları hakkındaki özet bilgilerin de bu başlık altında yer alacağı belirtilmektedir.

İdarenin faaliyet raporunda ise kullanılan kaynaklara, bütçe hedef ve gerçekleştirmelerine, temel mali tablolara ve bu tablolara ilişkin açıklamalara yer verildiği halde Meclis denetim komisyonu tarafından gelir ve giderler ile hesap kayıt ve işlemlerinin denetimine ilişkin sonuçlara ve Sayıştay denetimine ilişkin sonuçlara raporda yer verilmemiştir.

Raporda Sayıştayın dış denetimine ilişkin açıklamada bulunulmuş, fakat Muhasebe Müdürlüğüyle ilgili olarak 2006, 2007,2008, 2009, 2015, 2017 ve 2018 mali yılı hesaplarına ilişkin olarak Sayıştay denetimi yapıldığı belirtilerek, bu denetimlerde müdürlüğün iş ve işlemlerine ilişkin olarak önemli bir husus yer almadığı belirtilmiştir.

Sayıştay denetimleri, idarenin mali raporlamasına bağımsız güvence sağlayan en önemli kaynaktır. Bu nedenle yılı içinde idareye bildirilen denetim raporları ve Sayıştayın dış denetim görüşlerine, denetim bulgularına ve bulgular üzerine alınan tedbirlere başlıklar halinde ve özet olarak faaliyet raporunda yer verilmesi gerekmektedir.

Sayıştay ilamlarının izlenmesi, takip ve tahsilleri hakkında bilgiler de mali bilgiler kısmında yer alması gereken bilgilerdendir. Faaliyet raporunda mali bilgilere yer verilirken bu mali bilgiler hakkında bağımsız denetim düşüncesine yer verilmemesi, mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğu çerçevesinde faaliyet sonuçlarına ilişkin bilgilerin tüm yönleriyle açıklama ilkesinin yerine getirilmemesi anlamına gelmektedir.

Diğer yandan Sayıştay denetim sonuçlarında muhasebe müdürlüğü ile sınırlı olmak üzere de olsa önemli bir husus olmadığına ilişkin beyanda bulunulması doğru değildir. Nitekim Sayıştay denetimleri Türkiye Büyük Millet Meclisi adına yapılmakta ve yerel yönetimler hakkında Sayıştay denetim raporları da hem kamuoyuna açıklanarak yayınlanmak da hem de Belediye Meclisinin gündemine alınarak görüşülmesi sağlanmaktadır. Faaliyet raporu içeriğini hazırlamak ve kamuoyuna sunmakla görevli olanların sorumlulukları, denetim sonuçları hakkında önemli-önemsiz değerlendirmesi yapmak değil, yasal gereklilikler doğrultusunda raporda belirtilen hususların gereklerinin yerine getirilmesi ve faaliyet raporunda gerekli bölümlerde Sayıştay denetim sonuçlarına olması gerektiği gibi yer verilmesidir.

Bu itibarla idare faaliyet raporunun Mali bilgiler bölümünde Sayıştay denetim sonuçlarının mali işlem ve tablolarla ilgili tespit ve değerlendirmelerine, denetim görüşlerine, güvence beyanlarına, başlıklar halinde denetim bulgularına ve bu bulgular üzerine idarece alınan tedbirlere kısaca yer verilmesi gerekmektedir.

Faaliyet raporlarının mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğu çerçevesinde doğru, güvenilir, önyargısız, tarafsız, eksiksiz ve faaliyet sonuçlarına ilişkin bilgileri tüm yönleriyle açıklayacak şekilde hazırlanması, faaliyet raporu hazırlama ilkelerindedir.

Bu itibarla faaliyet raporunun Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelikte belirtilen şekil ve içeriğe ilişkin düzenlemelere tam olarak uyarak hazırlanmaları gerekir.

Kamu idaresi cevabında; aynen "Bundan sonraki yıllar için hazırlanacak faaliyet raporlarında Meclis denetim komisyonu tarafından gelir ve giderler ile hesap kayıt ve işlemlerinin denetimine ilişkin sonuçlara ve Sayıştay denetimine ilişkin sonuçlara yer verilecektir." denilmektedir

Sonuç olarak, bulgu konusu hususun devam edip etmediği takip eden denetim dönemlerinde izlenecektir.

BULGU 7: Faaliyet Raporunda Performans Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeylerine Yer Verilmemiş Olması

Faaliyet raporunda birim faaliyet raporları içinde verilen performans tablolarında performans hedeflerine ilişkin ilerlemelerin gösterilmediği görülmüştür.

Stratejik planlama ve bağlı olarak performans bütçe uygulaması ve faaliyet

raporlaması 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunuyla kamu yönetimine giren kavramlardır. Bu kavramlarla şekillenen yönetim değişiklikleri idarelerin uzun vadeli stratejik planlar hazırlamalarını, vizyon ve misyonlarını belirleyerek amaç ve hedefler geliştirmelerini, bunlara ulaşabilmek için stratejiler geliştirmelerini, bu doğrultuda faaliyetlerini ve sonuçlarını önceden belirlenmiş kriterler doğrultularında ölçerek saydamlık ilkeleri çerçevesinde kamuoyu, ilgili taraflar ve yetkili mercilerle paylaşmaları esasına dayanır.

Bu süreç kamu yönetiminde ve hizmetlerinde varolan performans açığının kapatılabilmesi amacıyla taşımakta ve faaliyet raporları ile hedeflere ulaşabilme düzeylerinin raporlanması yöneticilerin hesap verebilirliğinin temelini oluşturmaktadır.

Aşağıda her bir harcama biriminin faaliyetlerine yönelik olarak önceden belirlenen hedef ve göstergelerin, ilgili birim tarafından ne düzeyde izlenip raporlandığı gösterilmiştir. İlgili birimlerin faaliyet raporunda performans ölçütü hakkında bilgi verdiği hedef sayısı ölçüsünde sıralandığı tabloda sadece beş idari birimin tamamen ya da kısmen izlemek ve raporlama sorumluluğu taşıdıkları hedef ve göstergelerle ilgili raporlama yaptıkları diğer yirmi idari birimin ise hedef ve göstergeleri hakkında hiçbir bilgi üretmedikleri görülmektedir.

Kültür ve Sosyal İşler ve Bilgi İşlem Müdürlüğü gibi sadece birkaç birim izlemeleri gereken gösterge sayıları da fazla olmasına rağmen sözkonusu gerçekleştirmeleri raporluyorken, başta Mali Hizmetler olmak üzere, Fen İşleri Temizlik İşleri, Sosyal Yardım İşleri, Zabıta, İmar ve Şehircilik, ve Park Bahçeler Müdürlükleri gibi belediyece faaliyetlerinin odağındaki hizmet birimleri, faaliyetlerine ilişkin yasal raporlamayı yapmamaktadırlar. Nitekim bu durum, sadece tek bir hedef/göstergesi olan Sağlık İşleri Müdürlüğü ve Teftiş Kurulu Müdürlüğü gibi bazı müdürlüklerin de raporlama yapmamaları gözönüne alındığında, sebepleri üzerinde düşünülmesi ve önlem alınması gereken bir önemli bir sorundur.

Bu görünüm, idarenin stratejik planlama, performans bütçe uygulaması ve faaliyet raporlaması sistemini yeniden ele alması gerektiğini gösterdiği gibi, amaç ve hedeflere ne düzeyde ulaşıldığının önceden belirlenen kriterlere göre ölçülerek açıklanmasına ilişkin sorumlulukların neden yerine getirilemediğinin araştırılması ve analizi ile idarenin üçüncü stratejik plan döneminde yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesinde kapasitenin arttırılmasına ilişkin bir zemin oluşturabilir.

Tablo 1: Harcama Birimlerinin Hedef ve Gösterge Sayıları ve İzleme Durumu

Sıra No	Harcama Birimi	Birimin Hedef ve Gösterge Sayısı (Ad)	Gerçekleşme Bilgisi Olanlar (Ad)	Gerçekleşme Bilgisi Olmayanlar (Ad)	İzlenmeyen Hedef/ Göstergelerin Oranı %
1	Kültür Ve Sosyal İşler Müdürlüğü	40	37	3	8
2	Bilgi İşlem Müdürlüğü	17	17	0	0
3	Özel Kalem Müdürlüğü	15	8	7	47
4	Yapı Kontrol Müdürlüğü	8	4	4	50
5	Etüd Ve Proje Müdürlüğü	3	3	0	0
6	Temizlik İşleri Müdürlüğü	25	0	25	100
7	Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü	23	0	23	100
8	Zabıta Müdürlüğü	20	0	20	100
9	Mali Hizmetler Müdürlüğü	20	0	20	100
10	Fen İşleri Müdürlüğü	18	0	18	100
11	İmar Ve Şehircilik Müdürlüğü	12	0	12	100
12	Park Ve Bahçe İşleri	12	0	12	100
13	Yazı İşleri Müdürlüğü	9	0	9	100
14	Destek Hizmetleri Müdürlüğü	9	0	9	100
15	İnsan Kaynakları Ve Eğitim Müdürlüğü	8	0	8	100
16	Hukuk İşleri	7	0	7	100
17	Emlak Ve İstimlak Müdürlüğü	5	0	5	100
18	Muhtarlık İşleri Müdürlüğü	4	0	4	100
19	Sağlık İşleri Müdürlüğü	1	0	1	100
20	Teftiş Kurulu Müdürlüğü	1	0	1	100

Kamu idaresi cevabında; aynen "Bundan sonraki yıllar için hazırlanacak faaliyet raporlarında performans hedeflerinin gerçekleşme düzeylerine yer verilmesi hususuna dikkat edilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak, bulgu konusu hususun devam edip etmediği takip eden denetim dönemlerinde izlenecektir.

D. Faaliyet Sonuçlarının llmesi Ve Değerlendirilmesi

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>

